

C. J. SANSOM

Země mrtvých naději

DETEKTIVNÍ ROMÁN Z TUDOROVSKÉ DOBY

Země mrtvých nadějí

Vyšlo také v tištěné verzi

Vyrobeno pro společnost Palmknihy - eReading

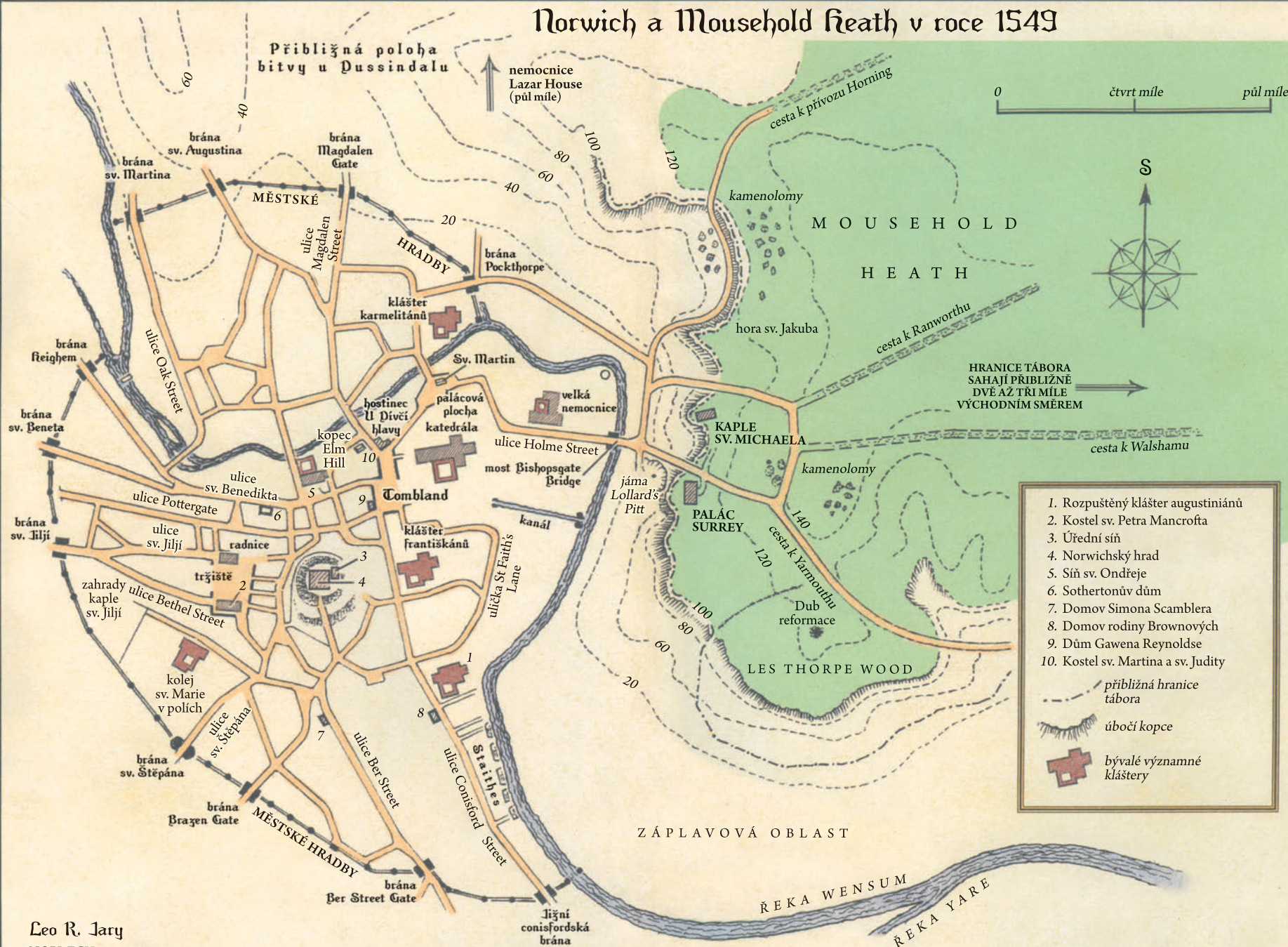
C. J. Sansom

Země mrtvých nadějí – e-kniha

Copyright © BB/art s. r. o., 2019

Všechna práva vyhrazena.
Žádná část této publikace nesmí být rozšiřována
bez písemného souhlasu majitelů práv.

Norwich a Mousehold Heath v roce 1549

Země mrtvých
naději

C. J. SANSOM

Země mrtvých nadějí

DETEKTIVNÍ ROMÁN Z TUDOROVSKÉ DOBY

Přeložil Antonín Otáhal

Vydalo nakladatelství BB/art s.r.o. v roce 2019

Bořivojova 75, Praha 3

Copyright © 2018 C. J. Sansom

Mapy uvnitř: Neil Gower

Mapa na předsádce: Leo R. Jary

All rights reserved.

Z anglického originálu *Tombland*

(First published by Mantle an imprint

of Pan Macmillan, London, 2018)

přeložil © 2018 Antonín Otáhal

Redakce textu: Zuzana Pokorná

Jazyková korektura: Mirka Jarotková

Tisk: CENTA, spol. s r. o., Vídeňská 113, Brno

První vydání v českém jazyce

ISBN 978-80-759-5271-4 tištěná kniha

ISBN 978-80-759-5315-5 ePub

ISBN 978-80-759-5316-2 Mobi

ISBN 978-80-759-5317-9 PDF

POZNÁMKA AUTORA

Události anglických selských bouří roku 1549 jsou překvapivě málo známé. Kniha *Země mrtvých nadějí* vychází z doložených historických zdrojů. Mimo jiné víme, že obrovský povstalecký tábor na kopci Mousehold Heath opravdu existoval.

Některé výjevy popsané v šesté části, například v souvislosti se zajatými šlechtici, a jeden incident zachycený v kapitole sedmdesáté páté, se zdají být příliš divoké, než aby mohly být pravdivé; nicméně se opravdu staly.

Více podrobností nalezne čtenář v historické úvaze.

OBSAH

Prolog 11

Část první – Londýn 19

Část druhá – Norwich 103

Část třetí – Wymondham 285

Část čtvrtá – Mousehold Heath 381

Část pátá – Muži pout zbavení 473

Část šestá – Dussindale 607

Epilog 703

Poděkování 705

Historická úvaha – Představy o Kettově povstání 707

Seznam literatury 761

V Kettově táboře se mi dařilo dobře a o Kettovi jsem si nikdy nemyslel nic špatného. On tušil příchod nových časů pro takové, jako jsem já.

*Ralph Claxton, norfolkský farní úředník;
za tato slova byl v roce 1550 soudně stíhán*

Prolog

Leden 1549

BYL JSEM VE SVÉ KANCELÁŘI v Lincoln's Innu, když dorazil posel od mistra Parryho se žádostí, abych ho urychleně navštívil. Netušil jsem, co se děje. Parry byl hofmistrem princezny Alžběty – řídil veškeré finance jejího dvora. Pracoval jsem pod jeho vedením od doby před dvěma lety, kdy mě do Alžbětiných služeb po smrti krále Jindřicha doporučila královna Kateřina Parrová. Starý král odkázal každé ze svých dcer vysoký příjem, tři tisíce liber ročně. Měl přitom v úmyslu umožnit jim, aby z tohoto příjmu pořizovaly nemovitý majetek. Lord protektor Somerset se rozhodl, že právo prvního výběru mezi nemovitostmi dostupnými na trhu dá princezně Marii, jakožto starší z Jindřichových dcer, a to navzdory jejím konzervativním náboženským postojům, jež byly v příkrém rozporu s jeho vlastním radikálním protestantismem. Marie byla první v následnictví pro případ, že by se cokoli stalo s mladým králem Eduardem. Její prospěch byl rovněž důležitý pro jejího bratrance, císaře Svaté říše římské Karla, s nímž si Somerset potřeboval zachovat dobré vztahy. Alžběta ani zdaleka neměla podobný význam. Marie už nyní uspokojila své potřeby, většiny nových pozemků nabyla v Norfolku. Parry nyní začínal shromažďovat Alžbětiny državy, většinou v Hertfordshiru. Nejspíše se mu naskytla příležitost získat výhodně nějaký bývalý klášterní pozemek a bude po mně chtít, abych jej pro Alžbětu rychle zajistil.

Probíral jsem v duchu, za co všechno vděčím Kateřině Parrové. Sklíčilo mě, když se – krátce po smrti krále Jindřicha – provdala za Thomase Seymoura, bratra lorda protektora. Thomas byl okouzující, pohledný, bezohledný a oplýval bezbřehou ctižádostí. Princezna Alžběta žila v domě znovu provdané královny vdovy, ale v květnu předchozího roku z něj odešla. Povídalo se, že Seymour se tehdy čtrnáctiletou princeznu pokoušel svést. Krátce nato v září Kateřina Parrová zemřela, když rodila Seymourovo dítě. Byl to pro mne velký otřes, s nímž jsem se ještě úplně nevyrovnal.

Vysvětlil jsem svému úředníkovi, Johnovi Skellymu, že se možná zdržím, a pěšky jsem z Lincoln's Innu vyrazil do kanceláře mistra Parryho v ulici Knightrider Street – nebyl právníkem, takže nesídlil v žádném ze soudních Innů. Den byl ledově studený, ulice lemovaly zbytky špinavého sněhu a já

jsem si musel opatrně razit cestu davem Londýňanů. Vrtěl jsem hlavou při pohledu na rostoucí počty žebráků skrčených ve vchodech do domů, zabalených ve vrstvách hadrů, jež je měly chránit před chladem.

Rostoucí zoufalství chudiny patřilo k mnoha změnám posledních dvou let. Král Jindřich zanechal vládu nad zemí jím jmenované královské radě, a to do doby, než král Eduard, nyní jedenáctiletý, dosáhne zletilosti. Rada však velmi rychle svou moc svěřila do rukou králova staršího strýce, Edwarda Seymoura, nyní vévody ze Somersetu, takže ten teď vládl prakticky všemi královskými pravomocemi. Po šedesáti letech centralizované vlády Jindřicha VII. a VIII. si členové rady možná nedokázali představit jiné praktické uspořádání než vládu jediného muže.

Jindřich VIII. po pěti letech válčení s Francií a Skotskem zanechal své království v míru. Ten byl nanejvýš potřebný, neboť války zemi finančně vyčerpaly, což se projevovalo znehodnocením ražených mincí, v nichž se stříbro nahrazovalo mědí. Obchodníci odmítali takové mince přijímat v udávané hodnotě, takže ceny vzrostly na téměř dvojnásobek toho, co platilo před pouhými deseti lety. Takový vývoj měl katastrofický dopad zejména na chudší vrstvy, protože mzdy zůstávaly stejné.

Lord protektor Somerset přesto rychle zahájil novou velkou válku proti Skotsku. Doufal, že se na stranu Anglie bude přidávat stále více skotských protestantů a že obě království sjednotí sňatek krále Eduarda se šestiletou skotskou královnou Marií. O tento sňatek Somerset dlouhodobě usiloval. V rámci snah o vojenské řešení vybudoval ve skotské nížině řadu pevností v novém italském stylu. Pevnosti sahaly až k řece Tay a Somerset věřil, že jsou nedobytné. Nicméně Skotové každou píď své vlasti bránili urputně. Pevnosti byly postaveny ledabyle a padaly jedna po druhé. Svou dětskou královnu Marii poslali Skotové do Francie, která vystupovala jako spojenec Skotů a dodávala jim i vojáky. Anglie neměla v této skotské válce valné vyhlídky na úspěch. Lord protektor přesto nechtěl přiznat porážku a říkalo se, že plánuje nové tažení, zatímco vojáci z jeho pevností houfně dezertovali, protože nedostávali žold.

Hodil jsem minci do čepice dalšímu žebrákovi, který se krčil u kostelní zdi. Muž neměl nohu. Nejspíše válečný invalida. Lord protektor si zakládal na prohlášeních o tom, jak pomáhá chudým, a svaloval vinu za hospodářské problémy na nezákonné ohrazování pozemků a vyhánění nájemců, protože chov ovcí se více vyplácel. V Hertfordshiru vypukla před rokem rebelie a lord protektor sliboval nápravu.

Kráčel jsem dolů z kopce. Vysoká věž katedrály svatého Pavla se ostře rýsovala proti chladně modrému nebi. Vybavilo se mi, jak se zhroutila velká chórová

přepážka v katedrále a zabila dva z dělníků, kteří ji odstraňovali. Náboženští tradicionalisté to tehdy označovali za Boží trest. Zemí zmítaly změny ve víře, daleko rozsáhlejší než za krále Jindřicha. Pod vládou lorda protektora se protestantští radikálové dočkali nové podpory: sňali obrazy visící na stěnách kostelů a zabílili nástěnné malby. Zádusní mše za zemřelé byly zakázány a poplatky za ně si přivlastnila koruna. Chystala se nová modlitební kniha v angličtině. Podle ní víru v eucharistii – totiž že kněz při mši svaté skutečně mění hostie a víno v tělo a krev Páně – mělo nahradit přesvědčení, že jde jen o jakousi připomínku Kristovy oběti. Před pouhými třemi lety byly podobné názory považovány za kacířské a upalovalo se za ně na hranici. Otřásl jsem se při vzpomínce na popravu Anne Askewové ve Smithfieldu, již jsem byl nucen přihlížet.

Vstoupil jsem do ulice Knightrider Street a dorazil ke vchodu do Parryho prostor. Před vstupem do budovy jsem si oklepal sních, který mi ulpěl na botách. K mému překvapení byla vstupní kancelář prázdná. Zamířil jsem tedy rovnou ke dveřím do Parryho pracovny a zaklepal jsem na ně. Hlas zevnitř mě pozval dál. Vstoupil jsem a málem jsem se zapotácel úžasem. V křesle u velkého psacího stolu seděl nikoli hřmotný Thomas Parry, ale hubený šedovlasý muž v černém hedvábném taláru, kolem krku zlatý řetěz lorda kanceláře. Můj odvěký nepřítel, lord Richard Rich. Nemenší překvapení pro mne představovala přítomnost dalšího muže – Williama Cecila. Byl sporé postavy a měl hnědé vousy. Připomněl jsem si dobu před třemi lety, kdy jsme se Cecillem spolupracovali. Tehdy jsme byli oba ve službách Kateřiny Parrové. Jeho kariéra od té doby nabrala strmý kurz vzhůru. Nebylo mu ještě ani třicet, a už patřil k významným tajemníkům lorda protektora, což mu dávalo do rukou velkou moc. Když jsem s ním před lety spolupracoval, byli jsme přáteli. Ale i v té době jsem věděl, že nade všechno klade svou kariéru a protestantskou víru. A teď je tady v Richově společnosti. Pohlédl jsem na něj. Upíral na mne pohled vypoulených šedých očí, ale mlčel. Rich seděl, rovněž beze slova, a díval se na mne jako hladový vlk na vypasenou ovci.

Nakonec jsem přemohl úžas a zeptal jsem se: „Kde je mistr Parry?“

„V Toweru,“ odpověděl Rich hlasem stejně mrazivým jako vzduch venku.

Užasle jsem na něj hleděl. Pokračoval přísným obviňujícím tónem, a přitom na mě upíral pátravý pohled. „Stejně jako Alžbětina hlavní dvorní dáma Kat Ashleyová a mnozí jiní. Všichni jsou obviněni ze spiknutí s lordem Thomasem Seymourem. Sir Robert Tyrwhit teď v Hatfieldu vyslýchá princeznu Alžbětu.“

Srdce se mi divoce rozbušilo. Chvějící se rukou jsem sevřel opěradlo židle, abych si udržel rovnováhu. „Z jakých velezrádných skutků je Seymour obviněn?“ zeptal jsem se.

Rich se usmál a oslovil Cecila. „Vidíte, pane tajemníku, jak mu srdce spadlo do kalhot, když všechno prasklo?“ Cecil na mne nepřestával upřeně hledět. Rich se opřel o Parryho psací stůl a sepal ruce s dlouhými prsty. Hlas mu ztěžkl pobouřením.

„Ptáte se, z čeho je obviněn? Snazší by bylo říct, z čeho obviněn *není*. Spiknutí s piráty, od nichž měl jakožto lord admirality osvobodit naše moře, výměnou za část jejich lupu. Podplácení nejvyššího úředníka bristolské mincovny, aby si zajistil přístup k mincím. Shromažďování zbraní na hradě Sudeley. Spiknutí za účelem unesení krále a získání úřadu lorda protektora, aby v něm nahradil svého bratra. A konečně spiknutí s mistrem Parrym a slečnou Ashleyovou k tomu, aby se bez schválení královské rady oženil s princeznou Alžbětou. Stačí vám to, soudní syndiku Shardlaku? Časem nám toho možná řeknete více, ale prozatím chceme slyšet, co jste věděl o plánech Thomase Seymoura na sňatek s princeznou Alžbětou. Kat Ashleyová již přiznala, že s ní o tom sňatku mluvil, a mistr Parry se Seymourem debatoval o nákupech nemovitého majetku pro Alžbětu.“

Pohlédl jsem na Cecila, a ten vážným hlasem přisvědčil: „Je to tak.“

Obrátil jsem se zpět k Richovi. „Vaše lordstvo, o ničem z toho nic nevím.“

Rich pokračoval, jako bych nic neřekl. „Vy mistru Parrymu odpovídáte za nákupy nemovitého majetku pro princeznu Alžbětu. Parry s vámi musel vše konzultovat, aby dokázal ve vši úplnosti odpovídat na Seymourovy otázky. Povězte mi, co všechno jste si v téhle věci řekli.“ Na stole před ním ležel čistý list papíru. Rich namočil brk do kalamáře a přiložil jej k papíru, připraven psát.

„Nic,“ odpověděl jsem podle pravdy. „Mistr Parry mi o žádných jednáních se Seymourem nikdy nic nesdělil. Ani o Seymourově sňatku s Alžbětou. Jak si vůbec můžete myslet, že by se mnou o něčem takovém mluvil?“ dodal jsem a pocítil v sobě vlnu nečekané odvahy. „Moc dobře víte, že Thomasem Seymourem jsem vždycky pohrdal. Má plno divokých a fantastických řečí.“ Znovu jsem pohlédl na Cecila. Tentokrát téměř neznatelně přikývl.

Rich se jízlivě pousmál. „Nícméně jeho zesnulou manželkou, bývalou královnou, jste nepohrdal. Dobře vím, že jste měl ke Kateřině Parrové blízko. Její ochranná ruka vám zajistila práci, kterou teď děláte. O čem jste si psali s Kateřinou Parrovou před její smrtí? O Alžbětě?“

„Nic takového, vaše lordstvo, ani vůbec nic jiného. Po králově smrti jsem začal pracovat na dvoře princezny Alžběty a s Kateřinou Parrovou jsem se již nesetkal; ani dopisy jsme si nevyměňovali.“

Rich se pohrdavě zasmál. „Čekáte snad, že tomuhle uvěřím? Býval jste jejím důvěrným poradcem.“

„Po králově smrti už ne. Krátce nato se provdala za Seymoura.“

„Vážně po mně chcete, abych tyhle vaše řeči bral vážně?“ ozval se Rich posměšně uraženým tónem advokáta v soudní síni. „Když vezmu v úvahu, jak blízko jste k ní měl a že vám zařídila práci u Alžběty? Neřekla vám nic o tom, co se dělo mezi Alžbětou a Seymourem? O Seymourových pokusech svést Alžbětu, když manželka nosila v břiše jeho dítě?“

Zhluboka jsem se nadechl, abych se uklidnil. „Přisáhám, že o podobných zkazkách jsem do dnešního dne nic neslyšel.“

„Nejde o žádné zkazky,“ odsekl Rich. „Kat Ashleyová zpívá jako jeden z těch ptáčků, co chovala v klecích královna Kateřina. Nedokáže se vypovídat, jak Seymour Alžbětě nadbíhal.“

„O ničem z toho nic nevím.“

Rich se usmál. „Totéž tvrdil mistr Parry. Dokud mu neukázali mučicí nástroje v Toweru.“

Hněv a hořkost ve mně náhle převážily nad strachem. „Také jsem je viděl, vaše lordstvo, a to díky vám. Ale tentokrát vám do žádné pasti nevlezu. Jestliže se Thomas Seymour chová tak bláhově, jak to líčíte, nechť ho stihne zasloužená spravedlnost. Mluvíte o tom, co říkali Parry a slečna Ashleyová, ale neříkáte nic o dohodě týkající se sňatku bez souhlasu královské rady. Princezna Alžběta vám rovněž nic takového neřekla, jinak byste s tím už vyrukoval. Opakuji tedy, že o ničem z toho nic nevím.“

Richův bledý obličej zrudl zlostí. Cecil za jeho zády mírně zvedl ruku dlaní dolů a nechal ji klesnout. *Varuje mě, abych si dal pozor na jazyk.*

Rich viděl směr mého pohledu, ale nezpozoroval Cecilovo gesto. Obrátil se k němu. „Mistr Cecil je tady se mnou, abychom provedli prohlídku kanceláří mistra Parryho. Projde všechny jeho dokumenty. Můžete mu pomoci.“ Rich se odmlčel. „Než se do toho pustíme, třeba nám dokážete poradit? Když nám teď dobrovolně pomůžete, můžete si tím vydobýt zásluhy, které se vám později budou hodit.“

„O ničem nevím.“

Rich se zlomyslně usmál. „Později se můžu rozhodnout, že provedeme prohlídku vaší kanceláře a vašeho domu.“

„Na to budete potřebovat soudní příkaz, vaše lordstvo,“ připomněl mu klidným tónem Cecil.

Rich se zachmuřil. „To nebude problém. Jsem přece lord kancléř.“

„Prosím,“ řekl jsem tiše, „nečekejte na soudní příkaz. Můžete udělat prohlídku, jak je vám libo. Není mým zájmem protahovat vyšetřování.“ Uvědomil jsem si, že Rich nemá nic, co by mě usvědčovalo, a jen se mě pokouší lapit do nějaké léčky.

Lord kancléř odhodil brk a potřísnil přitom Parryho stůl inkoustem. „Provedeme prohlídku a od vás budeme vyžadovat místopřísežné prohlášení.“

„Jak si vaše lordstvo přeje.“

Rich sevřel tenké rty a vstal. „Musím do Toweru. Seymoura čeká další výslech.“ Vrhł pochybovačný pohled na Cecila. „Provedte důkladnou prohlídku Parryho kanceláří. U něj doma hledají další úředníci. Na Shardlakovy prostory dojde později.“

„Ano, vaše lordstvo.“ Cecil se uklonil a já jsem následoval jeho příkladu. Rich na mne vrhl nepřátelský pohled a odkráčel ke dveřím. Hedvábný talár na něm šustil. Dveře za sebou zavřel s prásknutím. Vždycky měl sklony k přemrštěným reakcím. Cecil a já jsme osaměli. Nepromluvil, dokud jsme neslyšeli prásknout i venkovní dveře.

„Opravdu o ničem z toho nic nevíte?“ zeptal se tiše.

„Vůbec nic, přísahám.“

„Myslel jsem si, že to tak bude. Mistr Parry dobře ví, co si má nechat pro sebe.“ Pousmál se. „Rich je jedním z vyšetřovatelů. Když jsme narazili na vaše jméno, trval na tom, že vás chce vyslechnout osobně. Lord protektor mě poslal s ním, abych zajistil, že nedojde k žádným... excesům.“

„Děkuji vám, mistře Cecile.“

V obličejí se mu rozhostil vážný výraz. „Seymourovy pletichy představují dost vážný problém. Kdyby princezna Alžběta opravdu souhlasila se sňatkem bez schválení královské rady, a ta by nic takového nikdy neudělala, to už by byla skutečná velezrada.“

„Pokud však princezna Alžběta nedala souhlas k nezákonné svatbě, je nevinná. Totéž platí o Parrym a Kat Ashleyové.“

„Ano, máte pravdu.“ Cecilův křečovitý výraz se mírně uvolnil. „Podle mě se Parry a Ashleyová mohli z nedbalosti dopustit pouze šíření klepů. Alžběta se pravděpodobně neprovinila vůbec ničím.“

Zaváhal jsem, ale pak jsem se zeptal: „Je tedy pravda, že Seymour nadbíhal princezně Alžbětě?“

Znechuceně se zašklebil. „Obávám se, že podle toho, co říká Ashleyová, to pravda asi je. Královna Kateřina prý přistihla Alžbětu, jak se se Seymourem objímá, a vykávala ji z domu.“

Zavrtěl jsem hlavou. „Nečekal bych, že by se princezna Alžběta zachovala tak – nerozumně.“

Povzdechł si. „Mladé dívky snadno podléhají dojmům a Seymour dokáže být ďábelsky okouzlující.“

„Důkazy proti němu v těch dalších obviněních...“

„Jsou zcela nezvratné. Brzy to vejde ve všeobecnou známost. Chystal se převzít úplnou kontrolu nad králem. Podle mě už teď Thomase Seymoura nemůže zachránit vůbec nic. Lord protektor bude muset nechat popravít vlastního bratra.“ Cecil zavrtěl hlavou. „To pro něj nebude snadné.“

„To je pravda.“ Povzdechl jsem si. „Ubohá královna Kateřina. Ubohá princezna Alžběta.“

„Neslyším, že byste říkal ,ubohý Thomas Seymour‘.“

„Je to tak, jak jsem říkal Richovi. Ať se mu dostane spravedlivé odplaty, je-li vinen.“

„Půjde pod sekyru.“

Na chvíli se rozhostilo ticho, potom Cecil zamnul hubenýma rukama. „Mohl byste prosím přivolat Parryho služebnictvo? Rich je vyhnal, ale určitě se tu všichni krčí v některé z kanceláří. Je tu dost chladno. Měli by tu zapálit oheň v krbu, jestli se máme začít hrabat v Parryho papírech.“

PŘI PROHLÍŽENÍ DOKUMENTŮ svého zaměstnavatele jsem měl zvláštní pocit nepřípadnosti. Nedalo se říct, že bychom s mistrem Parrym byli přáteli, ale respektoval jsem ho. Ulevilo se mi, když jsme nic nenašli. Když jsme si před odchodem oblékali kabáty, Cecil se zamyšleně zarazil a pohlédl směrem k oknu. V paprscích zimního slunce zářila smítka prachu, který jsme zvířili při hledání. „Mistře Shardlaku,“ řekl tiše, „nemyslím si, že by princezně Alžbětě hrozilo skutečné nebezpečí. Na druhou stranu, lord protektor ji nikdy neměl ve zvláštní oblibě a po tomhle skandálu bude vůči ní ještě podezřívavější. On nemá moc...“ odmlčel se a s povzdechem pokračoval, „... důvěřivou povahu a velezrada vlastního bratra to jen zhorší. Až se setkáte s mistrem Parrym, ať varuje princeznu Alžbětu. Měla by si dát velký pozor, aby se jí žádný další skandál nedotkl ani náznakem.“

„Děkuji, mistře Cecile. Řeknu mu to.“ Zvědavě jsem se zeptal: „Proč se jí snažíte pomáhat?“

Nachýlil hlavu a potom zvedl obě dlaně vzhůru a držel je před sebou. „Král má dvě sestry. Marie je odpůrcem pravé víry, Alžběta přívržencem. V téhle chvíli je Marie z politických důvodů v přízni lorda protektora. Nicméně časy se mohou změnit a Alžběta může posloužit jako jazyček na vahách politické rovnováhy.“

Část první

LONDÝN

Kapitola první

Červen 1549

NAŠI CESTU DO PALÁCE V HATFIELDU PROVÁZEL DÉŠŤ. Voda nám stékala po kapucích a otěže byly kluzké a nesnadno se ovládaly. Poryvy studeného větru nám občas vmetly déšť do obličeje, jako by ani začátek června neměl přimět dlouhou zimu a chladné jaro k předání vlády létu.

Ve skupině, která toho šedivého rána vyrazila z Londýna, nás bylo celkem šest. Kromě mne a mého mladého pomocníka Nicholase ještě čtyři drsní muži z družiny hofmana Parryho, opášení meči a dýkami. Vedl je nemluvný muž středního věku jménem Fowberry. Do Londýna dorazili den předem, vybavení dopisem od svého pána vyzývajícím mne, abych vyrazil do Hatfieldu navštívit princeznu Alžbětu v naléhavé delikátní záležitosti. Měl jsem se vypravit na cestu a strávit noc v hostinci nedaleko Hatfieldu, abych se mohl s Parrym a Alžbětou sejít ráno následujícího dne. Dopis rovněž zmiňoval Fowberryho a jeho muže, kteří nás měli doprovázet na cestě zemí neklidnou po květnových nepokojích. Na obvykle mnohomluvného Parryho byl dopis nečekaně stručný a nutil mne zamyslet se nad důvody pro takovou strohost. Nákup a prodej nemovitého majetku, jemuž jsem se v jeho a Alžbětiných službách v posledních dvou letech věnoval, občas vyžadoval citlivé jednání, ale nikdy to nebylo takhle naléhavé.

Cestou jsme spolu moc nemluvili, počasí tomu nepřálo. Nicholas jel po mém boku, dlouhé a štíhlé tělo nachýlené v koňském sedle, a Fowberry po mém druhém boku. Jeho muži jeli za námi. Většina provozu mířila opačným směrem – vozy se zásobami pro Londýn a několik osamělých poutníků. Jednou nás minul rychlý poštovní posel, oděný v livreji v pestrých královských barvách, doprovázený dvojicí ozbrojených strážných. Troubil na trubku a mával na nás, abychom mu uvolnili cestu. Skupinka nás předjela a pocákala nás přitom blátem. Nicholas se na mne podíval skrz deštěm spleené prameny rudých vlasů na čele, z nichž mu do očí kapala voda a nutila ho neustále mrkat.

„Co to asi bylo?“ nadhodil. „Další proklamace lorda protektora Somerseta?“

„Nejspíš ano. Čeho se může týkat?“

„Možná tentokrát vydal výnos, že slepí prohlédnou nebo že ryby začnou létat vzduchem.“

Zasmál jsem se, ale Fowberry, který jel po mém druhém boku, na něj polhlédl úkosem.

PŘIŠEL VEČER a šedá obloha začínala tmavnout. Oslovil jsem Fowberryho. „Řekl bych, že už brzy dorazíme k tomu hostinci.“

„Jo, už to nemůže být moc daleko, pane,“ odpověděl hlubokým, zpěvavým hlasem. Byl Velšan, stejně jako Parry a mnozí jiní v Alžbětiniých službách. Bez ohledu na počasí seděl na koni vzpřímeně, ve vzorové poloze jízdního vojáka. Možná, podobně jako mnozí jeho krajané, měl za sebou vojenskou službu ve válce s Francií.

Vynutil jsem na tváři úsměv. „Váš pán měl dobrý nápad, abychom noc strávili v hostinci. Jinak bych musel před princeznu Alžbětu předstoupit v šatech promáčených deštěm a pocákaných bahnem.“

„Ano, pane, to by nebylo vůbec vhodné,“ odvětil stručně a jeho tvář zůstávala bez výrazu. Doufal jsem, že ho přiměju, aby mi naznačil, čeho se naše cesta týká, ale marně.

Nicholas zarazil koně a ukázal napravo od cesty. Nedaleko od nás, za polem se vzrostlým ječmenem, zářilo nečekané světlo. „Mistře Fowberry,“ řekl. „Podívejte se támhle. Nemohl by to být ten hostinec?“

Fowberry zastavil a naznačil svým mužům, aby udělali totéž. Vytřel si dešťovou vodu z očí a zahleděl se do prohlubujícího se šera. „To není on. Máme k němu ještě tak míli cesty.“ Naklonil se v sedle a upřeně se zadíval ke světlu. „To je otevřený oheň, ne světlo v okně. Řekl bych, že v tom lesíku za polem.“

Jeden z jeho mužů položil ruku na rukojeť meče. „Že by to byl nový tábor vzbouřených rolníků?“ zeptal se.

„Slyšel jsem, že se v Hampshiru a Sussexu vyskytly další potíže,“ odpověděl tiše Fowberry.

Zavrtěl jsem hlavou. „Je to jen malý ohýnek. Nejspíše skupinka mužů bez pána, která se toulá venkovem.“

„Mohli by mít políčeno na osamělé jezdce, aby je oloupili.“ Fowberry si odplivl. „Lord protektor by jim měl nechat každému vypálit cejch a udělat z nich nevolníky podle toho nového zákona, co schválil parlament.“ Přikývl. „Budeme varovat hostinského, aby dal vědět konstáblovi, a ten sem vyšle městskou stráž.“ Potom se obrátil ke mně. „Souhlasíte, mistře Shardlaku?“

Zaváhal jsem. Nicholas na mě vrhl varovný pohled. Dobře znal mé názory na příčiny nepokojů, ale zde nebylo to pravé místo ani ten pravý čas, abych

o nich debatoval. „Udělejte, co považujete za nejlepší, mistře Fowberry. Přestože je dost dobře možné, že tam je někdo, kdo neprovádí nic nekalého.“

„Jistota je jistota, v téhle neklidné době. Mimoto je palác dost blízko a určitě bychom nechtěli mít nějaké potíže kousek od princeznina sídla.“

Prisvědčil jsem letným příkývnutím. Popohnali jsme unavené koně, a ti se vydali pomalým krokem dál. Ať už tady táboří kdokoli, říkal jsem si v duchu, tahle noc pro ně nedopadne moc dobře.

HOSTINEC NEDALEKO MĚSTEČKA HATFIELDU působil příznivým a pohodlným dojmem.

Sesedli jsme na dvoře a dva podkoní odvedli naše koně. Fowberryho muži šli s nimi a já a Nicholas jsme osaměli v jeho společnosti. Celé tělo jsem měl ztuhlé a rozbolavělé, cesta mě úplně vyčerpala. Bolelo mě hlavně v zádech, což se mi v poslední době při jízdě na koni stávalo stále častěji. Ale jako stárnoucí hrbáč ve věku sedmačtyřiceti let bych mohl jen těžko očekávat něco jiného. Z hostince vyšel sluha, hodil si přes rameno popruhy našich brašen a uvedl nás do velké starobylé budovy. Uvnitř zářilo světlo svíček, neboť mezitím se již setmělo. Vstupní hala, dlážděná kameny, vedla do velkého výčepu, odkud na nás zvědavě pokukovali další hosté, podle vzhledu obchodníci lepší úrovně. Obloustlý plešatý muž, opásaný zástěrou přes kabátec, přerušil hovor s jedním z nich a přispěchal k nám.

„Mistře Fowberry,“ spustil radostným tónem. „Slyšeli jsme, že vás máme očekávat.“ Uklonil se. „A vy musíte být ten pan právník, kterého si přivolał mistr Parry.“ Zvědavý pohled malých očí nás nepokrytě zkoumal.

Odpověděl jsem: „Jsem soudní syndik Matthew Shardlake z Lincoln's Innu. A toto je můj pomocník, mistr Overton.“

Hostinský radostně pokýval hlavou a obrátil se zpět k Fowberrymu. „Rád vás opět vidím, pane.“ Naklonil se k nám a ztišil hlas. „Byl bych vám zavázán, pane, kdyby za vás mistr Parry mohl zaplatit ve zlatě. Stříbrné mince jsou teď tak špatné...,“ zavrtil hlavou.

„My z hatfieldského paláce vždycky platíme ve zlatě,“ prohlásil hrdě Fowberry.

Hostinský se vděčně znovu uklonil. „Sloužit hostům z paláce nám je vždy velkou ctí...,“ odmlčel se. „Už jsme vás dost dlouho neviděli, pane. Doufám, že princezně Alžbětě se daří dobře.“

Fowberry se nuceně usmál. „Ano, dobrý muži, daří se jí dobře.“

„A že překonala obtíže poslední doby.“ Postupně si nás prohlížel, zjevně

připravený jako sup zmocnit se jakéhokoli náznaku informací, které by mohl šířit. Všichni v místnosti náhle ztichli.

Fowberry promluvil chladným a vyrovnaným hlasem. „Nikdy neroznáším klepy o domě, ve kterém sloužím, člověče.“

Hostinský o krok ustoupil. „Samozřejmě, pane. Já jenom... v poslední době sem nechodí moc hostů z paláce.“

„A bude jich ještě méně, jestli nepřestanete strkat nos do princezniných záležitostí,“ opáčil bez okolků Fowberry. „Ale přece jen je tu něco, co byste mohl zařadit. Asi míli směrem na jih jsme viděli v polích táborový oheň. Na-levo od cesty. Měl byste to dát vědět konstáblovi.“

„Asi se tam kolem ohně krčí pár mužů,“ prohlásil jsem zlehčujícím tónem.

Hostinský se zatvářil vážně. „Pošlu mu vzkaz.“

„Udělejte to,“ přisvědčil Fowberry. „A teď, jsme všichni promočení na kůži. Chceme pokoje s krbem a ručníky. Potom přineste jídlo pro pány.“

„Budete jíst tady dole?“ Hostinský ukázal na výčep. „Je tu dobrá společnost a v krbu hoří oheň. V tomhle počasí...“

„Děkuji, najíme se v soukromí,“ odpověděl jsem.

MISTR PARRY pro mě a Nicholase objednal po jednom pokoji, na výdaje ne-hleděl. Mohl si to dovolit, princezna Alžběta patřila k nejbohatším lidem v zemi. V mém pokoji už hořel oheň v krbu a svítily v něm zapálené svíčky. Převlékl jsem se a mokrý oděv pověsil k ohni, aby se sušil. Sluha mi přinesl nahoru tašku. Opatrně jsem z ní vybalil svůj právnický talár a rozložil jej na posteli.

Přinesli jídlo – hustou skopovou polévku, slaninu s chlebem a sýrem a džbán piva. Prosté, ale dobré jídlo. Zakrátko se ozvalo zaklepání na dveře a vstoupil Nicholas. Ve dveřích se musel sehnout, aby jimi prošel. I on se převlékl a vy-sušil si dlouhé rusé vlasy. Měl na sobě zelený kabátec zdobený postříbřenými šňůrami a nad módním vysokým límcem byl vidět krejzlík košile.

„Posaď se, chlapče,“ vyzval jsem ho.

„Děkuji, pane.“

Pustili jsme se s chutí do jídla. Když jsme zahnali hlad, Nicholas sáhl do opasku, vyňal malou stříbrnou minci a položil ji na stůl. „Včera jsem tuhle minci dostal v Londýně,“ nadhodil. „Nejnovější šilink.“

Zvedl jsem lesklý šilink. Zobrazoval hlavu vážně se tvářícího jedenáctile-tého panovníka. Kolem okraje byl vyražen nápis v latině: *Eduard VI. z Boží vůle*. Potěžkal jsem minci v dlani. „Připadá mi větší než ty, co jsme viděli na začátku roku. Není v něm ale více mědi?“

„Myslím, že je.“ Nicholas se zachmuřil. „Pro Kristovy drahé rány, to nás má lord protektor Somerset všechny za blbce, že takhle šidí na stříbre? Vždyť tím vším jen ještě víc zvedá ceny. Pivo zdražilo o šesták.“

Nevesele jsem se usmál. „Potřebuje nějak sehnat peníze na svou válku ve Skotsku. Ty nové daně, co mu schválil parlament, poslouží stejnému účelu.“ Zavrtěl jsem hlavou. „Když zemřel starý král, myslel jsem si, že tím skončilo vrážení peněz do válek, které se nedají vyhrát. Nečekal jsem, že by to mohlo být ještě horší.“

Nicholas zabručel: „Myslíte, že na severu prohráváme?“

„Vypadá to tak.“

„To bude pro Anglii velká potupa.“

Zamyšleně jsem hleděl na minci. „Ještě nikdy jsem neviděl ceny vyskočit tak nahoru jako letos. Když je někdo chudý dělník...“ zavrtěl jsem hlavou. „Navíc lakomí vlastníci půdy zvyšují nájemné a ohrazují pozemky k chovu ovcí...“

Nicholas mě přerušil. „Co jiného můžou dělat? Ceny rostou pro všechny. Víím, že otec jen těžko dával dohromady zisk. Proto...“ zarazil se, pokrčil rameny a sraštil čelo.

Pohlédl jsem na něj. Před třemi lety, když mu bylo jednadvacet, ho rodiče, příslušníci drobné šlechty v Lincolnshiru, vydělili, protože se odmítl oženit s nevěstou, kterou mu vybrali, ale on ji nemiloval. Ještě stále nepřekonal hořkost, kterou to v něm tehdy vyvolalo. Dobře jsem to věděl, přestože se zdál celkem spokojený se svou rolí mého pomocníka. Těšil se, že brzy dostane oprávnění zastupovat strany u soudu. Pracoval pilně a šlo mu to. Nebyl sice tak oddaný své profesi jako já v mládí a trávil hodně času s mladými pány svého věku a postavení – na svůj šlechtický stav byl vždy náležitě pyšný – po londýnských hospodách a, jak jsem ho podezříval, i bordelech. Někdy jsem si říkal, že možná potřebuje manželku. Nebyl v klasickém slova smyslu hezký, ale měl svéráznou povahu a netrpěl nedostatkem sebevědomí. Co mu však chybělo, byly peníze. Byl odkázán na své skrovné příjmy, což by při případných námluvách sehrálo významnou roli. V té době se dvořil dceři jiného advokáta, Beatrici Kenzyové. Párkrát jsem se s ní setkal a moc se mi nelíbila.

Nicholas náhle změnil téma otázkou: „Je možné, že zítra uvidím princeznu Alžbětu?“

„Není to pravděpodobné. Ani já ji nevidám moc často.“

Usmál se. „Vzal jste mě s sebou, protože její postavení vám nedovoluje, abyste ji navštívil bez vhodného doprovodu.“

„Dobře víš, že to takhle chodí. Navíc možná bude potřeba opsat nějaké do-

kumenty. Nicméně přístup k princezně Alžbětě striktně kontroluje mistr Parry spolu s jejími dámami.“

Nicholas se zaujatě naklonil a v zelených očích mu zazářil zájem. „Jaká teď vlastně je?“

„Osm měsíců jsem ji neviděl,“ odpověděl jsem. „Od doby, kdy jsem jí byl vyjádřit soustrast s úmrtím královny Kateřiny.“ Mírně jsem se zarazil, ztěžka jsem polkl a potom jsem pokračoval: „Alžbětě je patnáct, ale všichni s ní jednají jako s dospělou. Nikdy nepoznala bezpečné dětství.“ Smutně jsem se usmál. „Je výjimečně chytrá a umí zacházet se slovy. Dokáže je používat jako zbraně. Když jsem začal pracovat pro mistra Parryho, řekla mi, že její psi nosí její obojky. A to je přesně to, co očekává od nás.“

Nicholas zaváhal a řekl: „To, kvůli čemu jsme tady – myslíte si, že to nějak souvisí s lednovými... problémy?“

„Ne,“ odpověděl jsem s jistotou v hlase. „Ten skandál se týkal Thomase Seymoura a sešel se světa spolu s tím ubožákem. To vím jistě.“ Upřel jsem na Nicholase pevný pohled. „Určitě si pamatuješ, jak lord protektor veřejně prohlásil, že princezna Alžběta neměla žádné plány na nezákonný sňatek se Seymourem. Nic víc ti nemůžu říct, Nicholasi. Musím zachovat důvěrnost informací.“

„Samozřejmě. Jenom...“

„Jenom to, že od místního hostinského až po každého právníka v Lincoln's Innu by všichni hrozně rádi znali podrobnosti,“ dokončil jsem za něj příkrým tónem.

„Ne, pane.“ Zatvářil se rozpačitě. „Jsme předvoláni v naléhavé a delikátní věci, tak jsem si říkal, že by tu mohla být nějaká souvislost. Jestli...“

Přikývl jsem. „Jestli by se to nemohlo týkat nějaké politické záležitosti. Jsem si jistý, že takhle to není. A omlouvám se, neměl jsem na tebe tak vyjet. Ale všichni kolem se snaží ze mne mámit klepy, protože spolupracuju s Parrym.“ Zavrtěl jsem hlavou. „Někdy je, Nicholasi, úplně nejlepší vědět toho co nejméně. Ber to jako radu zdarma od starého právníka.“

POZDĚJI SE NICHOLAS VRÁTIL do svého pokoje a já jsem si otevřel okno. Mezitím přestalo pršet, ale nocí se rozléhal zvuk kapající vody. Na pole obklopující hostinec dopadal stříbrný svit dorůstajícího měsíce. Mezi lidmi se povídalo, že letos bude špatná úroda, poprvé po čtyřech letech. *Co se asi stane, jestli ke všem potížím přibude nedostatek obilí?*

Odvrátil jsem se od okna. Měl bych se před spaním věnovat cvičením, která mi předepsal můj lékař a zároveň přítel Guy, ale cítil jsem příliš velkou únavu.

Dělal jsem si o Guye starosti. Celý poslední měsíc byl nemocný, trpěl nízkou, ale stálou horečkou, které se nedokázal zbavit. Bylo mu už dost přes šedesát, takže to pro něj mohlo představovat vážné ohrožení. Umínil jsem si, že ho navštívím hned po návratu do Londýna. Báł jsem se, že umírá. V posledních letech jsem ztratil mnohé blízké, nejen královnu Kateřinu. Jacka Baraka, svého přítele a bývalého pomocníka, jsem vídal jen málokdy a potají, protože jeho manželka Tamasin, s níž jsem se kdysi rovněž přátelil, mi nikdy neodpustila, že jsem ho před třemi lety zatahl do událostí, při kterých přišel o ruku a téměř i o život. Měli čtyřletého synka George, jemuž jsem byl za kmotra. Přesto mi Tamasin zakázala, abych kdy vstoupil do jejich domu. Jejich mladší dítě, dceru, jsem nikdy nespáčil. Můj bývalý poslíček, Timothy, odešel do učení. Služka Josephina se vdala a žila nyní v Norfolku. V posledním dopise se zmiňovala o potížích, do kterých se s manželem dostali. Poslal jsem jí trochu peněz a požádal ji, aby mi napsala, jak se jim daří, protože jsem věděl, že čeká dítě. Neodpověděla, což se jí moc nepodobalo, a proto mi to dělalo starosti.

Seděl jsem na posteli a říkal si: *Zmocňuje se mě melancholie*. Potom jsem si to naplno uvědomil: *Je to prostě tím, že jsem osamělý*. Na Timothyho a Josephinu jsem se díval téměř jako na děti, které jsem nikdy neměl. Je to tak bláhové! Práce mě začínala nudit, všechny ty nekonečné převodní listiny a handrkování o statky a usedlosti, které často nevedlo k cíli. Býval jsem mnohem spokojenější, když jsem hájil zájmy těch nejhudších u Chudinského soudu. Těšil jsem se, jak Nicholase zaučím na takových případech a možná ho přitom zbavím některých předsudků, ale když se před dvěma lety stal lordem kancléřem Rich, u Chudinského soudu mi naznačili, že na mé místo má přijít někdo jiný. Smutně jsem zavrtěl hlavou.

NEŽ JSEM SI LEHL DO POSTELE, znovu jsem si připomněl ten lednový den poznamenaný strachem. Obvinění proti Alžbětě a služebnictvu se nepotvrdila a Parry se směl vrátit do jejích služeb. Jen Kat Ashleyovou stále drželi pod zámek. Thomas Seymour byl v březnu stát sekerou. Pozici lorda protektora samozřejmě oslabilo, že musel nechat popravit vlastního bratra a že se o tom šíří spousta různých domněnek a povídaček. Od té doby jsem se už s Richem nesetkal. Jeho lidé mi skutečně prohledali kancelář, ale spíše aby mě otravovali než pro cokoli jiného. Když ke mně Richovi lidé přišli hledat, Nicholas a Skelly je samozřejmě viděli. Proto jsem jim nemohl zatajit, co se stalo. V Nicholasovi to vyvolalo obavy, které jsem chápal. Určitě nemohl jen tak zapomenout na krutý svět politiky u královského dvora, do níž jsme se zapletli

před třemi lety, když jsem se snažil odvrátit intriky namířené proti Kateřině Parrové. Ačkoli byl jen nezkušený mladík z venkova, služba u mne ho do toho divokého víru zatáhla. Viděli jsme tehdy dost hrozné věci.

Studoval jsem svůj odraz ve skle. Světlo svíčky zdůraznilo vrásky v mém obličeji, hrb na zádech mne klonil k zemi a vlasy, stále ještě husté, mi úplně zbělely. V poslední době jsem se jen zřídka modlil, ale tentokrát jsem poklekl a prosil Boha o pomoc pro přítele Guye, pro Josephinu v jejích potížích, pro princeznu Alžbětu i pro ony neznámé muže v polích, na které Fowberry nechal poslat městskou stráž.

Kapitola druhá

NÁSLEDUJÍCÍ DEN JSME RÁNO VSTALI BRZY. Po snídani jsme ve společnosti Fowberryho a jeho mužů vyrazili na krátkou cestu do paláce v Hatfieldu. Mírně se oteplilo, vál příjemný větřík a po obloze se honily lehké mráčky. Nicholas měl na sobě krátký černý talár; já jsem si dal na hlavu bílou čapku syndika a oblékl letní talár z tmavého hedvábí. Vánek mi čechral kožešinový límec. Můj kůň, Genesis, se ráno tvářil dost neochotně. Uvědomil jsem si, že začíná být na tak daleké cesty příliš starý.

Palác v Hatfieldu byl moderní a prostorný, postavený z jasně červených cihel. Uprostřed měl dvoranu a vzadu park obklopený vysokými zdmi. Palác se stal Alžbětíným hlavním sídlem a žilo zde kolem sto padesáti lidí.

Vstříc nám vyšla žena středního věku s bystrýma očima a kulatým obličejem, z něhož vyzařoval duch strohé sebejistoty. Na sobě měla černé šaty a staromódní třírohý klobouček. U pasu jí visel velký svazek klíčů. S Blanche Parryovou jsem se setkal již dříve. Stejně jako Thomas Parry pocházela z Walesu, sloužila Alžbětě od dětských let, řídila běh její domácnosti a kontrolovala přístup návštěv ke své paní. Sesedli jsme s koní a uklonili se jí. Kývnutím hlavy a mávnutím ruky propustila Fowberryho a jeho muže. Odvedli do stájí svoje i naše koně. Zkoumavě si prohlížela Nicholase, který nesl složku s papíry na poznámky. Potom se s náznakem úsměvu obrátila ke mně.

„Bůh vám dopřej dobrého dne, syndiku Shardlaku. Obávám se, že ve včerejším dešti se vám nejelo moc příjemně.“

„To je pravda, paní. Ale dorazili jsme bez problémů.“

Přikývla. „Dobře. Mistr Parry vás očekává. Princezna Alžběta vás přijme později.“

Uvedla nás do budovy, zdobené tapisériemi a vybavené pěkným nábytkem. Vše bylo sladěno ve střízlivém stylu, velmi odlišném od okázalé nádhery, jíž dával ve svých palácích přednost starý král.

Služebnictvo na sobě mělo černo-hnědé livreje – protestantský styl pro protestantskou princeznu.

Došli jsme do chodby, kterou jsem znal, a zastavili jsme se přede dveřmi do kanceláře mistra Parryho. Paní Blanche nás tiše oslovila. „Jak se od mistra

Parryho dozvíte, jsem zcela informovaná o té záležitosti, o níž s vámi chce mluvit. Nikdo jiný tyhle informace nemá a nic...“ znovu se významně podívala na Nicholase, „... vůbec nic se nesmí dostat mimo stěny kanceláře mistra Parryho.“ Nicholas se na důkaz souhlasu uklonil. Paní Blanche zaklepala na dveře. Parryho hluboký hlas nás pozval dál. Paní Blanche za námi zavřela dveře a z chodby se ozval vzdalující se cinkot klíčů, které měla zavěšeny u pasu.

Thomasi Parrymu bylo něco přes čtyřicet. Byl vysoký a kdysi svalnaté tělo se mu začínalo obalovat tukem. Brunátnému obličejí vévodil velký nos. Oči nad ním byly modré, malé a pronikavé, černé vlasy měl podle nejnovější módy přistřižené nakrátko. Alžbětin hofmistr – muž, který se staral o její záležitosti. Stejně jako mnozí jiní z těch, kdo zastávali významné posty, sbíral první zkušenosti pod Thomasem Cromwellem, kterému před deseti lety pomáhal přimět k poslušnosti rozpouštěné kláštery. Přistoupil k nám a choval se stejně přimochaře a vesele jako vždy.

„Matthewe. Dobrý den. Omlouvám se, že vás sem ženu tak rychle. To jste udělali dobře, když jste si v tomhle dešti vzali s sebou suché šatstvo na převlečení. Bůhví, jak to dopadne s úrodou. Ječmen se zpozdl už o několik týdnů.“

„Zrovna včera jsem o úrodě uvažoval, mistře Parry.“

„Od Fowberryho jsem slyšel o těch lidech, které jste nedaleko odtud viděli tábořit. Byla to skupinka mužů bez pána. Ševci z Northamptonu, kteří přišli o práci a vydali se do Londýna. Přinejmenším to takhle říkali. Měli u sebe kyje a nože, takže kdo ví, jak to s nimi doopravdy je. Ať je to jak chce, konstábl a strážník z Hatfieldu je vyhnali za hranice naší obce.“

„Ano, chápu.“

„Ale jděte, Matthewe, netvařte se tak odmítavě. Dobře vím, že vy přívrženci křesťanského státu byste všem žebrákům nejraději rozdávali zlato.“ Mrkl jedním okem na Nicholase.

„Stačilo by dát jim práci.“

„Jenže, Matthewe, kdyby každý měl práci, mzdy by rostly a ceny ještě víc. Kam bychom přišli?“ Parry se znovu usmál. Muž, který ví, jak to na světě chodí, ve sporu s idealistickým právníkem. Hleděl jsem na jeho blahobytný, usměvavý obličej a vybavil si, co mi říkal v lednu Rich, jak ochotně Parry odpovídal na otázky týkající se všeho, co věděl o Thomasi Seymourovi, jen spatřil mučicí nástroje v Toweru. *Kdo by ale odmítal mluvit za takových okolností? A nic z toho, co Parry přiznal, neublížilo Alžbětě. Je to chytrý a věrný služebník.*

Oslovil Nicholase, který mne už doprovázel při několika návštěvách v hofmistrově londýnské kanceláři. „A co vy, mladíku, čtete si v kázáních odsuzujících lakotné boháče?“

„Ne, pane,“ odpověděl Nicholas. „Podle mě takové řeči ohrožují správný řád ve společnosti.“

„To vám chválím,“ přisvědčil Parry. „Jak jste pokročil se studiem? Už jste získal povolení zastupovat u soudu?“

„Doufám, že zanedlouho. Začal jsem se studiem dost pozdě.“

„Svou práci odvádíte dobře.“ Náhle zvažněl a – podobně jako před chvílí paní Blanche – začal si Nicholase zkoumavě prohlížet. „Dá se vám věřit v důvěrných věcech? S nemravnými, pobuřujícími podrobnostmi, nad kterými ne jeden právník zaslíná?“

„Nemravnými, pane?“ vytřeštil nevěřicně oči Nicholas.

Nic podobného určitě nečekal. Ani já ne. Ale Parry se nepřestával tvářit přísně.

„Ano, těžko byste hledal horší.“

„Nikdy jsem nezradil důvěru klienta, mistře Parry.“

Hofmistr se obrátil ke mně a vážným hlasem se zeptal: „Je možné dát mu plnou důvěru, Matthewe? Ve všech záležitostech? Tahle věc nepatří k obvyklé rutině.“

„Mistr Overton již prokázal, že dokáže držet jazyk za zuby. V době, kdy jsem pracoval pro zesnulou královnu.“

Parry přikývl. Najednou byl opět samý úsměv a přátelsky plácl Nicholase po rameni. „Musel jsem se ujistit.“ Šel k psacímu stolu a posadil se za něj. Gestem nás vyzval, abychom si sedli na židle proti němu. „Tak snad raději začneme. Času není nazbyt.“ Posunul kalamář k Nicholasovi. „Pište si poznámky, Overtone, ale jen jména lidí a míst. Všechno mějte vždy na bezpečném místě. O tom, co se vám teď chystám říct, víme jenom já, paní Blanche a princezna Alžběta – ta si vás, Matthewe, osobně vyžádala k vedení tohoto vyšetřování.“ Zachmuřil se, jako by o moudrosti takového rozhodnutí pochyboval, ale pak pokračoval: „Za chvíli s vámi bude chtít mluvit. Nezmiňujte se před ní o nejpříšernějších podrobnostech. Nemohli jsme jí je zatajit, ale obávám se, že se jí z nich obracel žaludek.“

Vyměnili jsme si pohledy s Nicholasem. Skutečně nešlo o pozemkový spor.

„Byl některý z vás někdy v Norfolku?“ zeptal se Parry.

„Ne, pane,“ odpověděl Nicholas. „Pocházím z Lincolnshiru, od řeky Trentu.“

„Ani já jsem tam nikdy nebyl,“ odpověděl jsem. „Přestože jsem svého času zastupoval u Chudinského soudu hodně lidí, kteří z toho hrabství pocházeli.“

„Ano,“ zasmál se cynicky Parry. „Znáte to rčení ‚Norfolkští sudíci, všech lidí trapiči‘? Prý se z celé Anglie nejraději soudí, dávají žaloby na výši nájemného

a ohrazování pozemků pro ovce. A co se to ještě říká? *Každý Norfolkčan má doma kromě pluhu i Lytteltonovu knihu o pozemkovém právu.*“

„Lidé v Norfolku určitě svá práva dobře znají. A jsou vždy připraveni spojit své síly, aby se domohli zastoupení u Chudinského soudu, když jim běžné soudy nepomůžou.“

„Vyhrál jste pro chudáky z Norfolku mnoho případů?“

„Několik. Přestože jsou cesty práva dost pomalé a majitelé pozemků se snaží všechno ještě víc zdržovat.“

Parry zabručel. „No, lidé, o které nám jde, patří k místní šlechtě, tak bych se tam na vašem místě o vašich úspěších u Chudinského soudu moc nešířil.“

Konstatoval jsem: „O norfolkské šlechtě se říká, že její příslušníci mají sklony k hašteřivosti – přou se mezi sebou i s nájemci. Zvlášť od té doby, co starý král zničil rod Howardů a sebral jim majetek. Kdysi tam vládli právě oni.“

Parry přikývl. „To vím. Starý vévoda z Norfolku tam udržoval jakýs takýs pořádek. Teď sedí dlouhá léta v Toweru po tom odsouzení za velezradu, co na něj nastrojil starý král. Lord protektor si netroufá ho popravit. Čeká, až umře. On si ale postavil hlavu a pořád žije, i když už mu bylo pětasedmdesát.“ Parry se krátce zasmál a zvedl obočí. „Jak jistě víte, většinu jeho majetku koupila princezna Marie, která si očividně buduje jádro svých držav ve východní Anglii. A jako sídlo si zvolila Kenninghall, palác starého vévody z Norfolku. Myslím, že tam zrovna teď pobývá.“

„Nechtěla si v Norfolku vybudovat svoje sídlo princezna Alžběta?“

„Vím o několika plánovaných nákupech pozemků, ze kterých sešlo,“ prohlásil Nicholas. „Říkal jsem si, jaké zájmy asi princezna Alžběta v těch končinách má.“

„Rod Boleynů z Norfolku pochází,“ vysvětlil jsem mu.

„Měl jsem za to, že jejich domov byl v Heveru v kentském hrabství,“ řekl Nicholas.

Parry zavrtěl hlavou. „Původně pocházejí z Norfolku. Říkal jsem si, že Marie možná začala nakupovat majetek právě tam, aby sestře hrála na nervy. Je mezi nimi dost zlé krve. Marie je přesvědčená, že Alžběta vůbec není Jindřichova dcera a že ji Anna Boleynová počala s milencem Markem Smeatonem. *Pentwyr o cachu.*“

Nicholas se zatvářil zmateně.

„Hromada keců,“ přeložil Parry.

„Překvapeně jsem na něj hleděl. „Tyhle výmysly jsem ještě neslyšel.“

Nuceně se usmál. „No, mám jednoho nebo dva... řekněme informátory v Mariině družině v Kenninghallu. Vůbec nepochybuji, že ona zase má nějaké

u nás.“ Předklonil se a sepal tučné ruce. „Což je mimo jiné jedním z důvodů, proč to všechno držet v takové tajnosti. Dobře vím, že Marii nijak nepotěšilo, když se Alžběta v lednu vykroutila ze všech obvinění.“ Znovu se zachmuřil a zavrtěl hlavou. „To, že je Marie v Kenninghallu, představuje určitou komplikaci. Zatím se to moc neví, ale po zahájení letošního porotního soudu v Norfolku se to určitě rozkřikne.“ Zkoumavě se na mě zadíval. „Týká se to členů rodiny Boleynových. Jsou to vzdálení, ale přece jen příbuzní princezny Alžběty. Proto je to delikátní.“

„Mluvil jste o nemravnostech...“

Parry se opřel v křesle. Tiše řekl: „Boleynové od nepaměti patří k drobné norfolkské šlechtě. Žijí na své půdě, vybírají nájemné a občas některého z nadanějších synů pošlou do Londýna, jako zrovna pradědečka Anny Boleynové. Ale nikdy neměli žádný valný význam, dokud starému králi nepadla do oka matka princezny Alžběty. Když Anna Boleynová a její blízcí upadli v nemilost, norfolkští Boleynové prostě žili dál, jen na sebe raději moc neupozorňovali. Ten rod totiž získal jistou neblahou proslulost.“

„Ano,“ přisvědčil jsem tiše. „A ta stále trvá.“ *„I teď, třináct let od popravy Anny Boleynové, se najdou lidé – hlavně mezi náboženskými tradicionalisty –, kteří se šklebí při pouhé zmínce o jejím jménu.“* Byl jsem přinucen její popravu osobně sledovat. Na okamžik se mi vybavilo to šedivé jarní jítro, mlčenlivý dav, záblesk meče a proud krve z pahýlu po odseknuté hlavě. Potlačil jsem zachvění.

Parry pokračoval: „Princezna Alžběta je teď bohatá a lidé sem chodí prosit o milodary. Obvykle předstírají, že patří k jejím chudým norfolkským příbuzným, na které dolehly zlé časy.“

„To se děje každému, kdo přišel k penězům a vlastní dům plný příležitostí k vydělání peněz.“

„Přesně tak. Paní Blanche a já jsme se vždycky snažili takový druh návštěv odradit. Sama princezna Alžběta občas projevila přání setkat se s některým z oněch takzvaných příbuzných, ale my jsme jí vždycky radili, aby to nedělala. I v dnešní době je lépe se jim vyhnout.“ Zvedl huňaté obočí. „Vlastně jsme jí to, upřímně řečeno, většinou zatajili, když se tu ukázal někdo, kdo se dovolával vzdáleného příbuzenství.“ Krátce se zasmál. „Párkrát se k ní přes ostatní služebnictvo doneslo, že jsme někoho odehnali ode dveří. Paní Blanche pak dostala vyhubováno. A mně princezna hodila na hlavu kalamář, když jsem měl štěstí. Někdy taky těžítko, když ne.“ Promnul si při vzpomínce tvář u lícní kosti a pokračoval. „Pokaždé jsem si zpětně ověřoval, co to bylo za lidi, a skoro vždycky se ukázalo, že šlo o podvodníky. Mám jednoho advokáta,

který pro mne v těchto věcech pracuje. Jmenuje se Aymeric Copuldyke. Zaměstnává pomocníka, Tobyho Lockswooda, který pochází z Norfolku.“

Ozval jsem se: „Loni v létě jsem se s Copuldykem setkal u vás v kanceláři. Přišel vás tehdy navštívit. Vyměnili jsme si jen pár slov.“ Vybavil jsem si ho – malý, obtloustlý mužík, v letním vedru celý propocený a podrážděný.

Parry zabručel. „Toby Lockswood je schopnější než jeho pán. Až se vrátíte do Londýna, musíte si s oběma promluvit.“

Nicholas tiše prohlásil: „Pro princeznu Alžbětu to musí být těžké, když nemá žádné blízké příbuzné.“ Pohlédl jsem na něj. *Právě on by měl lépe než mnozí jiní vědět, jaké to je.*

Parry příkře odsekl: „Pro princeznu Alžbětu je politicky nejvhodnější držet si boleynovské příbuzenstvo od těla...“ Zaváhal. „Paní Blanche mi řekla, že princezna nosí zavěšený na krku medailon s podobiznou své matky. Něco takového by bylo možné zneužít. Vyvolat další skandál.“ Parry si zhluboka povzdechl a já si uvědomil, že zřejmě žije ve stálém napětí. Odmlčel se a pokračoval: „Před měsícem, čtvrtého května, mi paní Blanche řekla o ženě, která se objevila v místnosti pro služebnictvo. Tvrdila, že je vzdálenou příbuznou princezny Alžběty a dolehly na ni zlé časy, protože jí zemřel manžel a majitel půdy na ni nechce převést nájemní smlouvu. Paní Blanche by ji dávno vyhodila, ale něco v chování té ženy ji přesvědčilo, abychom si s ní oba promluvili.“

„O co šlo?“ zeptal jsem se.

„Bylo jí kolem padesáti. Ti, co to takhle zkouší, obvykle bývají o dost mladší. Měla světlé prošedivělé vlasy přistřižené nakrátko, určitě kvůli vším. Byla sice oblečená v hadrech, ale mluvila kultivovaně, ne tím nesrozumitelným norfolkským nářečím. To naznačovalo, že je urozeného původu. Tak mi ji paní Blanche přivedla.“ Parry zavrtěl hlavou. „Musím říct, že vypadala hodně zuboženě a vyhladověle. Měla vyhublý obličej poznamenaný hladem a zimou, vlasy pod šátkem špinavé a na sobě měla šaty z hrubé látky.“

Nicholas se ozval: „Kdyby opravdu byla z dobrého rodu, měla by šaty z kvalitní látky, třebaže obnošené.“

Parry přikývl. „Přesně tak.“ Odmlčel se. „Nicméně mluvila podle zvyklostí urozených vrstev. Byla zoufalá a na pokraji sil. Omlouvala se, že nás vyrušuje, protože je jen vzdálená příbuzná, ale neví o jiném místě, kde by mohla žádat o pomoc. Ti, co sem s takovými prosbami chodí, obvykle užasle zírají na všechno kolem sebe, ale ona si domu a jeho vybavení sotva všimla. Tak jsem ji vyzval, aby se posadila a řekla mi víc. Její příběh zněl poměrně uvěřitelně. Aspoň ze začátku,“ dodal zachmuřeně.

„Prohlásila, že se jmenuje Edith Boleynová a že do smrti svého manžela

loni v listopadu byla paní domu na hospodářské usedlosti poblíž Blicklingu, patnáct mil severně od Norwiche. Odtamtud pochází rod Anny Boleynové, i když jiní Boleynové jsou porůznu rozesetí po celém Norfolku. Vyptával jsem se na podrobnosti týkající se farmy. Tvrdila, že je to velká usedlost, ale nájem skončil manželovou smrtí a majitel na ni nechce převést smlouvu. Začal na té půdě chovat ovce. Dostala tři měsíce na vystěhování.“ Ironicky se usmál. „Přesně proti tomuhle příznivci křesťanského státu brojí. Nicméně stát se to může nejen chudákům, ale i zámožným nájemcům.“

„Neměla žádné děti ani jiné příbuzné?“

„Prohlásila, že děti nemá a oba její rodiče jsou po smrti.“ V obličeji se mu na chvíli ukázal prchavý náznak soucitu. Neštěstí, jež ji postihlo, ho zjevně nenechávalo chladným, přestože měl srdce zatvrzelé mnohými půtkami. „Kdybych tehdy věděl...“, nakousl tiše, ale potom zmlkl.

„Uměla říct, jaký přesně byl příbuzenský poměr mezi jejím zesnulým manželem a princeznou Alžbětou?“ zeptal jsem se.

Parry přikývl. „Prý měl s Annou Boleynovou společného prapradědka.“

Při své práci jsem často řešil příbuzenské vztahy, proto jsem se rychle dopočítal. „Takže to byl její bratranec z třetího kolena.“

„Měla v hlavě rodokmen. Sepsala mi ho na kus papíru, celý rodokmen až k Geoffreymu Boleynovi, který do Londýna přišel kolem roku 1420 a stal se tehdy lordem primátorem. Při psaní zjevně cítila bolesti, prsty měla zkroucené a klouby na ruce hodně oteklé. Ale rukopis měla čitelný, prokazoval jisté vzdělání. Všiml jsem si, že nemá snubní prsten, a zeptal jsem se jí proč. Odpověděla, že jí začaly otékat prsty a musela si ho nechat sundat, protože jí způsoboval bolesti. Začínal jsem jí věřit.“ Parry znovu zvedl husté obočí a do hlasu se mu vloudil tvrdší tón. „Potom jsem se zeptal na pár detailů a najednou se začaly objevovat rozpory.“

„Jaké přesně?“

„Zeptal jsem se jí na jméno toho majitele, který ji vyhání, podrobnosti nájemní smlouvy, jméno nejbližšího města a jména sousedních rodů. Její odpovědi neměly vůbec nic společného se skutečností. Naučila se je dobře, ale nemohla vědět o mých dosavadních zkušenostech s podobnými záležitostmi a mých znalostech místních poměrů, které jsem získal s pomocí advokáta Copuldyka. Když jsem ji na nesrovnalosti upozornil, začala se zakoktavat. Paní Blanche i já jsme se na ni tou dobou už dívali skrz prsty a ona zřejmě vycítila, že se pro ni situace nevyvíjí dobře. Nakonec jen vyhrkla, že její manžel opravdu patřil k princezninu příbuzenstvu a že ona nežádá o nic víc než skrovné místočko v domě – jako služka, kuchtička nebo cokoli, co by se pro

ni našlo. Tou dobou už byla celá zrudlá v obličeji. Prsty měla nejen oteklé, ale i mozolnaté. Ta žena určitě na vlastní kůži poznala těžkou fyzickou práci.“ Pokrčil širokými rameny. „Jenže když jsme ji přistihli při lži o tom, odkud pochází, nemohli jsme dělat nic jiného než ji vykázat z domu. Říkal jsem si, že ať pochází odkudkoli, nejspíše je z dobrého rodu a dolehly na ni zlé časy. To se ale může stát každému a není to důvod k podobnému lhaní. Vyzval jsem ji, aby odešla.“

„A co ona?“

„Čekal jsem výbuch pláče, ale ona se jen schoulila na židli. Požádal jsem paní Blanche, aby ji vyprovodila. Než ji odvedla, sáhl jsem do opasku pro peníze, ale paní Blanche mě zarazila. A měla pravdu, lži nemůžeme podporovat. Ta žena opustila dům stejně, jako přišla – zadním vchodem.“ Odmlčel se a potom pohlédl na mne. „Později jsem zjistil, že ačkoli nám Edith Boleynová lhala o tom, odkud přichází, její informace o příbuzenství s princeznou Alžbětou byly pravdivé. A proto, mistře Shardlaku, máme velký problém.“

„Problém, který způsobila ona?“ zeptal jsem se.

Parry se nevesele zasmál. „Jestli tak chcete označit skutečnost, že se nechala zavraždit...“

Tiše jsem se zeptal: „Vy tedy chcete, abych vyšetřoval vraždu?“

„Obávám se, že je tomu tak.“ Podíval se mi přímo do očí.

Vysoce postavení lidé mi už takové úkoly v minulosti dávali. Obvykle jsem z nich měl stísněný pocit u srdce. Ale tady, v Parryho kanceláři v hatfieldském paláci, jsem cítil jen zrychlený tep vzrušeného očekávání. Vrhł jsem postranní pohled na Nicholase. V jeho obličeji jsem rovněž viděl živý zájem.

„Co se s ní stalo?“ zeptal jsem se.

Parry otevřel zásuvku psacího stolu, vyňal z ní složku a v té našel list papíru. Vypadal jako místopřísežné prohlášení svědka v soudním vyšetřování. Podíval se na papír. „Jak jsem už řekl, Edith Boleynová – a bylo to její *pravé jméno* – sem přišla čtvrtého května. O jedenáct dní později, časně ráno patnáctého, pastevec Adrian Kempsley šel dohlížet na stádo ovcí svého pána. Bylo to v Brikewellu, jižně od Norwiche. Jeho pán se jmenuje Leonard Witherington. Je to jeden z těch, co chovají ovce a ohrazují pro ně i obecní pozemky. Jeho nájemci ani sousedé ho nemají v lásce. Jeden z těchhle majitelů půdy.“

Přikývl jsem. „Jak jsem už říkal, pokud se norfolkský šlechtic nehádá s nájemci, tak si to vynahrazuje se sousedy.“

Parry pokračoval. „Witherington a jeden jeho soused po rozpuštění kláštera před deseti lety koupili velký kus klášterního pozemku. Ukázalo se, že záznamy kláštera v pozemkových knihách jsou nejasné a mistr Witherington

nedávno vznesl nárok na velkou část půdy v majetku toho souseda.“ Zvedl obočí. „Ten soused se jmenuje John Boleyn. Je to Editin manžel a navzdory jejímu tvrzení není mrtvý. I když to se může za měsíc změnit, pokud se bude houpat na oprátce norwichské šibenice.“

Nicholas nevěřícně vyřeštil oči. „Její manžel byl celou dobu naživu! Tak proč sem přišla?“

Parry ho zarazil zvednutou dlaní. „Ne tak zhurta, mladíku. Podle Adriana Kempsleyho, jehož výpověď máme, se Witheringtonovy ovce pasou na rozlehlé louce, která se sklání k potoku. Ten tvoří hranici mezi Witheringtonovým a Boleynovým pozemkem. I když – jak říkám – se o tu hranici vede spor.“

Řekl jsem: „Od prodeje klášterních majetků se vyskytlo mnoho takových případů. Vlastnické dokumenty jsou stovky let staré, vybledlé a nemívají jednoznačný výklad.“

„Přesně tak,“ přisvědčil Parry. „Letošní jaro bylo dost deštivé, jak víte – potok byl vzedmutý a obklopený vrstvou bahna. Kempsley v proudu viděl nějakou světlou skvrnu. Napřed si myslel, že tam uvázla ovce. Když se přiblížil, utrpěl jeden z nejhorších otřesů v životě.“ Odmlčel se. „Varuju vás: co teď budu říkat, je odpudivé. Nad hladinou nebyla ovce, ale spodní část nahého těla Edith Boleynové. Někdo tělo zarazil hlavou do bahnitého dna. Jenže spodní polovina těla zůstala trčet nad vodou s roztaženými nohama a odhaleným přirozením.“

Chvilí panovalo ticho. „Někdo ji musel hodně nenávidět, aby provedl tohle,“ konstatoval jsem tiše. „Co bylo příčinou smrti?“

„V tomhle je jasno,“ odpověděl Parry. „Rána do hlavy nějakým velmi těžkým předmětem. Kempsley říká, že se vršek lebky rozpadl, když tělo vytáhl z vody. Museli ji tam strčit v noci. Přitom byla Edith Boleynová podle zákona už dva roky mrtvá.“

Nicholas zapisoval poznámky na list papíru položený na dřevěné desce na kolenou. V této chvíli však překvapeně trhl rukou s psacím brkem a udělal na papíře kaňku. „Cože?“

Parry se nevesele zasmál. „Přesně takhle jsem reagoval, když mi to ten právník Copuldyke řekl.“ Vytáhl ze složky další prohlášení. „Podle tvrzení Johna Boleyna jeho manželka Edith, matka dvou synů, před devíti lety, jednoho dne roku 1540, prostě zmizela. Podle jeho vyjádření spolu příliš nevycházeli. Přesto její zmizení přišlo náhle, nečekaně. Jednoho zimního dne byla pryč a s ní jen oděv, co měla na sobě. John Boleyn se poptával u příbuzných – které měla, i když nám tvrdila něco jiného –, služebnictva i sousedů, ale nikdo ji neviděl ani o jejím zmizení nic nevěděl. Jako by se po ní zem slehla. Před

dvěma lety uplynula sedmiletá zákonná lhůta a mistr Boleyn požádal koronera, aby byla oficiálně prohlášena za mrtvou. Žádosti bylo vyhověno a loni se Boleyn oženil se svou současnou manželkou. S tou předtím už několik let žil, k pohoršení širokého okolí.“

Zamyslel jsem se. „Soudy obvykle vyšetřují dost důkladně, když někdo nahlásí zmizení manžela nebo manželky.“

„A vyšetřovaly i v tomhle případě. Zdá se, že místní koroner bere svou práci vážně. Zjistil, že Edith nikdo neviděl ani o ní neslyšel ode dne, kdy zmizela. Při svém pátrání se vypytał, v jakém bývala duševním rozpoložení. Všichni mu řekli, že to byla divná, nevlídná ženská. Podle Boleyna se občas stalo, že začala odmítat jídlo a hrozně zhubla. Vypadala vyhuble i tehdy, když byla tady, ale to jsem přičítal chudobě.“

„A za celých devět let, než se ukázala tady, o ní nic nevyšlo najevo?“

„Ne, nic. John Boleyn zřejmě udržoval styky se svou současnou manželkou ještě předtím, než Edith zmizela. Prý se o tom poměru Edith dozvěděla od jedné drbny krátce před svým zmizením. Podle výpovědi Johna Boleyna byla v té době zámčivá a odmítala jídlo.“ Parry se zhluboka nadechl. „Koroner dospěl k závěru, že Edith pravděpodobně spáchala sebevraždu. Možná se utopila v řece, která odnesla tělo do moře, a nikdo ho nenašel.“

Konstatoval jsem: „Jestli se John Boleyn před devíti lety scházel s jinou ženou, manželka to zjistila a začala mu dělat potíže, měl by motiv ji tehdy zavraždit.“

Parry přisvědčil. „Tohle se povídalo už v roce 1540. Ale nebyly žádné důkazy ani mrtvola. John Boleyn počkal rok, než si milenku...“ Parry nahlédl do papíru, „... Isabellu Heathovou nastěhoval do domu, ale potom už spolu žili zcela otevřeně. Pracovala v hospodě, věřili byste tomu? Šlechta v sousedství byla navýsost pohoršena. Všichni si říkali, že přesně něco takového se od příslušníka rodiny Boleynů dalo čekat. Ve vzduchu se stále vznášelo podezření, že se manželky nějak zbavil. Mimochodem, nedávno měl potíže s tím sousedem Witheringtonem. Došlo mezi nimi k násilnému střetu v souvislosti s tím sporem o pozemek. V poslední době se o Boleynovi povídá, že má finanční problémy. Vlastní několik statků, ale nedávno si koupil drahý dům v Londýně.“

Nicholas se ozval: „Takže manželka nebyla mrtvá, jen ho opustila?“

Parry rozpráhl ruce. „Vypadá to tak. Těch devět let musela někde pobývat, ale jen Bůh ví, kde to bylo. Víme, že necelé dva týdny po návštěvě v tomhle domě byla za hrůzných okolností zavražděna.“

„O té vraždě jste se dozvěděl od toho právníka Copuldyka?“ zeptal jsem se.

„Ano. Řekl mu o ní ten jeho norwichský pomocník, Lockswood, a Copuldyke dospěl k závěru, že bych to měl vědět, protože jsem mu po její návštěvě tady v Hatfieldu dal za úkol zjistit o ní nějaké informace.“

„John Boleyn byl zatčen?“

„Ano. Editin otec identifikoval tělo a Johna Boleyna zatkli hned následující den.“

„To šlo rychle!“ konstatoval Nicholas.

Řekl jsem: „Při vyšetřování vraždy stopa rychle vychladne, pokud se vraha nebo důvodně podezřelého nepodaří zadržet do několika dnů.“ Obrátil jsem se k Parrymu. „Na základě jakých důkazů byl zatčen?“

„Dost přesvědčivých. Okolo mrtvolky se našly otisky velkých, těžkých bot podbitých hřeby. John Boleyn je velké postavy a při prohlídce domu se takové boty našly, zablácené ve stáji. V té stáji chová neklidného koně, ke kterému se málokdo odvažuje dovnitř. Taky tam leželo velké kladivo se zbytky krve a nalepenými vlasy.“

Nicholas na mě pohlédl. „Ty věci tam někdo mohl podstrčit, aby na Boleyna vrhl podezření,“ konstatoval.

Parry vytáhl další dokument. „Podle koronerova protokolu měli od stáje klíče jenom Boleyn a duševně zaostalý podkoní. Nicméně Boleyn se tento měsíc před porotním soudem chystá prohlásit, že je nevinný. Soudci už porotní okruh zahájili.“

„Ano,“ přisvědčil jsem. „Slyšel jsem o žádostech, aby se letní okruh odložil kvůli těm nepokojům, co vypukly před měsícem, ale lord kancléř Rich o ničem takovém nechtěl ani slyšet. Soudci budou jako každý rok putovat z místa na místo a všude předvádět svou moc.“

„Je na porotním okruhu i Barak?“ zeptal se Nicholas.

„Ano. Tentokrát právě v Norfolku. Loni to byl domácí okruh.“

„Kdo to je, ten Barak?“ zeptal se Parry.

„Můj bývalý pomocník. Pracuje jako příležitostný pomocný advokát a často pomáhá soudcům při porotních okruzích nedaleko Londýna.“ Zapřemýšlel jsem. „Okruh teď asi soudí v Buckinghamshiru a brzy zamíří do východní Anglie.“

Parry řekl: „Porotní soud v Norwichi zahajuje osmnáctého června. Za necelých čtrnáct dnů. Mohl by pro vás být ten Barak užitečný?“

Opatrně jsem hledal slova. „Mohl by nám pomoci se zjišťováním informací. Spolupracovali jsme mnoho let a považuju ho za dost spolehlivého.“

Parry zauvažoval. „V takovém případě vám dávám svolení, abyste mu o případu řekli. Ovšem nic o návštěvě Edith Boleynové v Hatfieldu.“

„Samozřejmě.“ Znovu jsem zapřemýšlel. „Je zde poměrně velká šance, že

soud Boleyna osvobodí. Kdyby se mu v domě po devíti letech objevila manželka, kterou považoval za zmizelou, měl by motiv ji zabít. Ale snažil by se to co nejvíce utajit. Umístit tělo na veřejném místě tak, aby bylo jasné, že o den dříve žila – to automaticky zneplatňuje jeho nový sňatek a nutně vede k vyšetřování, ve kterém patří k hlavním podezřelým. Proč by tohle udělal někdo, kdo má mozek v hlavě?“

Parry pokrčil rameny. „Možná se tam ukázala a on se rozzuřil natolik, že přestal uvažovat. Nicméně souhlasím, že to spíše vypadá, jako by někdo chtěl Boleynovi škodit. Jak říkám, není v okolí příliš oblíbený a nemusím vám vysvětlovat, že taková věc hraje u porotního soudu poměrně velkou roli.“

„Co jeho rodina?“ zeptal jsem se. „Ta nová manželka... A má nějaké děti s Edith?“

„Jeho nová žena se drží v domě. John Boleyn měl s Edith dvojčata, chlapce. Je jim kolem osmnácti.“ Parry se zamračil. „Norfolkské úřady jsou zřejmě přesvědčeny, že Boleyn bude shledán vinným a jeho majetek propadne koruně. Lenní pán a správce konfiskovaného majetku už kolem těch nemovitostí čenichají. Jsou dost velké na to, aby stály královským úředníkům za zájem. Copuldyke se podle mých pokynů registroval jako Boleynův právní zástupce a všechny varoval, že jde o případ *sub judice*: dokud nebude vina prokázána, pohlíží se na něj jako na nevinného a jeho rodinu musí všichni nechat na pokoji.“

„Ano, přesně tak to je.“

Parry zabručel. „Tím správcem konfiskovaného majetku je tam Henry Mynne a samotná princezna Marie je lenní paní. Oba pověřili zastupováním místní úředníky: Marie Richarda Southwella a Mynne Johna Flowerdewa. Ti jsou oba dost málo oblíbení. Flowerdewa možná znáte? Stejně jako vy je soudním syndikem, ale veškeré úsilí soustřeďuje na to, aby se v Norfolku zmocnil co největšího podílu půdy.“

„Ne. Nikdy jsme se nesetkali.“

„Pokud jde o Southwella, ten patří k družině princezny Marie.“ Znovu zvedl obočí. „Ano, tenhle případ s ní souvisí. Nijak by mě nepřekvapilo, kdyby se ukázalo, že na rod Boleynových upozornila Southwella právě ona.“

Znovu jsem zapřemýšlel. „Obvinění Boleyna z vraždy je veřejně známé. Podle toho, co říkáte, se o něm v Norwichi už šíří klepy.“

„Ano. To ale není nic v porovnání s tím, co přijde, až bude odsouzen a popraven. Rodové jméno, choulostivé podrobnosti – pisálkové budou na koni a bude se to prodávat od Londýna po Northumberland.“ Parry rozhořčeně pokračoval. „Je to k uzoufání, co se teď z těch tiskařských lisů na nás hrne. Přívrženci křesťanského státu popouzejí proti bohatým, kalvinisté hrozí ohněm

pekelným a apokalypsou, šílená proroctví, lechtivé historky i pomluvy. Kéž by ten prokletý knihtisk nikdy nevynalezli!“

Nicholas prolomil ticho otázkou: „Myslíte, pane, že je mistr Boleyn vinen?“

Parry na něj vrhl podrážděný pohled. „Proboha, mladíku, jak bych mohl něco takového vědět? Nemám zdání. Ten Copuldykův pomocník Lockswood ho navštívil v žaláři na norwichském hradě a říká, že působí politováníhodným dojmem.“

Pohlédl jsem Parrymu zpřímá do očí. „Nakolik jste si jistý, že nikdo neví o tom, že tu Edith Boleynová byla? Tedy kromě vás a paní Blanche.“

„Naprosto jistý. Služebnictvo o ní vědělo jen to, že je to další chudá žebračka. Nikdo jiný ani nezaslechl její jméno. A tak to musí i zůstat,“ dodal důrazně. „Princeznu Alžbětu s tím nikdo nesmí spojit.“

Zeptal jsem se: „Proč tedy chcete, abychom se vypravili do Norfolku?“

Parry si povzdechl, dlouze a upřímně. „Já od vás nic takového nechci. Musel jsem však princeznu Alžbětu o té vraždě informovat. Stejně by se jí to doneslo, až by došlo k procesu. Zareagovala tak, že musíme úřady uvědomit o přítomnosti Edith Boleynové v Hatfieldu. Kdyby o ní úřady věděly, mohly by se po té stopě vydat a časem zjistit, kde vlastně Edith celých těch devět let pobývala.“

„V tom má princezna Alžběta pravdu,“ konstatoval jsem tiše. „Při striktním výkladu práva by se dalo říct, že tajíte důkazy, když neinformujete úřady o její návštěvě tak krátce před vraždou.“

Parry na mě upřel odmítavý pohled. „Podařilo se mi princeznu Alžbětu přesvědčit, že paní Edith byla příbuznou natolik vzdálenou, abychom se o ni nemuseli starat, a že to poslední, co princezna po té záležitosti se Seymourem potřebuje, je přímá souvislost se skandálem zahrnujícím vraždu. Paní Blanche mě v tom podporuje. Princezna Alžběta je díkybohu realistická natolik, aby nakonec souhlasila, že nebudeme nic hlásit a necháme spravedlnosti volný průběh.“ Naléhavě se předklonil a začal mluvit pomalu a důrazně. „Mimo tuhle místnost nesmí nikdo nic říct o přítomnosti Edith Boleynové v Hatfieldu. Na to prosím nezapomínejte.“

„Velmi dobře.“ Těšilo mě, že jakožto právníky v Alžbětiných službách mne i Nicholase ochrání povinnost zachovávat mlčenlivost o všem, co nám Parry sděluje.

„Ovšem...“ Parry zavrtěl hlavou, „... princezna Alžběta má dvě podmínky. Za prvé požaduje, aby byl do Norfolku vyslán její zástupce a diskrétně vyšetřil, co se opravdu stalo. Tím projeví legitimní snahu pomoci tomu, aby se Johnu Boleynovi dostalo řádné spravedlnosti. Zároveň si přeje, abyste tím vyslancem byl vy. Vzhledem k vašim zkušenostem s podobným vyšetřováním.“

Znovu jsem zapřemýšlel. „Je to trestní případ, takže Boleyna u soudu nesmí zastupovat advokát. Vínu je nutné prokázat mimo jakoukoli pochybnost a podle platného zákona tedy musí být fakta natolik přesvědčivá, že advokát není potřeba. Což je samozřejmě nesmysl, ale tak to prostě je.“

„Úplný nesmysl,“ přisvědčil Nicholas. „Když jsem na tohle při studiu práva poprvé narazil, velmi mě to překvapilo.“

Parry se na nás upřeně zadíval. „Já osobně za to děkuji Bohu. Jinak by Alžběta trvala na tom, abyste Johna Boleyna u soudu zastupoval. Takhle jsme se dohodli, že věc budete vyšetřovat a veškeré významné důkazy předáte úřadům. Snažil jsem se ji přesvědčit, že by to Copuldyke a jeho pomocník zvládli, ale ona trvá na vás.“

„Co když najdu důkazy potvrzující Boleynovu vinu?“

„Potom musí být dán průchod právu.“ Parry přimhouřil oči. „Pro nás všechny by bylo úplně nejlepší, mistře Shardlaku, kdybyste nenašel nic významného, ať by to svědčilo pro kteroukoli ze stran. Nechceme zbytečně rozhoupávat loď, na které plujeme.“

Vyhnul jsem se přímé odpovědi. „Mluvil jste o dvou podmínkách.“

„Ano, a tu druhou se jí stále ještě pokouším rozmluvit. Doufám...“ unaveně zavrtěl hlavou, „... že na ni nikdy nedojde. Ale tady je: jestliže najdete důkazy potvrzující Boleynovu nevinu, ale porota ho přesto shledá vinným, Alžběta je připravena požádat krále, aby mu dal milost.“

Zhluboka jsem se nadechl. Král mohl udělit milost i v případě, že byl obžalovaný usvědčen z vraždy. Po odsouzení někoho velmi bohatého za hrdelní zločin tak dost často následovalo podmazání někoho v králově blízkém okolí. Při Eduardově mládí však tato možnost nyní znamenala, že o milosti bude rozhodovat lord protektor Somerset, který už na Alžbětu hledí skrz prsty i bez této komplikace.

„Chápu, proč se vám taková možnost nelíbí, mistře Parry.“

„Ona si myslí, že když žádost o milost přijde od ní, král jí bude chtít vyhovět. Pravda je však taková, že Eduard pro ni nehne ani prstem. Má ji v mírné oblibě, ale tím to končí. Nevidí ji, jak je rok dlouhý, a je zcela v moci rodiny Seymourových, která – jak si jistě uvědomujete – vystrnadila Boleynovy.“ Znovu se na mě naléhavě zadíval. „Už jsem řekl, že princezna Alžběta je realistická, je i opatrná. Ale ve věcech týkajících se její matky rozumu poroučí srdce. Mějte na paměti, že je jí teprve patnáct let. Pomozte mi sprovodit tuhle záležitost ze světa, Matthewe. Pro princeznino vlastní dobro. Nechť je Boleyn shledán vinným, nebo není, ať už na základě důkazů, nebo místní politiky. Žádost o milost je to poslední, co bychom si mohli přát.“

„Chápu,“ pokýval jsem pomalu hlavou. „Říkáte, že ten Copuldyke a jeho pomocník mi pomůžou s místními informacemi?“

„Ano. Oba jsou teď v Londýně, po návratu si s nimi můžete promluvit. Oficiálně budete zastupovat Copuldyka a jeho pomocník s vámi pojedou do Norfolku. Vezměte si s sebou i tohoto mladíka...,“ ukázal hlavou na Nicholase, „... ale dejte si dobrý pozor na to, co prozradíte tomu Barakovi. Bydlet budete v Norwichi. Boleynovo sídlo je odtamtud asi tucet mil.“

Rychle jsem v hlavě počítal. *Dnes máme šestého června. Budu se muset vrátit do Londýna, promluvit si s Copuldykem a Lockswoodem a rychle se vypravit na několikadenní cestu do Norfolku.* Byla škoda, že jsem musel do Londýna, když je Hatfield na cestě do Norfolku. Parrymu jsem sdělil: „Než tam dorazíme, bude to trvat týden. Do porotního soudu budeme mít na vyšetřování jen pár dnů.“

Parry nachýlil hlavu. „Budete muset zvládnout, co půjde,“ prohlásil s náznakem vyhybavého tónu v hlase. Kladl jsem si v duchu otázku, jestli schválně neotálel, než Alžbětě o Editině vraždě řekl, aby tím ztížil pátrání.

Zeptal jsem se: „Můžu dostat kopie všech dokumentů, které v té věci máte? Ušetří mi to komplikace při jejich získávání od norwichského soudu.“

„Dobrá. Váš pomocník je může opsat, zatímco budete u princezny Alžběty. Už vás očekává. Paní Blanche vás k ní doprovodí.“ Zvedl ze stolu zvonek a zacinkal. Vstoupil sluha a Parry ho odeslal, aby našel paní Blanche. „Na chodbě za dveřmi najdete lavici. Tam na ni můžete počkat. Ty papíry předám mistru Overtonovi a přidělíme mu stůl, kde je bude moci opsat.“ Vstal, došel ke mně a podal mi ruku. Hleděl mi přitom s obvyklou vážností přímo do očí. „Mějte na paměti, Matthewe, jak mladá je princezna Alžběta. Učí se rychle, ale stále ještě ne vždy jasně chápe, co je v jejím nejlepším zájmu. Rozhodně to nepřehánějte s pátráním, Matthewe. S lidmi mluvte co nejdiskrétněji, běžte k soudnímu jednání. A informujte mě o průběhu. Ale určitě to nepřehánějte.“

Kapitola třetí

NAŠLI JSME LAVICI, o které Parry mluvil. Stála přímo proti oknu s výhledem do zahrady. Na záhonech kvetlo několik velmi opožděných narcisů.

„Nemá Wales narcisy ve znaku?“ zeptal se Nicholas. „Pohled na ně bezpochyby hřeje mistra Parryho u srdce.“

Tiše jsem odpověděl a dával pozor, aby nás neslyšel nikdo z procházejícího služebnictva. „Rozhodně potěchu v poslední době potřebuje. Napřed Seymourova velezrada, teď tahle vražda.“

„On jen chce, aby vše probíhalo správně, ne?“

„Celé té věci by se nejraději vyhnul širokým obloukem. A já jeho postoj chápu.“

„Neměla by dostat průchod spravedlnost?“

„Samozřejmě. Oba však víme, že ne vždy je jednoznačné, co to spravedlnost vlastně je.“

„Princezna Alžběta po nás chce, abychom udělali, co bude v našich silách.“

Pohlédl jsem na něj. „Mistr Parry se ti moc nelíbí, že?“

„Na můj vkus je až moc politik.“

„Ale věrný služebník. To jsem vždycky respektoval. Ačkoli je Alžběta mladá, její příkazy platí. On je musí poslouchat, ale zároveň ji i chránit.“

„Co se stane, když v Norfolku zjistíme, že je John Boleyn nevinný?“

„Oznámíme to úřadům. Ale nepředbíhejme událostem. Zatím neznáme nic než pouhou kostru případu.“

Nicholas se usmál. „Zajímavá změna proti listinám o převodu vlastnických práv, co?“

„Ano. To určitě ano.“ Také jsem se usmál. „Vidím, že tě to zaujalo.“

„Nebude špatné dostat se na chvíli z Londýna.“

Povzdechl jsem si. „Poslední dobou pocítuju jistou únavu. Ale přiznávám, že tahle věc je... zajímavá. A nemělo by nám hrozit žádné nebezpečí. Přinejmenším...“ dodal jsem, „... doufám, že ne.“ Na okamžik se mi vybavily hrůzné okamžiky z minulosti, plynoucí z toho, že jsem se zapletl s mocnými tohoto království. Ale tentokrát to měly být figury mnohem méně významné. A potřeba změny na mne doléhala. Nicholasovi jsem oznámil: „Jak jsem řekl mistru Parrymu, času není nazbyt. Cesta do Norwiche bude dlouhá.“

„Aspoň že už skončily ty místní nepokoje.“

„Nezapomeň, že od téhle neděle se má při mších používat nová modlitební kniha. To se spouště lidí nebude líbit.“

Nicholas na mě pohlédl. „Vy sám jste si výtisk pořídil, že?“

„Ano, hned v březnu, když poprvé vyšla.“ Odmlčel jsem se a prohlásil: „Konečně tedy mše a žalmy v angličtině. Cranmerův překlad z latiny je krásný.“

„Je tam skutečně napsáno, že se při mši chléb a víno nestávají tělem a krví Páně?“

Zavrtěl jsem hlavou. „Ne, takhle daleko nová modlitební kniha nezachází. V tomhle je schválně nejednoznačná. Podle mě jak Cranmer, tak lord protektor Somerset věří, že jde jen o připomínku Kristovy oběti. Ale netroufají si to prohlásit veřejně – aspoň prozatím. Tohle je kompromis, který – jak doufají – všichni přijmou.“

„Něco, co si lidé můžou vyložit podle svého?“

„Ano. Ale tradicionalistům se to líbit nebude. Ti budou chtít mši postaru, v latině.“

„Takže kolem náboženských otázek vypuknou další rozbroje?“

„Za poslední dva roky se lidi smířili s řadou věcí, které bych dříve považoval za nestravitelné – odstranění obrazů a oken z barevného skla, i zrušení zádušních mší. Ale tenhle krok možná pro některé zachází příliš daleko.“

Chvilí jsme seděli beze slova. Nicholas si v náboženských otázkách udržoval velkorysou toleranci, což jsem v době, kdy tolik mladíků mělo sklony k extrémním názorům, dokázal ocenit. Já sám jsem kdysi patřil ke stoupencům reformy, ale v současnosti jsem už dlouho nedokázal říct, čemu vlastně doopravdy věřím.

Nicholas se zeptal: „Myslíte, že Thomas Seymour s princeznou Alžbětou... dosáhl úplně všeho?“

„Řekl bych, že ani on nebyl natolik bláhový, což mě trochu uklidňuje. Ale tiše, tohle určitě není věc, o které bychom měli debatovat právě tady.“ Uslyšel jsem cinkání klíčů a o chvíli později se za rohem chodby objevila paní Blanche s rukama složenýma na prsou. Poslala Nicholase do kanceláře k opisování a mě vyzvala, abych ji následoval.

PRINCEZNA ALŽBĚTA SEDĚLA za velkým psacím stolem plným knih a papírů. Na rozdíl od svého bratra, krále Eduarda, a starší sestry Marie, následnice trůnu, neměla Alžběta nad hlavou královský baldachýn. Byla oblečena v černém. Na rozpuštěných kaštanových vlasech měla francouzský čepeček – znak

panenství. Zauvažoval jsem, jestli je ještě ve smutku po Kateřině Parrové, nebo má její černé oblečení být projevem protestantské uměřenosti, podobně jako skromné vybavení hatfieldského sídla. Protáhlý oválný obličej zdědila po matce, ale výrazný nos a malá ústa po otci. Nebyla krásná, ale měla osobitý zjev. Nadra ve výstřihu šatů prozrazovala téměř dospělou ženu, ale jinak byla hubená a bledá, s tmavými kruhy pod očima. Když jsem vstoupil, četla nějaký dokument a její dlouhé prsty si nervózně pohrávaly s psacím brkem. Blanche ohlásila: „Syndik Shardlake, má paní.“ Hluboce jsem se uklonil a Blanche se postavila vedle Alžběty. Blanche ze mne nespouštěla oči. Bylo mi jasné, že bude hlásit Parrymu všechno, co se zde řekne.

Princezna Alžběta si mě chvíli prohlížela a potom mě jasným hlasem oslovila: „Syndiku Shardlaku, už jsem vás dlouhé měsíce neviděla.“ Svraстила čelo. „Od doby, kdy jste mi vyjádřil soustrast s úmrtím královny vdovy.“

„Ano. To byl den smutku.“

„To byl.“ Odložila brk a tiše řekla: „Vím, že jste jí věrně sloužil. A já ji milovala. Z celého srdce. Navzdory všemu, co tvrdili zlí jazykové.“ Nabrala zhluboka dech. „Vzpomínám si, jak jsme se poprvé setkali. Před čtyřmi lety, že? Přišel jste ke královně vdově probrat nějaký případ.“

„Máte pravdu, má paní.“

Usmála se. „Ptala jsem se vás tehdy na spravedlnost. Vy jste říkal, že i ti nejhorší z lidí si ji zaslужují.“

„Máte dobrou paměť.“

Potěšeně přikývla. Svou paměť a inteligenci vždycky ráda předváděla. Pokračovala: „Nakolik se vám daří nakupovat půdu za mé peníze od otce?“

„Teď, když si vaše sestra nakoupila půdu, kterou chtěla, se vše dalo do rychlejšího pohybu.“

„Ano, jistě, Marie je vždycky první na řadě. Uvidíme, jak se jí povede po zavedení nové modlitební knihy. Bude se muset zbavit těch svých papeženských kaplanů.“ Alžběta se ponuře usmála, potom mávla rukou a pustila tuto záležitost z hlavy. „Spravedlnost, syndiku Shardlaku. Vím, že jste v ni vždycky věřil a občas jste ji musel hledat v temných koutech. Studovat dokumenty o mých pozemcích musí být po takových zkušenostech dost nudné.“

„Stárnu, má paní, a klidnější práce mi nevadí. Většinou,“ dodal jsem.

„Chtěla bych, abyste zajistil spravedlnost pro mého příbuzného a jeho mrtvou manželku. Mistr Parry vám určitě sdělil příšerné podrobnosti.“

„Ano, sdělil. Také to, že chcete, abych se vypravil do Norfolků...“ pečlivě jsem volil slova, „... všechno přezkoumal a ujistil se, že se mistru Johnu Boleynovi dostane skutečné spravedlnosti.“

„Ano. Blanche a mistr Parry tu ubožačku neměli vyhánět.“ Pohlédla na Blanche, která se k mému překvapení zapýřila. Alžběta změkčila tón. „Já vím, že mě jen chtějí chránit. Bojí se skandálu a pomluv, které o mně někdo šíří u lorda protektora. Ale já jsem se rozhodla, že tuhle věc nechám řádně vyšetřit. Parry vám určitě řekl o tom advokátovi, Copuldykovi.“

„Myslím, že to jsou jeho oči a uši v těch končinách.“

„Parry navrhoval, abych mu tuto záležitost svěřila. No, musím říct, že o tom Copuldykovi nemám valné mínění. Je nafoukaný a není moc chytrý. Myslím, že vy to zvládnete líp.“

„Děkuji za důvěru, má paní.“

„Mistr Parry vám určitě řekl, že máte do Norfolku vyrazit co nejdříve.“

„Ano, to je pravda.“

„A nejrady by byl, kdybyste se vrátil bez jakéhokoli výsledku.“ Hlas jí znovu zpřísněl. „Pokud ale, syndiku Shardlaku, zjistíte *cokoli*, co by mohlo ovlivnit výsledek, musíte o svých zjištěních informovat norwichský soud. A mne.“ Alžběta znovu pohlédla na paní Blanche. „Řeknu mistrovi Parrymu, že chci vidět veškerou korespondenci.“

„Udělám, co bude v mých silách.“ Zaváhal jsem a pak jsem dodal: „Může se ovšem ukázat, že mistr Boleyn je opravdu vinen.“

„Spravedlnosti musí být dán průchod,“ odpověděla. „Jestli budou existovat důkazy. Ovšem bude-li shledán vinným a vy budete mít důkazy, že svou ženu nezabil, požádám bratra o královskou milost. Než dnes odjedete, dostanete listinu se žádostí a mou pečeti. Tu předáte soudcům, kdyby tato potřeba nastala.“ Pevně pohlédla na Blanche a pokračovala: „Slyšela jsem, že s vámi pojede Copuldykův pomocník. Prý je hrubý, ale schopný. Tak s sebou budete mít toho vysokého mladíka. Sledovala jsem vás z okna, když jste dnes přijížděli. Na pohled mi připadá důvěryhodný.“

„Mám v mistra Overtona plnou důvěru.“ V duchu: *Takhle to tedy je: tahle královská rodina osnuje intriky a plány a vše sleduje z oken.*

„Dobrá.“ Alžběta na okamžik zavřela oči. Vycítil jsem, jak je unavená. Pokračovala věčným tónem: „Mistr Parry vám předá kopie všech dokumentů k případu.“

„Mistr Overton je právě teď opisuje. Udělám vše, co bude v mých silách, aby byla spravedlnost naplněna. Tím si můžete být jistá.“

Alžběta přikývla. Na chvíli se zamyslela a potom se s neveselým úsměvem zeptala: „Vy jste se nikdy neoženil, syndiku Shardlaku, že?“

„Ano, má paní. Neoženil.“

„A proč?“ zeptala se s nelíčenou zvědavostí v hlase.

Zaváhal jsem. „Mám na tomto poli jistou... nevýhodu.“

„To je nesmysl,“ mávla přezíravě rukou. „Znám hodně hrbáčů, kteří se oženili. Mnozí vypadají hůř než vy.“

Prudce jsem se nadechl. Těžko by se někdo jiný odvážil mluvit se mnou o mé vadě s tak nemilosrdnou upřímností. Paní Blanche si varovně odkašlala, ale Alžběta ji zarazila mávnutím ruky a upřela na mne pohled svých hnědých očí.

Nuceně jsem se zasmál. „Možná jsem v záležitostech srdce příliš náročný. Nejednou se mi přihodilo, že jsem obdivoval ženu... příliš vysoko postavenou.“ Ihned jsem zalitoval, jakmile jsem to vypustil z úst. Kateřina Parrová byla jednou z nich. Nevěděl jsem, jestli si to Alžběta domyslela. Nedokázal jsem jí to vyčíst z obličeje. Chabě jsem dodal: „Teď jsem bělovlasý stařec a je pro mě už pozdě.“

Čekal jsem, že mi opět bude odporovat. Místo toho jen přikývla a zatvářila se odhodlaně. Prohlásila: „Rozhodla jsem se, že já se nikdy nevdám.“

„Má paní...“ spustila paní Blanche.

Alžběta ji opět zarazila vladařským gestem. „Říkám to každému, aby se o mých úmyslech vědělo.“

Dovolil jsem si namítnout: „Ale kdybyste tento názor někdy změnila...“

„Nikdy.“ Alžbětin hlas zněl klidně, ale rozhodně. „Chci, aby to všichni věděli. Nepotřebuji, aby se kolem mě rozvíjely nějaké snahy přivést mě k oltáři jen proto, abych posloužila politickým cílům nějakého muže.“ Nepřestávala na mne upírat pohled. „Dobře vím, co může sňatek znamenat pro ženy královského postavení. Viděla jsem to u Kateřiny Parrové. Jak se papeženci domlouvali, aby ji co nejvíce očernili u otce a on se jí zbavil! Což sám dobře víte. A potom ta její svatba s Thomasem Seymourem!“ Krev se jí nahrnula do bledého obličeje. „Oženil se s ní kvůli jejímu postavení a zachoval se k ní bezectně, takže ho na smrtelném loži proklela.“

„Má paní!“ Blanche nyní promluvila naléhavým tónem, ale Alžběta ji i nadále ignorovala.

Prohlásila: „Napřed láska, potom svatba. Následuje zrada a nakonec smrt. Takhle to bylo s Kateřinou Parrovou.“ Tiše dodala: „Nejen s ní.“

Sklopil jsem oči. Tím myslela svou matku. Alžběta by rozhodně neměla o takových věcech mluvit s mužem mého nízkého postavení. Smutně se usmála, jako by mi dokázala číst myšlenky. „Jsem si jistá, že se můžu spolehnout na vaši diskrétnost, syndiku Shardlaku. Víím to od našeho prvního setkání a mezi tím jsem se naučila tuhle vzácnost patřičně ocenit. Nepochybuji o tom, že zajistíte, aby se Boleynovi dostalo skutečné spravedlnosti a aby byl potrestán vrah té ubožačky, která ke mně přišla hledat pomoc. Ať je tím vrahem kdokoli.“

Kapitola čtvrtá

DOSTAL JSEM SVOLENÍ projít se po palácových zahradách, než Nicholas dokončí opisování dokumentů. Při chůzi pod modrou oblohou na cestíčkách mezi stromy jsem uvěřil, že se létu konečně uráčílo přijít. Mezi stromy jsem spatřil srnu, jak spásá listí na nízké větvi. Vedle sebe měla dva malé koloušky, kteří se teprve učili chodit. Stál jsem bez hnutí, dokud se nevydala hlouběji mezi stromy. Koloušci ji na nejistých nohou následovali. Povzdechl jsem si. Vyhlídka na dlouhou cestu koňmo do Londýna mě ani trochu nelákala.

VYRAZILI JSME V ČASNÉM ODPOLEDNI. Měli jsme zajištěno přenocování asi v polovině trasy, v hostinci ve Whetstonu. Fowberry nám přivedl koně a vyprovodil nás. Při odjezdu jsem se zadíval na okna, lesknoucí se ve slunečním svitu, a zauvažoval, jestli nás princezna Alžběta opět pozoruje.

Záda a nohy mě bolely už po několika mílích cesty. To mě opět přivedlo k obavám z dlouhé jízdy do Norfolku, která mě čekala. Již několik let jsem tak náročnou cestu nepodnikl. Čekal mě čas velkého nepohodlí. Zalitoval jsem, že se v poslední době málo věnuji cvičením, jež mi Guy předeepsal na bolavá záda. Zapřemýšlel jsem o svém starém příteli. *Je mu už lépe? Příštích několik dnů budu zaneprázdněný, ale pak si najdu čas, abych ho navštívil.*

Cestou do Londýna jsme potkávali mnohem méně pocestných. Ve výhledu nebyl žádný jezdec, když mě Nicholas tiše upozornil: „Podívejte, támhle před námi.“ Směrem k Londýnu tam kráčela skupinka lidí oblečených v rozedraných cárech. Měli mezi sebou i ženu s několika dětmi, ale většinou šlo o muže. Jeden z nich měl na sobě obnošenou vojenskou blůzu s červeným anglickým křížem na zádech. Někteří z mužů si nesli hole, ale až na ně a běžné nože zavěšené u pasu jsme u nich žádné další zbraně neviděli.

Nicholas řekl: „Možná to jsou ti, co jsme viděli včera rozdělovat oheň. Konstábl je z Hatfieldu vyhnal.“

„Možná. Tuhle dobou člověk mnoho pocestných nepotkává. Tihle nevyjadají nebezpečně.“

„Radši si na ně dejme pozor. Neměli by se takhle roztahovat po prostředku cesty.“

„Po obou stranách je křoví,“ zaprotestoval jsem, ale Nicholas už mezitím křikl „Z cesty!“ a nasadil koni ostruhy. Jel jsem za ním. Když jsme skupinu míjeli, letmo jsem zahlédl obličej zrudlé od pobytu pod širým nebem, rozčuchané vousy a zavilé výrazy. Potom jsme chodce nechali za sebou.

HOSTINEC VE VESNICI WHETSTONE, podobně jako v Hatfieldu, pravidelně využívali pocestní na velké severní cestě. Ubytování v něm bylo pohodlné. Povečeřeli jsme v salónu, kde nám dělalo společnost několik dalších pocestných. Na rozdíl od Hatfieldu jsme tady byli anonymní. Večeřeli jsme pod oknem a díky dlouhému a světlému červnovému podvečeru jsme nepotřebovali svíčky. Hodinu před večeří jsem strávil studiem papírů, které Nicholas opsal svým čitelným úřednickým rukopisem. U večeře jsme o nich tiše debatovali a dávali si velký pozor, abychom se nezmiňovali o návštěvě Edith Boleynové v Hatfieldu.

Informace v papírech byly dost kusé: koronerův výrok o vraždě, obvinění Johna Boleyna z manželčiny vraždy, vznesené dne patnáctého května, výpověď obviněného popírající vinu, koronerova zpráva a nakonec – potenciálně nejnebezpečnější – výpověď místního konstábla, který našel ve stáji u Boleynova domu bahnem obalené boty a těžké kladivo s nalepenou krví a vlasy. Dále tam byla výpověď pasáka ovcí, který našel tělo, a Boleynovy nové manželky. Ta uvedla, že podle jejího nejlepšího vědomí a svědomí byl její manžel ten večer doma. Nemohla však potvrdit alibi na celou dobu, protože před spaním odešel do pracovny, výslovně požádal, aby nebyl rušen, a dvě hodiny studoval listiny týkající se nabytí majetku a ostatní právní doklady. Šlo mu o spor se sousedem, mistrem Witheringtonem.

„Jaký spor to byl?“ uvažoval jsem nahlas. „Spor o hranice pozemků. Tělo bylo nalezeno v potoce, který tvořil spornou hranici. Místo nálezu obrací pozornost k tomu sporu i samotnému Boleynovi. Proč by mu měl něco takového provést soused?“ Zavrtěl jsem hlavou. „Klíčem k tomuhle případu je zjistit, proč někdo tělo nechal takhle vystavené v potoce. Podezření vůči Boleynovi se tím oslabuje – kdyby ji zabil, určitě by pro něj bylo výhodnější oběť tajně pohřbít. Pokud možno tak, aby se nenašla. Jediným motivem k takovému vystavení mrtvolky musela být nenávist vůči zavražděné a touha co nejvíce ji pokořit, i po smrti.“

Nicholas poznamenal: „Boleynova nová manželka měla zjevný důvod ji nenávidět.“

„Vlastně to teď žádná manželka není. Edith byla celou dobu naživu, takže z právního hlediska její úřední prohlášení za mrtvou ztratilo platnost a nový Boleynův sňatek je tím pádem taky neplatný. Kdyby ji zabila nová manželka, i ona by chtěla mrtvolu co nejlépe skrýt.“

Nicholas se na chvíli zamyslel. „Nikde nejsou zapsány výpovědi Boleynových synů, co měl s Edith. Dvojčata kolem osmnácti, že?“

„Ano. Možná nebyli doma. Co to všechno asi znamenalo pro ně? Matka je ztratila – jinak se to nedá nazvat –, když byli malí. Teď se znovu objevila, ale mrtvá a tímhle divným způsobem. Jak se syny z prvního manželství vycházela druhá manželka?“ Opřel jsem se v křesle. „No, snad se zítra od toho právníka, Copuldyka, dozvíme více.“

„Kdy vyrazíme do Norfolku?“

„Asi v pondělí.“ Usmál jsem se. „Neboj se, večere v sobotu platí. Se slečnou Kenzyovou se uvidíš. Ale potom budeme několik týdnů pryč. Musím u Skellyho zajistit, aby se tady o všechno postaral.“ Povzdechl jsem si. „Nijak se na tu cestu netěším. A musím si sehnat jiného koně. Genesis stárne, stejně jako já. Budu si na tu cestu muset pořídit mladší zvíře. Tvůj kůň to zvládne.“

Usmál se. „Ano. Lancelot je dobrý kůň.“ Před dvěma měsíci si Nicholas koupil mladého vytrvalého valacha, což – nejspíš – pořádně snížilo stav jeho úspor. Pohlédl na mě, zaváhal a nakonec se zeptal: „Je to jen dlouhá cesta, pane, co vám dělá starosti?“

„Ano. Kdyby nebylo té únavné cesty, pojedu rád. Potřebuju něco, čím bych se mohl...“ mimoděk jsem sevřel ruku v pěst, „... v duchu zabývat. Přestože je to dost nechutná záležitost.“

„Možná se střetneme s vrahem.“

Přikývl jsem. „Zcela jistě se seznámíme s Johnem Boleynem.“

„A co když ji zabil někdo jiný?“

Usmál jsem se. „Budou tam mít tebe, abys mě ochránil a nikdo mě nepraštil po hlavě.“ Vážnějším tónem jsem dodal: „Leda bys tam jet nechtěl.“

„Pojedu, když nejde o politiku... Nerad bych se míchal mezi mocné, kteří můžou člověka mimoděk zabít, jako když se oženou po mouše.“

„Je mi líto, že ses o takovém nebezpečí poučil právě v mých službách. Tentokrát však nejedeme do Norfolku účastnit se nějakých politických hrátek. Jedeme tam v zájmu princezny Alžběty. Přitom se nedá říct, že by se právě teď hřála na výsluní politické přízně.“

Zapřemýšlel. „Měli bychom mít na paměti, že spory o majetek se můžou vymknout z ruky.“

„Ano. My právníci z nich bohatneme. A ne vždy se řeší cestou zákona. Podle Parryho se mezi Boleynem a jeho sousedem odehrála nějaká šarvátka.“

Nicholas zvedl z talíře kus chleba a rozdrobil jej mezi dlouhými prsty. Ve tváři se mu zračil zamyšlený smutek. „Můj otec...“ zarazil se.

„Ano?“

„Před pěti lety se dostal do sporu se sousedním majitelem. Oba měli právo využívat obecní pastviny. Otec začal spor tím, že si pořídil příliš mnoho dobytka. Tráva pro tolik zvířat nestačila. Soused s tím šel k místnímu soudu, ale otec podmazal soudce a ten otci potvrdil, že má právo pastvy.“

„Ten soused se mohl obrátit na vyšší soudy, dovolávat se práv...“

„Sám víte, jak dlouho by to trvalo. Roky letí a dobytek se musí pást. Ten soused se místo toho domluvil s chudými nájemci, jejichž práva otec taky porušil. Všichni společně přišli na ty pastviny a otcův dobytek z nich vyhnali. Pohrozili, že dobytek porazí, kdyby ho tam vrátil. Otec na oplátku vyhrožoval, že si na to najme lidi, ale vložil se do toho smířčí soudce. Rozhodl v otcův neprospěch a navíc prohlásil, že v jeho okrsku se nebudou žádné bandy lotrů přetahovat o pastvu.“ Nicholas se tvářil zarputile. „Otec dokáže být dost divoký, ale na to, aby se postavil smířčímu soudci, dost odvahy neměl.“ Otřel si prsty od zbývajících drobků.

Při pohledu na něj jsem si – nikoli poprvé – v duchu kladl otázku, jaké to pro něj muselo být: jediné dítě tvrdého, nespravedlivého muže. Nicholas se nevesele usmál. „Otec byl vzteky bez sebe. Tvrdil, že to ponižuje jeho čest, když se nechá zastrašit bandou sedláků.“

„Nu, na dobré pověsti mu to určitě nepřidalo,“ konstatoval jsem.

„O čest vůbec nešlo. Čest, to je správné chování mezi urozenými muži, uznání Božího řádu panujícího ve společnosti. Přinejmenším v jednom měl otec pravdu: ten soused do toho sporu neměl zatahovat obyčejné nájemce.“

„Podle toho, co říkáš, byly jejich zájmy taky v ohrožení.“

„Oni mají svoje práva, ale zároveň je jim vyhrazeno místo, kam patří.“ Neprítomně se zahleděl na stůl před sebou. „No, mě se to už netýká.“

„Připomíná mi to jeden podobný spor v Norfolku.“

„Tady aspoň dokážu zaujmout nestranné stanovisko.“ Zasmál se a na jeho mládí mi ten smích připadal dost cynický. Omyl si prsty v misce s vodou a otřel si je do ubrousku. „Myslím, že půjdu spát. Máme za sebou dlouhý den.“

„To ano. Kupodivu ale nejsem unavený. Jen mám hlavu plnou myšlenek. Půjdu se projít, abych si ji vyčistil.“

VENKU SE JEŠTĚ ÚPLNĚ NESETMĚLO, vzduch byl čistý a svěží. Vesnice Whetstone se skládala z několika domů u silnice vedoucí kolem starého kostela. Došel jsem k zastřešené hřbitovní bráně, vstoupil a po cestě mezi náhrobními kameny zamířil k otevřeným dveřím kostela.

Uvnitř stál muž a dlouhými tahy štětce bílil stěnu. Zakrýval postavy andělů v pestrobarevných splývavých hábitech. Ostatní stěny už byly zabílené. Barevné sklo z oken rovněž zmizelo – v souladu s nařízením arcibiskupa Cranmera ho nahradilo sklo obyčejné. Chórová přepážka byla odstraněna a na oltář bylo vidět z celého kostela. Na jedné stěně se skvělo deset Božích přikázání, vyvedených černým gotickým písmem. Obrazy tedy nahradilo slovo Boží, přestože většina věřících neuměla číst.

Seděl jsem v lavici určené pro postarší věřící a sledoval malíře při práci. Říkal jsem si: *Nastala doba, kdy je náboženská víra osvobozená od papeženských obřadů – v mládí jsem pro tohle osvobození horoval velmi vehementně.* Zároveň jsem však vzpomínal na doby, kdy mne jako venkovské dítě fascinovaly nádherné barvy a vznešenost nedělního kostela, vůně kadidla a krásné obrazy. Tato pastva pro smysly obracela duši k prožitku víry. Dokonce i mše v latině ve mně tehdy vyvolávala rozechvělé očekávání. Nu, tohle všechno jsem svého času zavrhl. *Ted' tedy mám, co jsem chtěl – proč mi to najednou připadá chladné, tvrdé a pusté?*

Muž dokončil práci a myl štětce v kbelíku s vodou. Nadskočil leknutím, když mě spatřil. Potom smekl čepici a s úklonou ke mně přistoupil.

„Odpustte, pane, neviděl jsem vás.“ Vypadal, že je mu něco přes padesát. Vrásčité obličej měl pocákaný bílou barvou.

Usmál jsem se. „Pracujete dlouho, příteli.“

„Jo. A zítra musím zase začít už za svítání. Náš nový vikář chce mít všechno připraveno na nedělní bohoslužbu podle nové modlitební knihy.“

„Odvádíte dobrou práci.“

„A dostávám za ni dobře zapláceno, i když...“, muž se zarazil a upřel na mne pohled modrých očí – poměrně troufalý pohled vzhledem k nerovnosti jeho a mého postavení. „Svým způsobem jsem vlastně placený ze svých vlastních peněz a z peněz mých předků.“

„Jak to?“

„Peníze na tyhle práce jdou z farního fondu a nemohli bychom si je dovolit, kdyby nebylo prodeje stříbrného náčiní, které jsme museli odstranit. Byl v tom i jeden svícen, krásně vyvedený, který koupili příbuzní mého pradědečka po jeho smrti. Měla v něm hořet věčná svíce na jeho památku.“ Podíval se do prázdného výklenku, sklopil oči a chvatně spustil: „Já dobře vím, že příkazy

krále Eduarda musíme poslouchat úplně stejně jako ty krále Jindřicha. Omlouvám se, jestli se snad cítíte uražený.“

„Některé změny se neprosazují snadno,“ konstatoval jsem tiše.

„Měl jste nějaké jednání s naším vikářem, pane?“ Tvářil se úzkostně a zřejmě se obával, že mi řekl příliš mnoho.

„Ne, ve vaší vesnici jen přespávám na cestě do Londýna. Sem jsem zabloudil na večerní procházce.“

S očividnou úlevou přikývl. „Musím teď zamknout na noc.“

Vyšel jsem před kostel a zavřel za sebou dveře. Při zavírání vydaly zvuk, který se uvnitř kostela rozléhal dutou ozvěnou.

NECHTĚLO SE MI HNED ZPÁTKY DO HOSTINCE. Posadil jsem se na dřevěnou lavici u zdi kostela a sledoval západ slunce. Přemýšlel jsem o otázce, jestli by starý král Jindřich souhlasil s tím, co se teď v zemi děje. Asi ne. Jenže rozhodování mají v rukou vévoda ze Somersetu a arcibiskup Cranmer, kteří Anglii vedou směrem k radikálnímu učení Ulricha Zwingliho a Jana Kalvína.

Na druhou stranu mnoho lidí s těmito změnami souhlasilo, zejména v Londýně, v jehož kostelích byly některé oltáře dokonce nahrazeny prostými stoly. Všechno to bylo nařízeno shora, jako ostatně veškeré náboženské změny v posledních šestnácti letech, bez ohledu na to, co si o nich kdo myslí. Vybavila se mi náhlá hrůza v očích toho muže, když si uvědomil, co mi vypráví o tom svícnu. A také cynismus Jacka Baraka a jeho neúcta k oběma stranám náboženských rozbrojů. „Je to všechno na nic!“ říkal, když jsme se před několika týdny sešli na pár piv v hospodě nedaleko Toweru, kde příliš nehrozilo, že by nás viděl někdo, kdo se zná s Tamasin.

Tamasin. Se smutkem v duši jsem zavrtěl hlavou. Byl jsem u toho, když se s Barakem seznámili, a dlouhá léta jsme se všichni tři upřímně přátelili. Děлил jsem se s ní o žal po smrti prvního dítěte i radost po narození dalšího. Teď se už třetí rok otevřeně stavěla proti mně. Připomněl jsem si tu hroznou noc, kdy se dozvěděla, že je Barak zmrzačený a možná zemře. Aniž by o tom věděla, přiměl jsem ho k účasti v jedné riskantní zápletce. Těžko kdy zapomenu na její ruce sevřené v pěst a obličej stažený vztekem, když na mě křičela: „Nechte nás na pokoji. Už se k nám nikdy ani nepřibližujte!“ Kladla mi za vinu, co se stalo. Částečně jsem si to kladl za vinu i já, přestože Barak nekompromisně trval na svém, totiž že za svoje činy nese plnou odpovědnost on sám.

Když se Barak dostatečně zotavil, Guy mu pomáhal a snažil se najít vhodnou protézu, nahrazující chybějící pravou ruku. Nakonec se dohodli na umělé ruce,

kteřá se připínala nad loktem a na konci měla kovový nástavec, z něhož trčel krátký nůž. Pod nožem byl půlkruhový kovový hák, na kterém mohl Barak nosit zavěšený náklad a jímž dokonce dokázal ovládat koně. Nůž mohl využívat při stolování, otvírání západek a krabic, a rovněž – v krajní nouzi – jako zbraň. Protěza vypadala dost neohrabaně, ale on se ji naučil používat s velkou obratností. K mému úžasu se též naučil psát levačkou. Sice neúhledně, ale čitelně.

Tamasin Barakovi zakázala, aby pracoval pro mne. Proto začal hledat práci u dalších advokátů. Někteří z nich byli úctyhodní více, jiní méně, ale jedno měli společné – potřebovali pomoc někoho, jako byl Barak. V mých službách získal dobré jméno, takže práci nacházel snadno. Zabýval se hledáním svědků, sepisováním výpovědí a odhalováním důkazů. Za tím účelem určitě občas používal úplatky a možná i hrozby. Na Barakovy služby se spoléhali i soudci, když dvakrát ročně putovali na porotních okruzích, na kterých se soudily trestní i občanské případy. Soudci přitom dohlíželi na dodržování pokynů vydaných lordem protektorem. Barakovy úkoly zahrnovaly prošetřování porotců, pátrání po neochotných svědcích, pomoc s papírováním a zjišťování nálady v místních hospodách. Takovou práci přijímal jen na dvou okruzích: jednak v hrabstvích nejbližších k Londýnu, a potom taky v Norfolku – tento okruh putoval z Buckinghamshiru do východní Anglie. Každý okruh trval jeden měsíc. Přestože šlo o dobře placenou práci, účast na vzdálenějších okruzích odmítal, protože Tamasin neviděla ráda, když trávil příliš mnoho času pryč od ní a dětí. Možná hrálo roli i to, že s protézou by jízda na koni do vzdálenějších míst byla příliš únavná. Nikdy o tom nemluvil, ale z našich setkání jsem si odnesl dojem, že ho pahýl po chybějící ruce pobolívá.

Vzpomněl jsem si, jak mi při nedávném setkání vysvětloval, proč se mu přestává líbit práce pro porotní soud: místní lidé se bojí soudců, kteří přijíždějí v pláštích rudých jako krev a chovají se s přehnanou okázalostí a obřadností. „Jde o to, jak se dnes soudí trestní věci,“ vysvětloval. „Soudci už nenabádají porotce, aby v pochybnostech hlasovali pro nevinu, jako to bývalo kdysi. Poprav stále přibývá. Protože takové rozkazy přicházejí shora.“

„Od lorda kancléře Riche?“ zeptal jsem se ho.

„Spíše bych řekl, že od lorda protektora a jeho lidí. Calvinistů, co chtějí potrestat a vykořenit hříchy.“

„Lord protektor přece sliboval, že bude shovívavější, když rušil starý zákon o velezradě.“

Barak si odplivl na pilinami posypanou podlahu hospody. „Shovívavější? Leda tak vůči radikálním protestantům. Biskup Gardiner je ve vězení a nikdo nesmí kázat bez úředního povolení. To je dost divná shovívavost.“

„Kdo jsou soudci letošního porotního okruhu v Norfolku?“

„Reynberd a Gatchet.“

„Na Reynberda si dej pozor,“ řekl jsem. „Tváří se jako přívětivý ospalý stařík, ale ve skutečnosti je prohnaný a bystrý jako rys.“

„S Gatchetem jsem už na okruhu byl,“ řekl Barak. „Je chytrý, ale studený jako psí čumák. Další kalvinista. Kat bude letos mít plné ruce práce.“

SLUNCE UŽ SKORO ZAŠLO ZA OBZOR. Vstal jsem a bojoval přitom se ztuhlými svaly zad a nohou. V ubývajícím světle jsem téměř neviděl na cestu. Říkal jsem si, že pokud se v Norfolku sejdu s Barakem a Tamasin se o tom dozví, bude mu to vyčítat jako zradu. Potom jsem se zatvrdil. *Těžko kolem sebe můžeme nevšimavě chodit, když nás osud přivede ke stejnému porotnímu soudu. V našem malém právníkém světě nejsou taková náhodná setkání ničím příliš výjimečným. Proč bych neměl vyhledat jeho pomoc při shánění informací? Nikoho lepšího v tomto oboru neznám.*

Zakopl jsem o vyčnělý kořen dubu a zaklel jsem. Opatrně jsem ohledával cestu, když jsem vyšel z brány a zamířil ulicí k hostinci, jehož okna, ozářená zevnitř svíčkami, mi posloužila jako maják.

Kapitola pátá

PŘESTOŽE JSME WHETSTONE OPUSTILI následující den hned časně ráno, do Londýna jsme dorazili až odpoledne. Několik mil před hranicemi hlavního města jsme se totiž ocitli za kolonou obrovských vozů, z nich každý byl tažený osmispřezím a vezl náklad čerstvě vypálených cihel. Kočí na sobě měli livreje ve žluto-červených barvách lorda protektora. Museli jsme se přizpůsobit hlemýždímu tempu obrovských vozů, které za sebou nechávaly hluboké koleje vryté do povrchu cesty.

„Další cihly na Somersetův dům,“ poznamenal zatrpkle Nicholas.

„No jo. Ten palác Edwarda Seymoura pohltní polovinu Londýna, než bude hotový.“ Hned jak se stal lordem protektorem, začal vévoda ze Somersetu na Strandu budovat obrovský nový palác. Nechal zbořit původní nájemní domy a dokonce i vykopat část prastaré kostnice, která patřila ke katedrále svatého Pavla. Vysoko naložené vozy vyvážely kosti kdysi významných Londýňanů na skládku ve Finsbury Fields.

Nicholas poznamenal: „Prý si objednal dva miliony cihel na přestavbu toho rozpadajícího se rodového sídla ve Wiltshiru – jak že se jmenuje, Wolf’s Hole?“

„Wolf Hall. A všechno se to platí z veřejných peněz, kterých je zoufale málo.“

Museli jsme se zastavit před branou Moorgate, jejíž rozměry jen taktak umožnily vozům projet. Spatřil jsem další proklamaci „ve jménu krále“: podle ní měly brány po setmění zůstat zavřené a pod dozorem nočních strážných.

„Čekají se nějaké nepokoje po nových mších v neděli?“ zeptal se Nicholas. „Většina Londýňanů jsou přece protestanti.“

„Ale ne všichni,“ odpověděl jsem. Nad městem se celé jaro vznášela napjatá atmosféra, všude se daly najít výzvy proti papežencům a katolické mši svaté. Byl vydán zákaz divadelních představení a interludií. Sluhové a mládež se po setmění neměli zdržovat na ulicích. Nervozitu úřadů dále zvyšovaly květnové nepokoje na venkově a neukázněné chování vojska utábořeného v okolí hlavního města a čekajícího na vyslání do skotské války.

Branou projel poslední vůz, rozkolísal se v hlubokých vyjetých kolejích

a málem rozmáčkl jednoho ze strážných. Otřesený muž užasle hleděl za vzdalující se hrozbou.

„Pojďme,“ vyzval jsem Nicholase. „Jsme ve městě.“

JELI JSME PO CHEAPSIDU k mému domu v ulici Chancery Lane. Ve městě panoval stejný ruch a hluk jako vždy. Učňové v modrých pláštích a dělníci v kožených nebo plátěných halenách, ženy s čepečky a zástěrami, a tím vším si razili cestu urození pánové v doprovodu služebníků a s meči a štíty po boku. Z výšky koňského sedla jsem viděl mnoho vyhublých obličejů a úzkostných pohledů. Nastávalo obtížné období, kdy dochází zásoby jídla, nahromaděné na zimu, do sklizně zbývají ještě dva měsíce a ceny potravin divoce letí vzhůru. Ve výklencích budov se krčili žebráci v otrhaných cárech. Nejvíce jich o almužnu žadonilo pod velkým křížem v Cheapsidu. Snažili se zachytit pohledy kolemjdoucích.

Vyzval jsem Nicholase: „Pojed' do mého domu. Převlékneš se a vydáme se k tomu Copuldykovi. Patří k Lincoln's Innu, takže to, díkybohu, není daleko. Potom můžeš jít domů.“

MINULI JSME KATEDRÁLU SVATÉHO PAVLA a branou Newgate zamířili k mému domu v ulici Chancery Lane. Tam jsem požádal svého majordoma, Johna Goodcola, aby se nám postaral o zavazadla a koně a přinesl nám vodu na umytí. Na chvíli jsem si lehl na postel v ložnici, abych ulevil zádům. Zdola ke mně doléhaly zvuky běžného provozu v domě. Před čtyřmi lety zemřela hospodyně Joan a potom jsem musel kvůli vážným prohřeškům postupně vyhodit dva majordomy. Před dvěma lety se mi poštěstilo získat do služeb Johna Goodcola, který od té doby žil v mém domě i s manželkou a dvanáctiletou dcerou. Přišel ke mně, když mu zemřel předchozí pán, právník v Lincoln's Innu s velkou rodinou, takže práce u mne připadala Goodcolovým snadná. Byli pilní a jako rodina spolu dobře vycházeli. Všem třem jim záleželo na tom, aby odváděli dobrou práci. Doslechl jsem se v Lincoln's Innu, že v náboženských otázkách dávají přednost tradicionalismu, ale mně osobně nijak nevadilo tvářit se, že o tom nic nevím.

Ozvalo se zaklepání na dveře. Ztěžka jsem se zvedl a vpustil Johna Goodcola s umyvadlem. Bylo na čase uvést se do přijatelného stavu. Taky jsem ho chtěl požádat, aby pro nás najal koně na jízdu do Norfolku, kam jsme se chystali vyrazit v pondělí.

AYMERIC COPULDYKE PROVOZOVAL PRAXI v kanceláři na náměstí Lincoln's Inn Square. Většinu advokátů svého Innu jsem znal, ale – jak jsem řekl Parrymu – s Copuldykem jsem se zatím setkal pouze jednou. Většinu práce měl v Norfolku a často tam pobýval. Na mě a Nicholase se netvářil nijak nadšeně, když jsme se mu zjevili přede dveřmi. Přesto nás pozval dovnitř. Byl to malý obtloustlý mužík kolem padesáti, s velkým zahnutým nosem a třesoucí se dvojitou bradou. Šířil kolem sebe dojem malicherné nespokojenosti. Vyzval nás, abychom se posadili, a velkorysým gestem mávl na statného mladého muže v úhledném šedém kabátci, sedícího u malého psacího stolu pod oknem. „Můj pomocný advokát pro norfolkské záležitosti, Toby Lockswood.“ Lockswood povstal a uklonil se. Potom si zase sedl. Měl husté černé kudrnaté vlasy, stejně husté vousy a kulatý obličej s tupým nosem. Ve světle modrých očích měl bystrý pohled. Podle Parryho tento pomocník duchem svého pána převyšoval.

Copuldyke se pohodlně opřel v křesle a mrzutým tónem spustil: „To nás mistr Parry zatáhl do pěkné šlamastyky.“ Zavrtěl hlavou. „Nechtělo se mi kazit si tou záležitostí jméno, ale mistr Parry – no, jak sám víte, jeho paní nemá nouzi o peníze.“ Vrhla na mě vypočítavý pohled. „Budu jenom rád, syndiku Shardlaku, když v téhle věci budete jednat jako můj zplnomocněný zástupce a já zůstanu v Londýně. V letním porotním okruhu nemám žádný jiný případ,“ dodal. „Pocházím z Norfolku a vím, jak nepříjemně se tam dokážou spory zvrtnout.“ Přimhouřil oči. „Navíc se tam mají brzy vypravit ty komise lorda protektora, aby vyšetřovaly nezákonné ohrazování pozemků pro ovce. Venkovani v Norfolku sežrali všechnu právníckou moudrost a budou se tvářit, že jsou stejně dobří jako skuteční pánové. Rád bych si tyhle věci udržel co nejdál od těla. I když, pokud vím, vy jste tyhle kmány zastupoval u Chudinského soudu. Sám tedy dobře víte, jaké s nimi bývají potíže.“

Copuldyke mi nestál za hádku. Proto jsem jeho poznámku ignoroval a prohlásil jsem: „Souhlasil jsem s tím, že budu jednat v zájmu mistra Boleyna. Proto se musím vypravit do východní Anglie. Budu potřebovat vaše písemné pověření, pane. Oficiálně vás tam budu zastupovat, protože vy jste registrovaný jako jeho právník.“

„Mám ten dokument připravený. Toby...“ Copuldyke pokynul povýšeně pomocníkovi, a ten mi podal list papíru.

„Děkuji,“ řekl jsem. „Zdá se, že je to v pořádku, bratře Copuldyku. Teď už jen podpis.“

„S radostí.“ Copuldyke si vzal papír a rozmáchle jej podepsal. S úlevným

povzdechem mi pověření podal. Oslovil jsem opět Lockswooda. „Pokud je mi známo, pojedete s námi.“

„To je pravda, pane,“ přisvědčil tiše mladík. Copuldyke mluvil bez přízvuku, ale v Lockswoodově projevu byl slyšet norfolkský původ.

„Mistr Parry říká, že toho hodně víte o Norfolku.“

Místo Lockswooda mi odpověděl Copuldyke: „Toby ví o Norfolku první poslední. Prací pro mne tam tráví více než polovinu času. Jeho otec hospodaří na vlastní půdě, ale nemá jí dost pro syny. Proto jsem přijal Tobyho, který se rozhodl zkusit právnické řemeslo.“ Copuldyke mluvil blahosklonným tónem. Potom oslovil Nicholase: „Vy, mladíku, pojedete také?“

„Ano, pane.“

„Podle krátkého taláru vidím, že jste ještě nezískal oprávnění k zastupování u soudu?“

„Doufám, že oprávnění brzy získám, mistře Copuldyku,“ odpověděl Nicholas s náznakem podráždění v hlase.

„Musíme vyrazit v pondělí,“ vysvětlil jsem. „Od mistra Parryho jsem dostal informace v hrubých rysech. Ale možná byste mi vy dva mohli říct trochu víc?“ Oslovil jsem mladého pomocníka. „Pokud vím, navštívil jste v žaláři mistra Boleyna.“

Lockswood se tázavě podíval na svého pána a po jeho přikývnutí řekl: „Minulý týden jsem ho navštívil v žalární kobce na hradě, kde je uvězněn do konání procesu. Je to ošklivé místo, pane, a mistr Boleyn byl v žalostném stavu. Vypadal otřesený, pořád se mlel...“

„Toby!“ vyštěkl Copuldyke. „Kolikrát ti mám říkat, abys v mé kanceláři mluvil slušně?“

„Omlouvám se, pane.“ Lockswood se sice omluvil, ale v očích se mu zablesklo potlačovaným vztekem. „Chci říct, že byl celý rozechvělý a rozrušený. Pořád dokola opakoval, že je nevinný. A měl strach, jak se daří manželce. Vysvětlil jsem mu, že hofmistr princezny Alžběty se o jeho případ osobně zajímá a vyše právníka, který má s podobnými záležitostmi zkušenosti. Jestli můžu vyjádřit názor...“

Pohlédl jsem na Copuldyka, který pokrčil rameny a mávl rukou. Lockswood pokračoval: „Podle mého, pane, kdyby nechal tělo zavražděné Edith Boleynové takhle veřejně vystavené, těžko by mohl být tak překvapen tím, že se ocitl v žaláři.“

„Ledaže by byl dobrý herec,“ poznamenal Nicholas.

„To je pravda, pane.“

„Navštívil jste i jeho rodinné sídlo?“ zeptal jsem se.

„Ano, pane. Sám to ode mne chtěl. Je to hezký dům, ale většina služebnictva se po Boleynově zatčení rozprchla. Našel jsem tam jeho druhou manželku a syny z prvního manželství. Paní Boleynová byla v dost žalostném stavu. Sousedí se jí prý vyhýbají.“

„Bude lepší o ní teď nemluvit jako o paní Boleynové,“ poznamenal Copuldyke. „Návrat Edith Boleynové, přestože mezitím byla zavražděna, zneplatňuje ten sňatek. Jak že se jmenuje rodným jménem?“

„Heathová,“ odpověděl Lockwood. „Isabella Heathová.“

„Původně číšnice v hostinci U Bílého srdce v Norwichi,“ poznamenal Copuldyke. Řezavě se zachechtal. „Není divu, že se leckdo pohoršoval, když si ji Boleyn po manželčině zmizení přivedl do domu a později se s ní oženil. Slyšel jsem, že by stála za hřích.“

Lockwood si jeho poznámky nevšímal a tiše pokračoval: „Někdo si možná myslí, že má Isabella něco společného s tou vraždou. Po Editině nečekaném návratu mohla mít stejný motiv jako Boleyn se jí zbavit. Ale ani ona by neměla důvod tak křiklavým způsobem veřejně vystavit mrtvé tělo.“

„Říkali jsme si, že vraždu mohl spáchat někdo třetí, kdo Edith nenáviděl,“ podotkl Nicholas.

„A zároveň nenáviděl Johna Boleyna a Isabellu,“ dodal jsem.

„Když jsem šel navštívit Isabellu v tom domě, řekl jsem jí, že má přijet právník z Londýna, aby pokračoval v pátrání. Tvářila se opravdu vděčně,“ řekl Lockwood. „Prý neví, co by se s ní jinak stalo. Léta trpí tím, že na ni lidi kydají hnůj – omlouvám se, pane, že ji pomlouvají kvůli jejímu nízkému původu.“ V Lockwoodově hlase se zachvěl náznak hněvu, ale mladík jej rychle potlačil. Pohlédl na Copuldyka a pokračoval: „Podle toho, co jsem slyšel, k sobě ona a její manžel měli dost blízko.“

„A co ta dvojčata?“ zeptal jsem se. „Editini synové...“

Copuldyke podrážděně prohlásil: „Rozmazlení sprátkové, co se vymkli z ruky. Boleynovi k nim nedokázali sehnat domácího učitele. Jednou jsem jel poblíž jejich domu a oni po mém koni házeli kameny a srazili mi čapku. Nevychovaní holomci.“ Zachmuřil se. „Jenže co se dalo čekat, když jejich vlastní matka nechala jejich výchovu na služebných?“

Lockwood počkal, až pán domluví. Potom mi odpověděl. „Jmenují se Gerald a Barnabas. Zřejmě s nimi byly potíže vždycky, i před matčíným zmizením. Jsou si k nerozeznání podobní, jen Barnabas má na jedné tváři velkou jizvu. Oba jsou po matce, mají její světlé vlasy a podsaditou postavu.“

„Jak vycházeli s Isabellou?“ zeptal jsem se zvědavě.

„Prostě si jí nevšíмали. Teď naposled se chystali na nějakou cestu. Vyptávali

se mě, jestli si myslím, že otce osvobodí. Řekl jsem jim, že nevím. Tak chtěli vědět, jestli jeho majetek po odsouzení propadne králi. Prý už se na majetek přišli podívat zástupci správce konfiskovaného majetku a lenní paní. Musel jsem jim vysvětlit, že po případném odsouzení majetek jejich otce propadne koruně. Začali se mezi sebou bavit o tom, že to musí probrat s dědečkem.“

„A to je kdo?“

„Editin otec, Gawen Reynolds, je bohatý norwichský obchodník a radní. Rodiče Johna Boleyna jsou už dlouho po smrti a on zdědil jejich majetek. Nejen rodinné sídlo v Severním Brikewellu, ale i dva další statky v Norfolku. Jeho majetek rozhodně není zanedbatelný. Proto taky Southwellovi lidé a správce konfiskovaného majetku Flowerdew čenichají kolem. Na druhou stranu se povídá, že Boleynovy finance nejsou tak úplně v pořádku. Příjmy z nájemného mu kvůli inflaci klesají, a když si před pár lety koupil velký dům v Londýně, možná se přepočítal a ukousl si moc velké sousto.“

Znovu jsem zapřemýšlel. „Zdá se, že ti hoši se více zajímají o majetek než o otce.“

„Ano,“ přisvědčil Lockswood. „Ani se mě nezeptali, co si myslím o jeho vině.“

„Ukázali náznak smutku nad matčinou smrtí?“

Lockswood zavrtěl hlavou. „Vůbec se o ní nezmínili. Isabella stála ve dveřích a dívala se na ně, když jsem s nimi mluvil. V očích měla nechut, ale zřejmě i strach.“

„Viděl jste i jejich dědečka, mistra Reynoldse?“ zeptal jsem se. „On a jeho žena museli utrpět otřes. Devět let o dceři nic nevěděli, pak se znovu objevila jen proto, aby se nechala zavraždit.“

Lockswood znovu zavrtěl hlavou. „Nemělo význam, abych je zkoušel navštívit. Reynoldsovi jsou bohatá rodina a pochybuji, že by ztráceli čas s pomocným advokátem. S vámi možná budou ochotnější mluvit, pane. Ale možná ne. Po dceřině smrti se Reynolds a jeho žena zavřeli v domě a prakticky nevycházejí. Říká se, že starý pán je přesvědčený o Johnově vině a přeje si ho vidět na šibenici.“

Pohlédl jsem na Nicholase. V Hatfieldu Edith tvrdila, že její rodiče jsou už po smrti. Kdyby na ni dolehly opravdu zlé časy a nechtěla se vrátit k manželovi, rodiče by asi byli tou nejslibnější možností, kam se obrátit o pomoc. Přesto to neudělala. Nemohl jsem se před Copuldykem a Lockswoodem šířit o Editině návštěvě v Hatfieldu, ale umínil jsem si, že s jejími rodiči si musím co nejdříve promluvit.

„Zájem královských úředníků je zcela pochopitelný,“ prohlásil Copuldyke. „Původně to byl klášterní pozemek, který Boleyn koupil z léna krále Jindřicha.

Bude-li Boleyn popraven, poručíkem jeho synů se stane král, který bude mít právo rozhodovat o tom, s kým se ožení. I když vlastně toto právo připadne princezně Marii jakožto lenní paní. Ona ale výkonem téhle funkce pověřila sira Richarda Southwella. Tím neříkám, že by si nevěsty pro dvojčata měly podávat dveře, zejména pokud Boleynův majetek propadne koruně.“

„Pokud jde o správu konfiskovaného majetku, tou je – pokud je mi známo – zprostředkovaně pověřen jistý John Flowerdew.“

Copuldyke se znovu hrdelně zasmál. „Flowerdew je soudním syndikem, stejně jako vy, bratře Shardlaku. Hašteřivý člověk s mnoha želízky v ohni. Do všeho strká nos a ze všeho by rád něco vytěžil. Přál bych vám to potěšení seznámit se s ním.“ Náhle zvažněl. „Pokud jde o Southwella, na toho byste si měl dát pozor. Patří k předním norfolkským šlechticům, chová kolem dvaceti tisíc ovcí a měl by se brzy stát členem královské rady.“ Nepokojně se zavrtěl. „Je nebezpečný. Byl předmětem mnoha žalob – obviněný ze zpronevěry, spiknutí s úmyslem unést dědičku, a také z falešného svědectví proti svému původnímu pánovi, vévodovi z Norfolku. Jen taktak unikl obžalobě z vraždy.“

„Z vraždy?“

„Ano, z vraždy. Asi před dvaceti lety byl ve sporu s jiným majitelem půdy v Norfolku, v Londýně se spolu poprali a on ho přitom zabil nožem. Byl to jasný případ vraždy, ale on požádal starého krále o milost a žádosti bylo vyhověno.“

„Jak už to tak s bohatými bývá,“ tiše konstatoval Toby.

Copuldyke pokračoval: „S ním není radno si zahrávat, pane. Další věc je, že on zastupuje Marii, zatímco vy dostáváte pokyny od Alžběty.“ Zvýšil naléhavě hlas. „Mějte prosím na paměti, že oficiálně zastupujete mne a já nechci mít se Southwellem žádné potíže.“

„Opravdu není radno si s ním zahrávat,“ přidal se Lockswood.

Copuldyke řekl: „Po Boleynově popravě možná chce Marie nakoupit jeho majetek, aby ho přidala ke svým norfolkským držávám, a zároveň podráždila Alžbětu.“

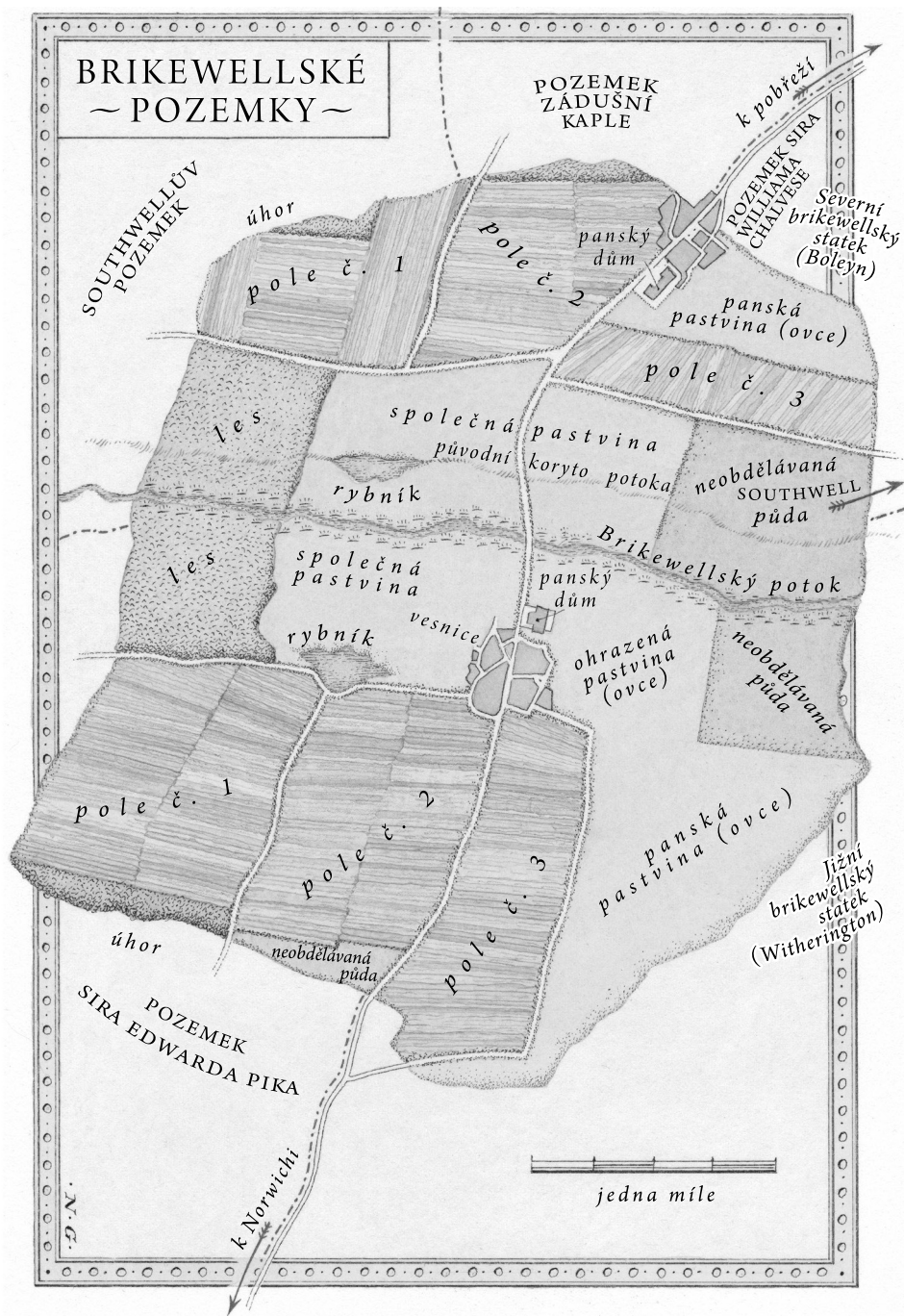
Konstatoval jsem: „Ty návštěvy Southwellových a Flowerdewových lidí mi však připadají velmi... předčasné. John Boleyn zatím nebyl usvědčen.“

„Panuje obecné přesvědčení, že usvědčen bude,“ pronesl vážným tónem Lockswood. „Je pramálo oblíbený, a od sňatku s Isabellou ještě méně. Vede spor se sousedem.“

„O tom sporu mi můžete něco říct?“

Copuldyke se mírně naježil, protože jsem si dovolil oslovit přímo jeho pomocníka. Nicméně ho vyzval: „Jen mu to pověz, Toby. Ať syndik Shardlake

BRIKEWELLSKÉ ~ POZEMKY ~

vidí, kolik toho víš o vlastnictví půdy v Norfolku.“ Obrátil se ke mně. „Dokonce pro vás nakreslil mapku.“

Lockwood zrudl, když zaslechl zlehčující tón svého pána. „Pokud vám to pomůže, pane...“

„Určitě ano.“

Vytáhl ze zásuvky list papíru a položil jej na stůl. Naklonil jsem se, abych na něj lépe viděl. Nebyl to přesný plán, ale vypadal, že je pečlivě vyvedený.

„To se vám povedlo, Lockswoode,“ pronesl pochvalně Nicholas.

Lockwoodovi to zjevně nebylo příliš po chuti. O půl tuctu let starší než Nicholas, měl pravděpodobně mnohem více právnických zkušeností. Ovšem jako pouhý úředník byl vůči Nicholasovi v nižším postavení. „Tohle je mapka Severního Brikewellu, kde sídlí John Boleyn,“ začal vysvětlovat Lockwood. „Vlastní více pozemků, jak jsem už říkal, ale tenhle je největší. Je na něm jeho sídlo...“ ukázal na horní okraj mapky, „... dům hned vedle vesnice, která je docela malá. Tady, jak vidíte, teče brikewellský potok. Navzájem odděluje Severní a Jižní Brikewell. Ten je v majetku Leonarda Witheringtona. Oba majitelé dodržují tradiční trojpolní systém, kdy se každý rok obdělávají dvě třetiny půdy a jedna třetina se střídavě nechává ležet ladem. Každý lán je rozdělený na pruhy a každý nájemce má jeden nebo více pruhů v každém lánu.“

„Syndik Shardlake je pozemkový právník, Lockswoode,“ napomenul ho Copuldyke. „Myslím, že on i jeho mladý pomocník systém trojpolního hospodaření dobře znají.“

Nicholas se na mapku podíval. „Mezi pruhy jsou i větší lány. Znamená to, že tam nájemci scelili svoje políčka a ohradili je jako jednu usedlost?“

„Ano, přesně tak to je.“

„Několik nájemců udělalo totéž na pozemcích mého otce v Lincolnshiru.“

„V Norfolku je nejvíce ohrazených pozemků, často v doživotním držení, ze všech anglických hrabství. Jak vidíte tady vpravo dole, Witherington ohradil pro své ovce část obecního pole naproti pozemku, kde stojí jeho dům. A taky kus obecní pastviny Jižního Brikewellu.“

„Jak se dostal k držbě téhle půdy?“ zeptal jsem se.

„To nevím,“ odpověděl Lockwood. „Nejspíš jako majitel usedlosti prohlásil, že má nárok na podíl z obecní pastviny, kus si ohradil a dokázal svou vůli prosadit.“

Nevezele jsem se usmál. „Rozšiřuje svoje državy pomalu, ale jistě. Podobně jako římský císař. Kolik ovcí má Witherington na svých pozemcích?“

„Kolem tří set. Cena vlny je vysoká, po každé stříží získá hezkou sumičku.“

Mnohem více, než kdyby na té půdě pěstoval obilí. Totéž se děje po celém Norfolku,“ pronesl vážným tónem Lockwood.

Copuldyke se nepokojně zavrtěl. „Majitelé půdy musí mít zisk, pokud chtějí žít, jak se sluší a patří,“ namítl podrážděně. „Při rostoucích cenách jim nájemné, jehož výše se stanovila před třiceti lety, těžko zajistí přiměřené výnosy.“

„Takže po vypršení smlouvy majitel ohradí původní nájemní pole a začne tam chovat ovce, a ne vždy přitom dodrží zvykové právo,“ prohlásil jsem s dalším neveselým úsměvem.

Copuldyke přezíravě mávl rukou. „Pokud si některý nájemce myslí, že majitel postupuje protiprávně, vždycky se může obrátit na soud.“

„Což obvykle trvá dlouhá léta a stojí spoustu peněz. Farmáři však potřebují pracovat na poli doslova každý den.“

„Mluvíte jako přívrženec křesťanského státu,“ odpověděl odmítavě Copuldyke. „Už jsem musel Lockwoodovi zakázat, aby mi tu vykládal některé svoje báchorky.“

„Mluví ze mne jen dlouhá léta zkušeností při práci pro Chudinský soud.“ Abych zarazil další spory, vrátil jsem se k mapce. „Tohle je dost neobvyklé uspořádání. Les, obecní pastvina i lado jsou mezi panskými sídly. Neobklopují je, jak bývá zvykem.“

„Je to tak proto, že středem teče potok, který pozemky odděluje jeden od druhého,“ vysvětloval Lockwood. „Po obou stranách se za mokrého počasí dělá marast... bahno. Kvůli tomu tam vykopali odvodňovací strouhy. Východní konec je podmáčený a využívá se jako obecní lado, odkud vesničani berou rákosí a kde loví ptáky. A na západě je les.“

„Co znamená ten křížek?“ zeptal se Nicholas. „Neoznačuje místo, kde byla nalezena paní Boleynová?“

„Označuje.“

Konstatoval jsem: „Je to velmi blízko k jedinému mostu přes ten potok. Možná ji vrah potkal a zabil právě na tom mostě. Jinak by musel tělo nést dost daleko.“

Na chvíli zavládlo ticho. Potom Copuldyke poznamenal: „Ty dvě usedlosti jsou skoro jako zrcadlové obrazy jedna druhé.“

„Ne tak docela, pane,“ ozval se nesouhlasně Lockwood. „Severní Brikewell je o poznání menší. V roce 1538 byl rozpuštěn benediktinský klášter, který tuhle půdu vlastnil. Tehdy John Boleyn a Leonard Witherington, kteří se oba snažili o rozšíření svých držav, koupili každý jednu část. Původně tam byl jen jeden dům, který obýval klášterní správce. Ten dům koupil John Boleyn. Leo-

nard Witherington si postavil nový dům, jak vidíte. Stejně jako John Boleyn i on vlastní další pozemky. Z nich dvou je bohatší Witherington.“

Znovu jsem se podíval na mapku. „Vidím, že severně a východně odtamtud má pozemky Richard Southwell.“

„Ano,“ prohlásil Copuldyke. „A na obou pozemcích chová ovce. Pokud Johna Boleyna odsoudí, Southwell by mohl chtít Severní Brikewell koupit, aby scelil svoje pozemky. Čím více ovcí, tím větší zisk. Ani by nepotřeboval další pastevece.“

Nicholas namítl: „Napřed by se musel zbavit stávajících nájemců.“

Copuldyke přezíravě mávl rukou. „Jsou to jen domněnky. Týkají se budoucnosti, a po té nám vlastně nic není.“

„Jak velké jsou pozemky těch nájemců?“ zeptal jsem se.

„Malé, jen deset až patnáct akrů,“ odpověděl Lockwood. „Některé jsou větší, pokud se nájemcům podařilo ohradit kus obcíny, ale nejvíce je těch drobných, kteří si musejí shánět další příjmy jako příležitostní dělníci a řemeslníci, aby dokázali přežít. Na druhou stranu o jejich práci není příliš velký zájem, protože Boleyn i Witherington začali chovat ovce na původně obdělávaných pozemcích, takže práce všeobecně ubylo. V Severním Brikewellu žije asi pětadvacet rodin, v Jižním kolem třiceti.“

Ukázal jsem na tečkovanou linii vedoucí středem Severního Brikewellu – lesem, pastvinou i ladem – označenou *staré koryto potoka*. „A o téhle linii Witherington tvrdí, že představuje správnou hranici?“

„Ano,“ přisvědčil Copuldyke. „Podle původní klášterní listiny – stovky let starého pergamenu – hranici mezi oběma pozemky tvoří ‚brikewellský potok‘. Na listině je nakreslena i linie potoka, ale za čtyři sta let, jak už to v písčité půdě bývá, si potok našel nové koryto. Je to zajímavý právní problém. Je správnou hranicí současný tok, nebo koryto z doby, kdy se listina sepisovala? Jedna z těch otázek, které nám právníkům přinášejí dlouhé soudní spory a vysoké zisky, což, bratře?“ Usmál se a zamnul rukama.

Pokračoval jsem. „Když Boleyn a Witherington před deseti lety ty pozemky kupovali, zjevně tím vyjádřili souhlas s novými hranicemi.“

Copuldyke zvedl ukazováček. „Jenže Witherington tvrdí, že ty staré listiny dostali až po uzavření obchodu. Jinak by je prý rovnou zpochybnil. Sám víte, jaká zpoždění mívají papíry od Augmentačního soudu.“

„Soud by zcela jistě dospěl k závěru, že bylo Witheringtonovou odpovědností zkontrolovat platnost hranic...“

Lockwood mi s tichým odkašláním skočil do řeči. „V současnosti jde o to, že Witheringtonovi nájemci jsou nespokojení, protože jim zabral část obecní

pastviny. Tvrdí, že nemají dost pastvy pro tažné koně a voly, ani pro krávy, které jim dávají mléko...“

Copuldyke se znovu rozesmál. „A tak dále a pořád dokola, nájemci dnes pokaždé vyskakují, když se jim sebere jediná píď obecního pozemku. Witherington nájemcům nabídl náhradu: slíbil, že pokud získá půdu mezi současným a původním korytem potoka, polovinu z ní nechá jako obecní pastvinu a ovce bude chovat jenom na zbývající polovině.“

„Pokud se mu tenhle plán podaří,“ poznamenal jsem.

Lockswood mě oslovil: „Jestli Witherington prosadí svou, nájemci v Severním Brikewellu přijdou o velkou část obecních pozemků. Mezi oběma vesnicemi teď panuje dost velká nevraživost, i když na obou stranách se najde dost nájemců, kteří všechno kladou za vinu Witheringtonovi. Před několika měsíci došlo k ozbrojené šarvátce mezi oběma stranami, když se Witherington pokusil přestěhovat část svých ovcí na severobrikewellskou občinu. Myslím, že se účastnili i Boleynovi synové.“

„Witherington s tím přesto nešel k soudu,“ namítl jsem. „Možná mu jeho právník poradil, že by nemohl vyhrát. Rozhodně to dává Witheringtonovi motiv, aby se chtěl Johna Boleyna zbavit. Potom by mohl Severní Brikewell prostě koupit a měl by vystaráno.“

Copuldyke opáčil: „Kdyby projevil zájem Southwell, pochybuju, že by se Witherington odvážil s ním soupeřit.“ Pokrčil rameny. „Na druhou stranu, on a Southwell by si mohli dohodnout nějakou výměnu pozemků.“

„Děkuji vám, Lockswoode,“ prohlásil jsem důrazně. „Teď chápu situaci mnohem jasněji. Jsem rád, že s námi pojedete.“

Lockswood se mírně uklonil. „Rád vám poskytnu veškerou pomoc, jaké jsem schopen.“

Copuldyke si povzdechl a zatvářil se mučednický. „Vlastně se mi teď vůbec nehodí o Tobyho přijít, ale mistr Parry je pro mě významný klient. Je tu ještě jedna důležitá věc, o kterou bude nutné se postarat,“ pokračoval. „John Boleyn v žaláři Tobyho požádal, aby zajistil bezpečnost Boleynova londýnského domu a přivezl do Norwiche listiny a doklady týkající se jeho pozemků. Boleyn platí místním konstáblům, aby mu na dům pořádně dohlédli. Je to kousek odsud, na severní straně Strandu naproti domu Somerset House. Toby má klíč.“

„Mohli bychom tam zajít hned,“ navrhl jsem. „Ať se věci pohnou.“

„Tak dobře. Ale potom se hned vrať, Toby. Mám pro tebe několik pochůzek, než mi zmizíš do Norfolk.“

Vstal jsem a uklonil se směrem ke Copuldykovi. „Děkuji vám za vaši pomoc, bratře.“

Vrhl na mne unavený pohled. „Prostě mě z celé té věci vynechte, syndiku Shardlaku. Nic víc nežádám.“

Vyšli jsme na ulici. V duchu jsem se sám sebe ptal: *Jestliže má John Boleyn listiny a doklady v Londýně, jak se mám dívat na jeho tvrzení, že ten večer, kdy byla Edith zavražděna, dvě hodiny studoval listiny a právní dokumenty ve své pracovně v Severním Brikewellu?*

Kapitola šestá

LONDÝNSKÝ DŮM JOHNA BOLEYNA byl v severní části Strandu, naproti velkému staveništi Somersetova domu.

Když jsme ve třech – Nicholas, Lockwood a já – kráčeli ulicí Chancery Lane, důkladně jsem si prohlížel mladého muže, který se měl stát naším průvodcem v Norfolku. Vánek mu čechral černé vlasy a vousy, ale na kulatý obličej jako by si nasadil bezvýraznou masku.

„Pracujete u mistra Copuldyka už dlouho?“ zeptal jsem se.

„Pět let.“

„Vy jste syn farmáře? Můj otec byl vlastníkem půdy v Lichfieldu.“

„Slyšel jsem, že tam je půda dost úrodná,“ odpověděl neutrálním tónem Lockwood.

Vzpomněl jsem si, co Copuldyke říkal o farmě jeho otce, příliš malé pro všechny syny, a raději jsem změnil téma. „Ty papíry, co má John Boleyn v domě, nějak souvisí s jeho usedlostí v Brikewellu?“

„Myslím, že ano. Když jsem ho navštívil v žaláři, řekl mi, že si je přivezl do Londýna, aby je probral s právníkem.“

„Aha,“ přisvědčil jsem, „možná Witherington nakonec chtěl s tím sporem přece jen jít k soudu.“

„Možná. Třeba si říkal, že Johna Boleyna dlouhými tahanicemi u soudu uondá.“

Nicholas se ozval: „Skoro to vypadá, že by Boleynova poprava mohla být ve Witheringtonově zájmu.“

„Těžko říct. Připadalo mi, že John Boleyn chtěl jen klidně žít na svých pozemcích a občas pobývat v londýnském domě. Naproti tomu Witherington je jedním z těch, co shromažďují majetky a peníze a doufají, že jednou dosáhnou šlechtického titulu. Jak se teď říká,“ smutně poznamenal Lockwood, „nikdy nebylo v Anglii tolik příslušníků šlechty, a tak málo šlechetnosti.“

„Nepřehánějte, příteli,“ okřikl ho Nicholas povýšeným tónem, který občas uplatňoval vůči lidem s nižším postavením. „Stále ještě se v Anglii najde hodně ušlechtilých lidí dobrého rodu.“

„Zcela jistě máte pravdu, pane,“ odpověděl Lockwood bezvýrazně.

Odbočili jsme do Strandu a prošli přitom branou Temple Bar. Ve vzduchu visel příkrov prachu, který mě nutil ke kašli. Z jižní strany, kde pracovaly stovky mužů na stavbě Somersetova domu, se ozýval hluk – řezání dřeva a bušení kladiv. Stavba obrovského paláce, na čelní stěně zdobeného sloupovím, se sice již chýlila ke konci, ale na mnoha menších budovách práce pokračovaly. Kopaly se příkopy, kladly základy, řezalo se stavební dříví a kameníci v zástěrách otesávali velké bloky kamene. Přešli jsme na opačnou stranu ulice a Nicholas se zeptal: „Vzpomínáte si, jak loni střelným prachem vyhodili do vzduchu část kostnice svatého Pavla, takže kosti dávných radních létaly vzduchem?“

„Určitě ano. Sousedovi tehdy na zahradě přistála stará stehenní kost s cárem rubáše.“

Náhle mě Nicholas zarazil a popadl mě za rameno. „Podívejte!“ rozrušeně ukázal na druhou stranu ulice. „Není támhle lord protektor?“

Sledoval jsem směr jeho pohledu a uviděl vysokého hubeného muže s dlouhou špičatou bradou, oděného do barvami hýřícího kabátce, doprovázeného třemi strážnými s meči. Ti na sobě měli livreje v Seymourových barvách. Skláněl se nad plánem rozloženým na zahradním stole. Architekt v dlouhém plášti mířil ukazovátkem kamsi do plánu a něco vysvětloval. S Edwardem Seymourem, vévodou ze Somersetu a lordem protektorem, jsem se jednou krátce setkal ještě za vlády starého krále. Zarazilo mne, jak vůči ledně zestárl. Ve vyhublém obličejí měl přísný výraz. Hladil se po dlouhých vousech na bradě a sledoval architektův výklad.

„Je to on?“ zeptal se zvědavě Lockwood. „Hodný vévoda?“ Použil přízvisko, jež si Somerset vysloužil na odiv stavěným přátelstvím k chudým.

„Je to on.“

„Tváří se, jako by mu na bedrech ležely těžkosti celého světa.“

„Přinejmenším celého království,“ poznamenal Nicholas. „Vy jste ho ještě neviděl, Lockwoode?“

„Ale ano, když teď vím, kdo to je. Před dvěma lety jsem se byl podívat na procesí při otvírání parlamentu a viděl jsem ho po králově boku. Tehdy jsem si všiml hlavně krále. Ten byl ve zlatě a purpuru a s tolika drahokamy na šatech, že ve slunečním světle celý zářil.“ Při vzpomínce zavrtěl hlavou. „Takový malý chlapec. Prý poslední dobou hodně vyrostl.“

„Do doby jeho plnoletosti stále ještě zbývá dlouhých šest let,“ konstatoval jsem.

Nicholas řekl: „Do té doby možná Somerset dostaví i ten svůj dům.“

„Možná. Pojďme,“ vyzval jsem oba. „Nesluší se civět a prach mě pálí v očích.“

NA JIŽNÍ STRANĚ STRANDU sídlila elita království. Zahrady domů sahaly až k řece, odkud se dalo lodí snadno dojet do Londýna nebo Westminsteru. Budovy na severní straně byly starší a méně okázalé. Cesty mezi nimi vedly do polí. Boleynův dům stál u jedné z těchto cest – rozlehlý dům obklopující ústřední nádvoří. Původně to nejspíš bylo zemědělské obytné stavení. Na první pohled jsem si všiml uvolněných střešních tašek a odprýskávajících nátěrů. Lockswood vytáhl z kapsy klíč a odemkl těžké vchodové dveře. Následovali jsme ho dovnitř. Dům byl zařízený jenom částečně a na všem ležela vrstva prachu z nedalekého staveniště. Ve vzduchu se vznášel zatuchlý pach vlhkosti.

„No, na londýnské poměry tomu do pořádného panského domu ještě leccos chybí,“ konstatoval Nicholas.

„Možná měl Boleyn velké oči, ale hluboko do kapsy.“ Obrátil jsem se k Lockswoodovi: „Měli bychom se podívat po těch dokumentech.“

„Mistr Boleyn mi řekl, že má pracovnu v patře. Najdeme ty papíry, ujistíme se, že je vše v pořádku, a já potom najdu místního konstabla. Mistr Copuldyke mi dal půl sovereignu, abych konstablovi zaplatil za dozor nad domem.“ Lockswood se rozpačitě usmál. „Určitě si ty peníze zapiše do knih a bude je chtít od mistra Parryho.“

Vyšli jsme do patra a otevřel se nám pohled na řadu dveří. Jedny z nich byly pootevřené do místnosti zařízené jako kancelář. Obsahovala psací stůl, několik stoliček a velkou dřevěnou truhlici. Chodba měla holé stěny až na zavěšenou olejomalbu – portrét černovlasého, strnule se tvářícího muže, oděného v rudém hábitu londýnského radního. Destička na rámu nesla nápis: *Geoffrey Boleyn, 1401–1463*.

„Pradědeček Anny Boleynové,“ řekl jsem. „Ten, co přišel do Londýna a vypracoval se.“

„A jeho bratr byl pradědeček Johna Boleyna,“ objasnil Lockswood.

„Vy o té rodině něco víte?“

„K mojí práci patří, abych se vyznal v norfolkské šlechtě, pane. K princezně Alžbětě chodí různí žadatelé a mistr Coupldyke mě vždycky pošle, abych vyhledal jejich předky.“ Znovu mě překvapil pronikavý pohled Lockswoodových modrých očí, který příliš neladil s jeho opatrným výrazem. Přistoupil k truhlici a zasunul do jejího zámku klíč. Nešlo jím otočit. Svrátil čelo a pokusil se nadzvednout víko. Otevřelo se a odkrylo pohled na přihrádky plné papírů, dokumentů a psacích potřeb. „To je divné,“ zabručel. „Mistr Boleyn tvrdil, že je zamčená.“ Prohlížel obsah truhlice, až nakonec vytáhl složku se

starou mapou a pergamenem sepsaným v latině a normanské franštině. „Tohle je nejspíš to, co hledáme,“ řekl.

Vzal jsem si mapu a opatrně ji rozložil. Byl to zažloutlý, stovky let starý pergamen s barevným, i když značně vybledlým plánem Severního a Jižního Brikewellu. Ihned mi padlo do oka, že hranice mezi nimi sleduje původní, nyní již vyschlý potok. „Ano,“ přisvědčil jsem. „Tady je...,“ zarazil jsem se při zvuku rychlých kroků z chodby někde v zadní části domu.

Napřed jsem se podíval ke dveřím, potom z okna, kde jsem zachytil jakýsi pohyb. Užasle jsem sledoval špinavého bosého kluka, asi desetiletého, jak divoce běží přes dlážděné nádvoří. Náhle vykřikl a upadl. Na špinavé lžené košili se objevila rudá krev. Pokusil se vstát, ale jakmile se mu to podařilo, znovu padl k zemi a sevřel si předloktí.

„Zásah!“ křikl někdo.

„Já taky! Každý máme jeden zásah!“ Oba hlasy zněly podobně – nezapřely dobré vzdělání, ale přesto v nich zazníval nepříliš výrazný východoanglický přízvuk. Kolem dveří pracovny se prohnala dvojice podsaditých světlavých mladíků. Nevšimli si nás a rychle seběhli ze schodů. Uvědomil jsem si, že v zadní části domu nemohli náš příchod zaznamenat.

Nicholas a já jsme si překvapeně vyměnili pohledy a Nicholas položil ruku na rukojeť meče. „Co se to u všech všudy...,“ zeptal jsem se.

Lockwood se zatvářil vážně. „To jsou Boleynova dvojčata.“

Sledovali jsme mladíky, oděné v kabátcích z kvalitní látky, jak vybíhají na nádvoří. Postavou se od sebe nelišili. Oba měli v rukou praky a zřejmě je před chvílí použili na vrhání kamenů z oken. Chlapec se znovu pokusil vstát. Jeden z bratrů ho kopl do žeber a kluk zaječel bolestí a strachem.

Lockwoodovi ztuhly rysy v obličeji. „Musíme je zarazit.“ Zamířil ke dveřím. Popadl jsem ho za rameno.

„To jsou synové Johna Boleyna?“

„Ano, pane. Zřejmě se vypravili do otcova londýnského domu, aby zjistili, co se tu dá ukrást. Jestli je nezarazíme,“ prohlásil a zhluboka se nadechl, „můžou toho kluka zabít.“

Všichni tři jsme rychle sešli po schodech na nádvoří, ozářené dopoledním sluncem. Kluk se stále pokoušel uniknout, ale dobře mířené kopance ho vždy znovu poslaly k zemi. „Myslíš si, že můžeš bydlet v otcově domě, ty malý zlodějí?“ zeptal se ho jeden z bratrů.

„Cos tam ukradl?“ zeptal se druhý. „Doufám, že dost, abys za to visel.“ Oba mluvili jakoby žertovným tónem bez většího vzrušení.

„Mistře Geralde, mistře Barnabasi!“ zvolal Lockwood. „Nechte toho, prosím.“

Oba mladíci vzhledli. Měli hranaté obličej se širokým plochým nosem, tenké rty a malé modré oči. Vzájemně je od sebe rozeznat umožňovala pouze jizva, která se jednomu z nich táhla od koutku úst až k uchu. Na sluncem osmahlém obličej byl bílá jizva dobře vidět. Mladíci si nás měřili nepříteli přátelskými pohledy. Zraněný chlapec sténal na dlažbě nádvoří.

Zjizvený mladík v úšklebku ukázal velké bílé zuby. „Koukni, Geralde,“ řekl. „To je ten vlezlý Lockswood. Brej den, Toby Lockswode,“ řekl s přehnaným norfolkským přízvukem. „Co tě žere, kámo?“

„Jak to jde, Toby?“ následoval ten druhý bratrův příklad. „Přivedl sis na nás právníky, co? Hrbáče a dlouhána...“

„Copak jste nás neslyšeli přijít?“ zeptal se Lockswood.

„Nebyl čas, měli jsme jinou zábavu,“ odpověděl mladík bez jizvy, najednou bez norfolkského přízvuku.

Lockswood zrudl, ale promluvil rázně. „Jsme tady, abychom zajistili majetek vašeho otce a odnesli si nějaké dokumenty. Co to provádíte tomu ubohému dítěti?“

„Jakému ubohému dítěti?“ odpověděl otázkou mladík bez jizvy. „Je to zloděj a lupič. Taky jsme se přišli podívat, jak to v domě vypadá. Zrovna jsme odcházeli, když jsme toho malého mizeru našli usídleného v kuchyni. Nejspíš jsme za vás udělali vaši práci.“

„Dal vám váš otec pověření sem přijít?“ zeptal jsem se ostrým tónem.

„Kdopak jste, hrbáči?“

Nicholas položil ruku na jilec meče. „Mému pánovi budete prokazovat povinnou úctu,“ prohlásil.

Mladíci stáli svorně vedle sebe a beze strachu opětovali jeho pohled. „Nepokoušej se nás vystrašit, ty dlouhá sračko.“

Nicholas k němu přikročil, ale já jsem ho zarazil. Oslovil jsem mladíky: „Jsem mistr Shardlake a mám od mistra Copuldyka pověření k zastupování vašeho otce. Příští týden přijedu do Norfolk, abych pomáhal při obhajobě vašeho otce v případě vraždy vaší matky.“ Doufal jsem, že je trochu vylekám, když půjdu bez okolků přímo k věci, ale oni jen nevzrušeně krčili rameny, jako by jim na tom, co říkám, nezáleželo ani za mák. Podíval jsem se na kluka ležícího na dláždění. „Co jste s ním prováděli?“

Gerald – podle Lockswooda se tak jmenoval ten bez jizvy – jakoby nic odpověděl: „Jen jsme ho trochu honili po domě. Tady v Londýně je nouze o lovnou zvěř.“

„Můžete ho odvést ke konstáblovi, jestli chcete,“ dodal Barnabas. „Z domu zmizelo nějaké stříbro – to bude stačit, aby visel.“

„Nebo by ho mohli podle toho nového zákona naverbovat,“ poznamenal Gerald.

Kluk na mě upíral vystrašený pohled. „Nic jsem neukradl,“ vyhrkl vyděšeně, „pro Kristovy drahé rány!“

Všiml jsem si, že Barnabas i Gerald mají nadité opasky, a vybavil si Lockswoodova slova, že sem určitě přišli krást. Vrhł jsem na ně přísný pohled. „Možná byste nám chtěli ukázat, co máte nacpané v těch opascích,“ prohlásil jsem s významným pohledem na Nicholase, který nesundával ruku z rukojeti meče.

Dvojčata si znovu vyměnili pohledy. Mladíci si nejspíše uvědomili, že se pro ně situace nevyvíjí příliš příznivě. Gerald prohlásil: „Ani ne. Teď prostě nasedneme na koně a vrátíme se do Brikewellu.“

Chvilí jsem si pohrával s myšlenkou, že bychom je násilím přinutili ukázat nám, co mají v opascích. Bylo však jasné, že po dobrém by to nešlo, a nechtěl jsem pátrání zahájit ozbrojenou rozmlíškou s Boleynovými syny. Místo toho jsem se zeptal: „Otevřeli jste truhlici v otcově pracovně?“

„Ano,“ odpověděl vzdorovitým tónem Gerald. „A proč taky ne? Až ho oběsí, budeme po něm dědit. Chtěli jsme se podívat, na co se těšit, ale v té latině a franštině jsme se nevyznali.“

„Jestli bude váš otec popraven, jeho majetek propadne koruně a z vás budou královi schovanci,“ poučil jsem je.

Gerald přimhouřil oči. „Slyšel jsem, že neplnoletým dědicům král občas majetek vrátí.“

„A o lordu protektorovi Somersetovi se ví, že neodmítne vyslechnout jímavou historku,“ dodal jeho bratr.

„Nejprve byste se museli dostat přes správce konfiskovaného majetku,“ řekl Lockswood. „V Norfolku ho zastupuje John Flowerdew, takže by o majetku rozhodoval on. Určitě jste už zaslechli, jaký je.“

Gerald pokrčil rameny. „Ať to dopadne jak chce, ta čubka Isabella nedostane vůbec nic. Pojď, Barney, nebudeme se zdržovat s právníckými pijavicemi.“

Oba mladíci se obrátili a zamířili zpět do domu. Za chvíli jsme slyšeli bouchnout dveře hlavního vchodu. Chlapec, kterého trápili, vstal a celý se roztřásl. Zády se opíral o zeď.

„Ublížili ti?“ zeptal jsem se tiše.

„Praštli mě do boku šutrem a potom kopali do žeber.“

Na dláždění vedle chlapce leželo několik kamenů. „Přišli sem, a když jsem se snažil utéct, honili mě po domě. Sázeli se o půl sovereignu, kdo mi první rozbije hlavu.“ Pofňukával. „Hledal jsem jenom, kam se schovat. Až do minulého týdne bylo zima a pořád pršelo.“

Povzdechl jsem si a dal chlapci dva šilinky. „Teď jdi pryč. Zamkneme dům a pro tebe bude lepší se sem nevracet.“

„Nic jsem neukradl, pane. Přisahám. Spal jsem vedle kuchyně a slyšel jsem odtamtud cinkání. Jestli něco chybí, tak to vzali oni.“

„Tak dobře. Teď prostě zmiz. Projdi přímo domem a hlavním vchodem ven.“ Srdce se svíralo při pohledu na vyhublé tělo, zakrvácenou košili a obličej posetý boláky. Když odkulhal, uvědomil jsem si, že jsem se ho ani nezeptal na jméno.

Chvilí jsme mlčky stáli na prosluněném nádvoří. „Tak tohle byli synové Johna Boleyna,“ řekl jsem nakonec.

Lockswood přikývl. „Povedená kvítka. Už od dětství mají špatnou pověst.“

Nicholas konstatoval: „Zdá se, že jim vůbec nezáleží na otcově uvěznění ani matčině smrti.“

Pohlédl jsem tázavě na Lockswooda. „Je to jen chvastounství? Předstírají, že jim na ničem nezáleží?“

Povzdechl si. „Nevím. Níjak mě nepřekvapuje, že se pokoušeli lovit bezmocné dítě jako králíka.“ Obličej měl stažený do hněvivé masky. Měl pravdu – z těch mladíků číselá chladná surovost, která mě děsila. Pokračoval: „Před několika měsíci se účastnili ozbrojené pŕtky proti lidem Leonarda Witheringtona. Šlo o hranici mezi pozemky. Přáteli se s dalšími mladými šlechtici, z nichž někteří patří k družině sira Richarda Southwella. Necháávají se najímat od majitelů pozemků, kteří chtějí vyštvat z polí nájemce. Povídá se o mrzačení dobytka, zapalování stohů a zraňování lidí.“

Nicholas se zeptal: „Jak ten – myslím, že Barnabas, že? – přišel k té jizvě?“

„Dlouhá léta se o tom traáuje taková historka, ale nikdo neví, co je na ní pravdy.“ Lockswood se zhluboka nadechl. „Edith Boleynová, Bůh buď milostiv její duši, zřejmě těm chlapcům nebyla dobrou matkou. Hned po narození je předala kojné a odmítla s nimi mít cokoli společného. Jak rostli, vůbec si jich prakticky nevšíkala, ačkoli oba jsou zjevně po ní, světlovlasí a hrmotné postavy.“ Vybavil se mi Parryho popis hubené ženy, která přišla do hatfieldského paláce, i to, jak Edith odmítala jídlo. Lockswood pokračoval: „Nikdy jim nebyla skutečnou matkou, ať se její pozornosti domáhali, jak chtěli. Pořád je jen kritizovala a osočovala. Mimo jiné jí hrozně vadilo, že je od sebe nedokáže rozeznat. Jednoho dne je peskovala v kuchyni, že by dala cokoli za to, aby je rozeznala a dokázala potrestat toho z nich, který si to zaslouží – ať už za hrubé chování ke služebnictvu nebo krázení jablek. Vyšli na dvůr. Prý si chvíli povídali, hlavy u sebe, potom jeden sebral na zemi dvě stébla slámy a přidržel je druhému. Ten si jedno vytáhl – krátké. Pak už se jen zableskl nůž a ozval

se výkřik bolesti. O chvíli později se vrátili do kuchyně, aby vrátili zakrvácený nůž, který si předtím odnesli a kterým Gerald rozsekl Barnabasovi tvář. Edith se do nich pustila, co to zase provedli. Gerald prý jen řekl: „Udělalí jsme to kvůli tobě, abys nás od sebe rozeznala.“

Nicholas se nuceně zasmál. Vyděšeně jsem hleděl na Lockswooda. „Myslíte, že je to pravdivý příběh?“

Pokřčil rameny. „Takhle se to všude povídá. Ale dvojčata samotná nikdy nemluví o tom, jak Barnabas k té jizvě přišel. Ani nesnáší, když se jich na to někdo zeptá. Třeba si to jenom někdo vymyslel – nejspíš oni sami. Vím jen tolik, že si s nimi jejich otec užil víc než dost. Lidi často říkají, že tihle dva byli zrozeni pro šibenici. Místo nich je ale v žaláři jejich otec a hrozí mu provaz.“

Vyměnili jsme si pohledy s Nicholasem. S takovýmhle dětstvím mohla dvojčata mít jakýsi bizarní motiv k zavraždění Edith Boleynové. V podstatě přijatelná byla i představa, že by dokázali její tělo zanechat v oné potupné poloze. Na druhou stranu jsem si uvědomoval, že stavím na fámách a pomluvách a jak ošidná často bývá snaha dobrat se v nich nepatrného zrnka pravdy.

ZAMKLI JSME DŮM a Lockswood se vydal najít konstábla, aby zajistil jeho dozor. Ještě předtím jsme se dohodli, že se v pondělí ráno sejdem u brány Moorgate a vyrazíme spolu na cestu do Norwiche.

Nicholas a já jsme volným krokem zamířili k Temple Baru. On se vracel domů a já jsem chtěl využít příležitosti k návštěvě u Guye. Události v Boleynově domě nám poskytly látku k přemýšlení.

„Lidi s motivem k té vraždě pořád přibývá,“ nadhodil Nicholas. „John Boleyn, jeho druhá žena, Isabella Heathová, ten soused, a teď ti kluci. Ale pro každého z nich by dávalo větší smysl ji v tichosti pohřbít.“

Řekl jsem: „Ti mladíci jsou stěží...“ hledal jsem slovo, „... normální.“

„Normální určitě nejsou.“

„Jestli je pravdivá ta historka, jak losovali, který z nich bude mít jizvu, aby je matka rozeznala, vyžadovalo to od nich neobvyklý stupeň sebekontroly. Byl to důkaz lásky? Nebo nenávisti?“

Nicholas zavrtěl hlavou. „Zřejmě se považují za urozené, ale chovají se jako zločinci.“

„Co si myslíš o Lockswoodovi?“

„Věrný služebník. A odvážný, těm klukům se postavil bez bázně a hany.“

„A co o jeho pánovi, mistru Copuldykovi?“

Znovu se zasmál. „Tlustý líný šnek.“

Nadhodil jsem: „Nechápu, jak to s ním Lockswood vydrží.“

Nicholas pokrčil rameny. „Copuldyke mu platí mzdu. Takže Lockswood dostává peníze mimo jiné za to, že to s ním vydrží. Tak to prostě chodí.“

Usmál jsem se. „Možná bych s tebou měl začít zacházet podobně.“

Přizpůsobil se mému posměšnému tónu. „Jenže já jsem víc než jen pouhý úředník.“

„Když jsi u mě začínal, byl jsi na tom právě takhle.“

„Možná se i Lockswoodovi časem podaří si polepšit. Copuldyke je líný a nechává na Lockswooda získávání všech kontaktů i znalostí o Norfolku. S těmihle informacemi snadno najde svoje vlastní klienty.“

„Je jasné, že nám bude užitečný. Čím více se dovídám o rodině Boleynových a o místních poměrech, tím více vítám, že nám tou stokou někdo ukáže cestu.“ Zavrtěl jsem hlavou. „Zkusím se ho zeptat na názor, kde se mohla Edith skrývat těch devět let po svém zmizení. Situaci komplikuje, že se nesmíme zmínit o její návštěvě v Hatfieldu tak krátkou dobu před smrtí.“

„Tyhle podmínky nám dal Parry.“

„Začínám se ptát, jestli půjde zachovat loajalitu vůči Alžbětě, a zároveň zjistit pravdu. Modlím se, aby se nám to podařilo.“

Kapitola sedmá

DOŠLI JSME K TEMPLE BARU a Nicholas se vydal do svého podnájmu. Já jsem zamířil na návštěvu ke Guyovi. Kráčel jsem po Cheapsidu. U stánků s pruhovanými plátěnými střechami probíhalo smlouvání mezi stánkaři a nakupujícími ženami s bílými šátky na hlavách. V těchto dnech to však nebylo dobromyslné hašteření z dřívějších dob – nahradily je zoufalé hádky, v nichž se ženy pokoušely stánkaře přesvědčit, aby výměnou za zboží uznávali aspoň rozumnou část nominální hodnoty nově vyražených mincí. Mezi starými hlávkami zelí, shnilými jablky a jinými odpadky jsem našel pomačkaný potištěný list papíru. Zvedl jsem jej a začel se. Jedna z nesčetných výzev králi, aby zastavil ohrazování půdy pro ovce:

... abyste ráčil nastoliti skutečnou spravedlnost a potlačiti útlak, podpořiti obdělávání půdy a dobré hospodaření tak, aby lid obecný mohl přežítí. Vaše svaté srdce si zajisté nepřeje vzestup šelem divokých a potlačení lidí, ohrazování občiny a odtrhávání živobytí od úst, zničení stovek bližních jen proto, aby jeden mohl těžít z polí a luk.

Schoval jsem si výzvu do opasku.

Guy bydlel ve čtvrti apatykářů, ve spleti uliček mezi řekou a Cheapsidem. Apatyky kolem mne vystavovaly vycpané asijské ještěrky a zakroucené rohy údajně pocházející od jednorožců. On sám měl licenci lékaře a mohl by si dovolit honosnější bydlení než malý domek s ordinací v přízemí a bytem v patře, ale žil zde již řadu let a – jako k stáru mnozí – neměl rád změny. Okenice jeho výlohy byly stále zavřené. Guy už několik měsíců nepřijímal žádné nové pacienty a věnoval se své vlastní chorobě. To bylo varovné znamení, protože jeho profese pro něj vždy byla tím nejvyšším zájmem.

Zaklepal jsem na dveře, které ihned otevřel Guyův pomocník, Francis Sybrant. Stejně jako Guyovi, i Francisovi bylo více než šedesát, a stejně jako Guy i on kdysi býval mnichem. Vždycky měl sklony k tělnatosti a v posledních několika letech hodně ztloustl. Přes rameno měl zavěšený vak.

„Mistře Shardlaku,“ oslovil mě. „Bůh vám dopřej dobrého dne. Nečekali jsme vás.“ Připadalo mi, že mě nevidí úplně rád.

„Dobrého dne i vám. Jak se má váš pán?“

„Pořád stejně, pane,“ odpověděl se smutkem v hlase. Vypadal unaveně. „Žádná změna. Jestli mě teď omluvíte, musím roznést léky některým z jeho pacientů.“

„Myslel jsem, že už žádné nepřijímá.“

„Ti, co už má, potřebují různé léky a já jim je připravuju podle pokynů mistra Guye. Promiňte, mám naspěch a hodně práce. Běžte za ním nahoru, prosím. Před chvílí se probudil.“ S úklonou mě nechal projít dovnitř a odkolébal se ulicí.

Chvilí jsem stál v Guyově ordinaci a hleděl na úhledně popsané sklenice a lahve s bylinami na policích. Potom jsem se vydal do jeho ložnice v patře. Můj starý přítel měl na sobě noční košili, ležel v posteli a četl si. Nad hlavou mu visel starý vyřezávaný španělský kříž se sochou Krista. *Takové kříže se dnes vynášejí z kostelů a pálí*, říkal jsem si v duchu. Pouhá přítomnost takového kříže v soukromém domě mohla vzbudit podezření úřadů, ale Guy zůstal tělem i duší oddaný katolík.

Vzhlédl a ukázal v úsměvu bílé, dosud zdravé zuby. Jinak nevypadal dobře. Vždycky býval štíhlý, ale nyní mu kosti lebky napínaly kůži na vyhublé hlavě a z obličeje trčel výrazně špičatý nos. Dokonce i hnědá maorská pleť nabyla nezdravě nažloutlého odstínu. Vždycky měl sklony k horečkám, což přičítal nezdravému vzduchu vanoucímu z bažin, které sousedily s klášterem, kde dlouhá léta žil. V poslední době ho však horečky stíhaly s velmi krátkými přestávkami jedna za druhou. Viděl jsem, jak ho to zmáhá. Dalo se jen doufat, že se to časem zlepší.

„Bůh ti dopřej dobrého dne, Guyi,“ řekl jsem.

„Matthewe. Dnes jsem tě nečekal.“ Zaváhal, jako by chtěl něco dodat, ale pak jen krátce pohlédl směrem ke dveřím a znovu se usmál.

„Právě jsem se vrátil z Hatfieldu a řekl jsem si, že za tebou zajdu. Jak se ti daří?“

Zvedl vyhublou ruku a nechal ji zase klesnout na příkrývku. „Je mi slabo a cítím se unavený. A ačkoli jsem sám lékař, nemám zdání, co s tím.“ Unaveně se usmál. „Četl jsem si.“ Zvedl knihu. „Thomas More. *Dialog o útěše v protivenství*. Víím, žeš ho nikdy neměl rád, ale byl to učený muž.“

„Moc rád upaloval a mučil kacíře.“ Tohle byl mezi námi dvěma dávný spor. Zvedl jsem knihu a podíval se na stránku, kterou Guy četl. Nahlas jsem citoval: „... majetek bohatého muže je zdrojem živobytí muže chudého. Ano, to je ta teorie, že když bohatí bohatnou, jejich bohatství jako písek propadává dolů k chudým. Věnuju se právu už pětadvacet let a zatím jsem viděl bohatství jen stoupat nahoru.“ Vzpomněl jsem si na výzvu, kterou jsem před chvílí četl, a vytáhl jsem ji z opasku. „Podívej se sám,“ podal jsem mu ji. „Tenhle autor si stěžuje.“

Guy přešel text pohledem. „Boháči ohrazují půdu pro ovce už dlouhá léta. I Thomas More proti nim psal.“

„Jenže když se kardinál Wolsey pokusil prosadit zákony proti ohrazování půdy, More mu to zatřhl.“

Guy se smířlivě usmál. „V právnických debatách jsi dobrý. Ale já jsem teď na něco takového příliš unavený.“

„Promiň. Vstal jsi dnes vůbec z postele?“

„Jenom na záchod. V poslední době mě unavuje i sezení v křesle. Aspoň nebudu muset v neděli jít na mši, abych slyšel, jak Cranmer slouží mši v angličtině v kostele zbaveném všech ozdob.“ Zavrtěl hlavou. „Nikdy bych nevěřil, že Anglie dojde takhle daleko.“ V hnědých očích se mu zaleskly slzy.

„Cestou z Hatfieldu jsem viděl bít stěny v jednom kostele,“ řekl jsem tiše. „Připadalo mi to... tak nějak bezcitné. I když na zdi nově napsali citáty z Písma.“

„Takže,“ zeptal se tiše, „už věci zašly příliš daleko i na tvůj vkus?“

„Ano. Řekl bych, že ano.“

„Co jsi dělal v Hatfieldu?“

„Přijala mě princezna Alžběta.“

Nevesele se usmál. „Aha, princezna protestantské víry. I když ona vlastně skutečnou princeznou není. Ani Marie jí není. Sňatky obou jejich matek byly přece anulovány. Na rozdíl od sňatku Jany Seymourové. Říkal jsem si, že její bratr, lord protektor, se snaží ponížit je obě tím, že jim upírá titul skutečných princezen.“

„Možná.“

„Pořád ještě se věnuješ nemovitostem v Alžbětině majetku?“

„Ano. Vlastně musím v pondělí v nějaké její záležitosti vyrazit do Norwiche.“

„Do Norwiche?“ ozval se překvapeně. „O co jde?“

Zaváhal jsem, ale Guyových rad jsem si vždycky vážil. „Není to nic obvyklého. Vzdálený příbuzný princezny Alžběty z rodu Boleynů je u porotního soudu obžalován z vraždy. Ona si přeje, abych věc diskrétně vyšetřil a zajistil průchod skutečné spravedlnosti.“

Guy na mě upřel významný pohled. „Je to už dávno, co ses něčím podobným zabýval. A Jack Barak při tom přišel o ruku.“

„Tohle je něco jiného. Jde o norfolkskou drobnou šlechtu, žádnou vysokou politiku.“

„Bereš s sebou mladého Nicholase?“

„Ano. Chce jet se mnou. Upřímně řečeno, Guyi, ani mně to nevadí. Úřednická práce mě už unavuje. Není vyloučeno, že toho muže nespravedlivě obvinili z vraždy manželky, i když v tomhle zatím nemám jasno.“

V očích se mu objevila jiskřička zájmu. „Nechceš mi to celé vypovědět? Rád se trochu rozptýlím.“

Guyův zájem mě potěšil. Stručně jsem shrnul všechna fakta – vynechal jsem pouze přítomnost Edith Boleynové v Hatfieldu. Když jsem skončil, Guy si znovu lehl na postel. Myslel jsem si, že jsem ho příliš unavil, ale on jen přemýšlel. Nakonec se tiše ozval: „Ty kousky, co dvojčata vyváděla, mohly jen vyjadřovat jejich touhu získat matčinu lásku, nebo aspoň pozornost. Jestli opravdu losovali, který z nich zmrzačí toho druhého, mohl to být jejich poslední zoufalý pokus v tomhle směru.“

„Skutečně zoufalý.“

„A ona reagovala hněvem? K ničemu jinému ji to nepřimělo?“

„Tak jsem to slyšel. Ale všechny informace mám zatím z druhé nebo třetí ruky.“

„Jestli její jedinou reakcí na to, jak se její synové navzájem mrzačí, byl hněv, možná si ti chlapci myslí, že prolít krev vlastně nic neznamená.“ Zapřemýšlel. „A jaký je otec? Muž obviněný z vraždy vlastní manželky...“

„Těžko říct. Když mu manželka zmizela, k pobouření sousedů si do domu nastěhoval číšnici z místního hostince. S jedním ze sousedů vede spor o pozemek. A jméno ‚Boleyn‘ se pořád ještě bere jako potupa. Tohle všechno mu může u poroty složené z místních lidí ublížit. Příští týden budu vědět víc.“

„Hlavně se v pořádku vrať,“ nabádal mě tiše Guy.

„To určitě – i kdyby jen proto, abych tě znovu viděl.“

Opět zvedl a nechal klesnout hnědou ruku. „Občas mám pocit, že se moje pozemská pouť chýlí ke konci. Je mi už šestašedesát.“

„Bible mluví o třech dvacítkách let a deseti navrch.“

„Jen málokdo se toho dožije, jak oba víme. Možná už mám načase, když vidím, čeho se Anglie dožila a jak církev, které jsem věnoval celý svůj život, končí úplně zničená.“

„Nesmysl,“ prohlásil jsem důrazně. „Nemůžeš jen tak opustit svoje pacienty. Přiznávám, že se cvičením nevěnuju tak pilně, jak bych měl. Určitě kvůli tomu budu na cestě do Norfolku trpět. Až se vrátím, asi budu potřebovat tvou pomoc.“

Pohlédl na mě. „Cestou se snaž o vysoký posed v sedle. Opírej se o pánev. Neohýbej se a nedívej se na zem. Víím, že tě tělo k něčemu takovému vede, ale měl by ses naopak hrdě napřímít.“

„Pokusím se.“ Naklonil jsem se k němu a uchopil do dlani jeho vyhublou, kostnatou ruku. Chvilí panovalo ticho.

Vtom se ozvalo zaklepání na dveře. Guy na mě vrhl rychlý pohled s náznakem obav, ale zvýšeným hlasem se ozval: „Vstupte.“

Vešla Tamasin Baraková. V jedné ruce nesla plný košík a druhou vedla malého světlomasého chlapce. Spustila: „Mám tu všechno, co jste chtěl...“ zarazila se, když mě spatřila. Hezký obličej s plnými rty, orámovaný bílým šátkem, zpod něhož se uvolnilo několik pramenů světlých vlasů, ztuhl v zatrpklou masku.

Neviděl jsem ji už tři roky. Věk ji poznamenal novými vráskami kolem očí a úst. Synku Georgovi, teď téměř čtyřletému, jsem svého času byl za kmotra – ještě v době, než jsme se znesvářili. Její dceru jsem neviděl nikdy. George na mě hleděl s neskrývanou zvědavostí.

Tiše jsem ji oslovil: „Bůh vám dopřej dobrého dne, Tamasin.“

Obrátila se ke Guyovi, jako bych v místnosti vůbec nebyl, a promluvila bezvýrazným hlasem: „Odesu nákup do kuchyně a připravím pro Francise maso a zeleninu na polévku, aby mohl začít vařit, hned jak se vrátí. Maso je bídné, cena šla zase nahoru a neměla jsem dost peněz na nic lepšího.“

„Matthew se tu objevil nečekaně,“ vysvětlil Guy. „Neřekl jsem mu, že pro nás nakupujete. Myslel jsem si, že když se setkáte...“

Rozechvěle mu skočila do řeči. „Musím se vrátit. Paní Marrisová hlídá Tildu...“

„Tamasin, Tamasin,“ ozval se prosebně Guy. „Matthew se chystá na cestu do Norfolk. Mé staré srdce by potěšilo, kdybyste se vy dva před jeho odjezdem dokázali smířit. Pamatujte na Kristův pokyn, že máme bližním odpouštět.“

Chvilí panovalo ticho. Malý George se nesmělým hláskem zeptal: „Kdo je ten muž v černém?“ Ukázal na mne. „Je celý ohnutý. Je tohle hrbáč?“

„Tiše, Georgi,“ okřikla ho Tamasin a přitáhla ho k sobě. Potom se obrátila ke mně a promluvila tichým, ale nepřátelsky laděným hlasem: „Nikdy vám nedokážu odpustit zranění, které manžel utrpěl, protože jste ho přivedl do nebezpečí. Každý večer mu sundávám tu prokletou umělou ruku a mažu mu pahýl olejem. Často ho vídám v bolestech. Pak si vzpomenu na vás, ale nikdy v dobrém.“ Hlas se jí mírně zachvěl.

„Jack se rozhoduje sám za sebe,“ nadhodil Guy.

„Vím, že jsem ho do té situace přivedl,“ řekl jsem Tamasin. „Ale vy a já jsme kdysi bývali přáteli. Nemohli bychom se k tomu vrátit? Nedokážeme být vůči sobě aspoň zdvořilí?“

„To byste si přál?“ zeptala se. „Zdvořilost, když mám v srdci jen zlobu a nic než zlobu?“ Pohlédla na Gue. „Měl jste mu říct, že sem mám namířeno, a požádat ho, aby odešel.“ Potom se obrátila zpět ke mně. „Takže vy jedete do Norfolk?“

„Ano. Mám v Norwichi případ.“

„Můj manžel tam bude pracovat pro porotní soud. Nechte ho tam na pokoji. Až se vrátí, zeptám se ho, jestli jste se tam sešli. Chraň ho ruka Páně, aby neřekl ano. Teď jdu do kuchyně.“ Obrátila se a vyšla z místnosti. Za ruku vedla George, který se na mě ve dveřích ohlédl. Guy se poraženecky schoulil na posteli.

„Je mi líto,“ řekl. „Dělá pro nás nákupy, Francis už to všechno nezvládá. Doufal jsem, že když se setkáte...,“ zavrtěl hlavou. „Neměl jsem mluvit o Norfolku. Zapomněl jsem, že tam má namířeno i Jack.“

Povzdechl jsem si. Cítil jsem bolest u srdce a stud, ale nedokázal jsem potlačit náznak hněvu.

„Tamasin vždycky měla sklony k tvrdohlavosti,“ konstatoval Guy.

„Ano,“ přisvědčil jsem, „to je pravda.“

Pomalu zavrtěl hlavou na polštáři. „Od té doby, co přišel o ruku, ho chrání jako kvočna. Řekl bych, že se mu to už začíná zájdat. Měl jsem ti říct, že má přijít, abys měl možnost odejít. Zachoval jsem se sobecky.“

„Ne, zachoval ses, jaks nejlépe mohl.“

Usmál se. „Dobře vím, že se s Jackem scházíš, ale on to musí dělat potají.“

„Ano. V Norfolku mám taky v plánu se s ním sejít.“

Vážně se na mě podíval. „Ať se kvůli tobě nedostane do dalších potíží.“

„Budu se snažit. Ale když se najde příležitost, sejdeme se.“

Guy přikývl. Viděl jsem, jak mu oči klíží únava. „Radši bych měl jít,“ řekl jsem. „Uvidíme se za dva, možná tři týdny.“

„Budu se těšit, Matthewe.“

Obrátil jsem se k odchodu. Na schodech jsem z kuchyně zaslechl uklízení nakoupeného zboží. Odehrávalo se potichu – Tamasin se nikdy nepoddávala vznětlivým náladám. Na okamžik jsem zaváhal, ale pak jsem se obrátil ke vchodovým dveřím a odešel.

Kapitola osmá

DALŠÍ DEN BYLA SOBOTA a já jsem ráno vstal brzy. Venku panovalo kouzelné červnové jitro, ale neměl jsem čas si ho užít. Musel jsem se vypravit do Lincoln's Innu hledat advokáty, kterým na dobu své nepřítomnosti předám rozběhnuté případy. Naštěstí nebylo takové zastupování, zejména v období porotních soudů, ničím neobvyklým. Musel jsem též na dobu, až budu pryč, řádně připravit svého páša, Johna Skellyho. A na večer jsem byl pozván do domu mého přítele Philipa Coleswyna, který pořádal slavnostní večeři.

U snídaň mi John Goodcole sdělil, že najal čtyři dobré koně, které si máme převzít v pondělí ráno před cestou do Norwiche – po jednom pro mne, Nicholase a Lockswooda a jednoho nákladního. Vděčně jsem mu poděkoval. Dále mi podal dopis, který ráno přivezl jízdní posel z Hatfieldu. Otevřel jsem list. Byl od Parryho:

Mistře Shardlaku, zdravím Vás.

Posílám tento dopis, aby Vás zastihl, než se vypravíte do Norfolku. Na dva týdny od třináctého června, což by mělo být nejdřívější datum Vašeho příjezdu do Norwiche, jsem Vám zajistil ubytování v hostinci U Dívčí hlavy. Hostinec je nedaleko katedrály a patří k nejlepším ve městě. Je to ve čtvrti Tombland, nedaleko tržiště, hradu, kde je žalář, i radnice, v níž se bude konat porotní soud. Většina právníků se ubytuje v hostincích u tržiště, takže se budete moci držet tak trochu stranou.

Včera jsem měl příležitost setkat se s mistrem Williamem Cecilem, tajemníkem lorda protektora. Ví, že se s ním znáte. Je to můj vzdálený příbuzný a v záležitostech princezny Alžběty se mu dá důvěřovat. Zmínil jsem se mu o Boleynově případu a poprosil ho, aby zarazil šíření klepů, kdyby si k němu našly cestu. Taky ode mne ví, že se vypravíte do Norfolku, abyste tam vedl diskrétní vyšetřování.

Napište mi, prosím, abych věděl, že jste bezpečně dorazili do Norwiche. Váš oddaný přítel,

Thomas Parry

Netušil jsem, že Parry a Cecil jsou příbuzní. Odhadoval jsem, že Cecilia požádal, aby zabránil šíření klepů o Johnu Boleynovi směrem k lordu protektorovi. Ubytování nám zajistil stranou od ostatních právníků. Chápal jsem jeho snahu o diskrétnost. Na druhou stranu pro nás nebude snadné vyšetřovat tak důkladně, jak si přála princezna Alžběta. Tížilo mě pomyšlení na zapečetěnou žádost o milost, kterou mi Alžběta předala v Hatfieldu. Měl jsem ji doma pod zámek a upřímně jsem doufal, že ji nebudu muset použít.

BĚHEM DOPOLEDNE se mi v Lincoln's Innu podařilo všechny běžící případy dočasně rozdělit mezi své známé. Potom jsem zamířil do kanceláře, abych dal pokyny Skellymu. Našel jsem tam Nicholase, který dokončoval nějakou vlastní práci.

„Těšíš se na dnešní večer?“ zeptal jsem se.

„Ano, pane. To od vás bylo hezké, požádat mistra Coleswyna, aby pozval Kenzyovy.“

„Vím, že se rád uvidíš s rozkošnou Beatricí.“

Nicholas mírně zrudl a Skelly sklonil hlavu nad prací, aby zakryl úsměv. Znovu jsem si uvědomil, že na Beatrici Kenzyové je něco, co se mi nelíbí, ale nechtěl jsem stát v cestě ke štěstí svému pomocníkovi, který se zdál doopravdy zamilovaný.

„Nevíte, kdo má ještě přijít?“ zeptal se Nicholas.

„Myslím, že kromě nás tam bude jen Philip Coleswyn s manželkou a Kenzyovi. A ještě Philipova stará matka, která u nich teď žije.“

„Nepozvali k vám do páru žádnou dámu, o kterou byste mohl projevit zájem?“

„Ne, ledaže bych se měl zajímat o Philipovu matku. Ale té je – pokud vím – přes sedmdesát.“

Philipa jsem považoval za dobrého přítele. Seznámili jsme se, když jsme stáli proti sobě u soudu v jednom obzvlášť nepříjemném případě. Projevoval se tehdy jako poctivý a soucitný muž. Byl zanícený protestant, ale dostatečně velkorysý, aby dokázal vyjít i s lidmi jiných názorů. Philip znal Beatricina otce, rovněž právníka, a obvyklou vstřícností se nijak nebránil tomu, aby ji i její rodiče pozval na večeri a umožnil Nicholasovi pokročit v námluvách.

VEČEŘE SE MĚLA KONAT V ŠEST HODIN. Vyrazil jsem ze svého domu pěšky do Coleswynovy rezidence v ulici Little Britain Street nedaleko Smithfieldu. Dům stál v řadě starých rodinných sídel s převislými střechami, jež ve slu-

nečném počasí nabízely přívětivý stín. Přestože odpoledne již pokročilo, stále panovalo horko. Zdálo se, že si k nám léto konečně našlo cestu.

Než jsem vyrazil, začal jsem balit na cestu do Norwiche. Narazil jsem přitom na poslední dopis od bývalé služky Josephiny. Psala, že je v jiném stavu a ona i manžel mají potíže. Poslal jsem jí tehdy něco peněz. Uvědomil jsem si, že od té doby už uplynulo šest měsíců. Její adresa zněla Pit Street, Coslany svatého Michaela, Norwich. Neměl jsem ponětí, kde to je. V duchu jsem si opakoval: *Pit Street, Tombland...* Nějak mi nic z toho neznělo příliš slibně.

K večeři jsem se mírně opozdil, dorazil jsem jako poslední. Přes hnědý kabátec jsem si oblékl lehký černý letní talár, zdobený jen stříbrnými kroucenými šňůrami. Koneckonců jsem šel na večeři do protestantského domu, kde se vyznávala střídmost v oblékání. Udělal jsem dobře. Když mě sluha uvedl do salónu a přišel mě pozdravit Philip, měl pod talárem tmavý kabátec a jediný barevný kontrast jeho oděvu tvořil bílý límec košile. Nechal si narůst dlouhé vousy, jak to bylo mezi radikály v módě. Potřásl mi rukou. „Matthewe. Bůh ti dopřej dobrého večera.“

„Omlouvám se za pozdní příchod.“

„Je to jen chvilka, to je v pořádku.“

Jeho manželka, Ethelreda, ke mně přistoupila a udělala pukrle. Světlovlasá atraktivní žena se – stejně jako její manžel – věkem blížila ke čtyřicítce. Na sobě měla hnědé šaty a zpod modrého francouzského čepečku vykukovaly světlé, do uzlu svázané vlasy. V duchu jsem ji porovnával s tou vyčerpanou a vylekanou postavou, s níž jsem se seznámil před třemi lety, kdy jejich rodinu postihl hon starého krále na protestanty.

„Ethelredo, sluší vám to. Jak se daří dětem?“

„Rostou jako z vody. Máme dobrého domácího učitele, který je vede k pořádku.“ *Na rozdíl od Boleynových dvojčat*, řekl jsem si, *s nimiž žádný učitel nevydržel*. „Prosím,“ pokračovala, „seznamte se s matkou mého manžela.“

V křesle seděla stařena s bílými vlasy pod kloboučkem a nevraživým výrazem v baculatém, ale přesto vrásčitém obličejí. „Matko,“ oslovila ji Ethelreda, „toto je soudní syndik Matthew Shardlake, náš dobrý přítel. Moje tchyně, paní Margaret Coleswynová.“

Stařena na mě upřela pronikavě mrazivý pohled a křivě se pousmála. „Vidím, že máte stejně jako já bílé vlasy. Mladí jsou dnes nedbalí a předvádějí vlasy na veřejnosti. Kam se podělo slušné vychování?“

Přistoupil k nám Edward Kenzy. Advokát v Lincoln's Inn, věkem mírně přes padesát, politický i náboženský konzervativec a ostřílený cynik jak v záležitostech práva, tak ve vztahu ke světu jako takovému. Oceňoval dobrou

společnost, víno a jídlo. Několikrát jsme se setkali u soudu a navzdory odlišným názorům mi byl vcelku sympatický. Pod právníckým talárem měl kabátec z tmavě červeného hedvábí a límec košile mu zdobily cizelované ornamenty. Stará paní Coleswynová, na jejíž vkus byl určitě oblečen příliš křiklavě, se zamračila. Kenzy si jí nevšiml a potřásl mi rukou. „Bratře Shardlaku,“ oslovil mě. „Už je to doba, co jsem vás viděl u soudu. Princezna Alžběta vás zřejmě dost zaměstnává. Mladý pan Overton mé dceři řekl, že v pondělí oba odjíždíte do Norfolk u nějaké Alžbětině záležitosti.“

„Ano, to je pravda.“ Podíval jsem se směrem k Nicholasovi v rozhovoru s Beatricí Kenzyovou. Neměl na sobě talár. Oblékl si nový kabátec ze světle zeleného saténu a opásal se černým opaskem s bohatě zdobenou velkou přezkou. Kabátec i opasek vypadaly, že ho musely stát dost peněz. Beatrice na sobě měla modré šaty s vysokým límcem a kolem krku jí visel náhrdelník zdobený drahokamy. Byla to hezká dívka, černovlasá po matce. Na obličej měla vrstvu bílého pudru. Poslouchala Nicholase se široce rozevřenými očima a upejpavým úsměvem. Uvědomil jsem si, že právě tento afektovaný výraz mě proti ní popuzuje. Možná nespravedlivě – vždy jsem dával přednost svobodomyslným, silným ženám. Ve vzdálenosti pečlivě odměřené tak, aby slyšela každé slovo, stála žena natolik podobná Beatrici, že to musela být její matka. Na šedivých vlasech měla podle poslední módy klobouček místo čepce a oděna byla ve žlutých šatech s barevně kontrastujícími černými rukávy.

Kenzy mě k ní přivedl. „Moje manželka Laura. Má drahá, toto je soudní syndik Matthew Shardlake, Nicholasův zaměstnavatel.“

Při naslouchání dceřinu rozhovoru měla v obličejí přísný výraz, ale ten nyní roztál v přívětivém úsměvu, když udělala pukrle. „Syndiku Shardlaku, tolik jsem toho o vás slyšela,“ spustila překotně. „Pracoval jste pro zesnulou královnu Kateřinu, dopřej Bůh klidu její duši, a teď jste ve službách princezny Alžběty.“

„Ano, ale pracoval jsem i pro Chudinský soud.“

„Díky takovým kontaktům určitě získáváte dobré případy,“ nadhodila s pohledem na Nicholase a Beatrici. „A při práci pro vás si dobré kontakty určitě buduje i mladý Nicholas.“ V modrých očích se jí ukázal vypočítavý pohled a mně začalo docházet něco, co jsem dosud nechápal – proč může manželka úspěšného a zámožného advokáta chtít, aby se její jedině dceři dvořil nemajetný mladík, jako je Nicholas. Uvědomil jsem si, že to je právě paní Kenzyová, kdo vzájemnou náklonnost mladého páru podporuje, pravděpodobně oslněná jmény těch, jimž jsem sloužil, a plná očekávání, že díky Nicholasovi se její rodina bude stýkat s těmi nejmocnějšími v zemi. Díval jsem se na Beatrici,

jak okatě dává najevo hluboký zájem o Nicholasovo líčení návštěvy na zámku v Hatfieldu, a ptal se sám sebe, zda je vedena stejnou motivací jako matka.

Ve dveřích se objevil majordom a Philip zatleskal. „Pojďme, jídlo je připraveno.“ Vešli jsme do jídelny, k velkému prostřenému stolu plnému talířů, skleniček a ubrousků. Sedli jsme si ke stolu a přehodili si ubrousky přes ramena. Seděl jsem vedle Laury Kenzyové a po mé druhé ruce seděl v čele stolu Philip. Naproti mě se s pomocí sluhy posadila stará paní Coleswynová. Pomodlili jsme se před jídlem a Philip pronesl přání na zdraví „krále, našeho malého pastýře“. Potom začali sloužící roznášet talíře s bílým chlebem s máslem a první chod – saláty, vejce a sýry.

Philip řekl: „Tohle je první letošní večeře, při které nemusíme zapalovat svíce.“ Světlo, dopadající do jídelny okny s výhledem do krásné zahrady, nám opravdu stačilo. „Letošní jaro přineslo dost hrozného počasí,“ pokračoval. „Obávám se špatné úrody a utrpení pro chudé, které to přinese.“

„Chudí jsou stále s námi,“ konstatoval Edward Kenzy. „Tak to vždycky bylo a vždycky bude.“

„Ale zatím snad ještě nikdy netrpěli tolik jako letos,“ odpověděl Philip. „Bočník chleba za penci je poloviční, než býval před dvěma lety.“ Philip patřil k zaníceným přívržencům křesťanského státu. Reforma společenského řádu byla v jeho očích stejně důležitá jako reforma náboženská. Podobně jako já věřil, že stát má povinnost napravovat křivdy vůči nejchudším. Obrátil se na mne pro podporu.

„To je pravda,“ přisvědčil jsem. „Ceny letí nahoru rychleji než kdy jindy, ale mzdy pro chudé zůstávají stále stejné.“

„Vyšší ceny musíme platit všichni,“ poznamenala podrážděně Laura Kenzyová. „Pro ty, co jako já musí vést domácnost, to vůbec není snadné. Nebo pro mého bratra, který vlastní domy v Bishopsgatu. Náklady mu rostou, ale nájemné zůstává stejné jako před lety. Je to snad spravedlivé?“ Obrátila se ke mně a zapýřila se. „Promiňte, syndiku Shardlaku.“

„Nemusíte se omlouvat, paní. Máte právo na svůj názor jako my všichni ostatní.“

Ethelreda změnila téma. „Jdete někdo zítra do katedrály svatého Pavla, poslechnout si arcibiskupa Cranmera, jak káže podle nové modlitební knihy?“

„Moje žena a dcera půjdou do kaple v Lincoln's Innu, ale já ke Svatému Pavlovi zajdu,“ prohlásil neutrálním tónem Edward Kenzy. „Bude to přinejmenším historický okamžik.“ Díval jsem se na něj. Od muže s pověstí náboženského tradicionalisty bych něco takového nečekal. Opětoval můj pohled. „A co vy, bratře Shardlaku?“

„Budu tam. Jak sám říkáte, půjde o historický okamžik.“

„Nepracoval jste v minulosti pro pana arcibiskupa?“ zeptala se Laura Kenzyová. Snobismus v ní zjevně převážil nad tradicionalistickými výhradami.

„Ano,“ přisvědčil jsem. „Za starého krále. Ať je to jak chce, arcibiskup Cranmer je muž čistého srdce.“

Ethelreda se zapojila do hovoru a obličej jí zářil nadšením. „Minulý týden jsme celá rodina šli na kázání mistra Latimera u Svatého Pavla. Mluvil o tom, že stát je teď jako nemocné tělo a je potřebné zajistit všem prospěch v rámci křesťanského státu.“

„Plácáš nesmysly, Ethelredo. Někdy se mi zdá, jako bys měla slepičí mozeček,“ pohrdavě spustila stará paní Margaret Coleswynová. „Ano, mistr Latimer mluvil o potřebě reformy a křesťanského státu, ale v pouhých deseti minutách z dvouhodinové řeči. Mnohem více se věnoval nešvarům ovládajícím Anglii, hříchům těla i duše a nedostatečně vykořeněnému papeženství. A odsoudil všechny, kdo minulý měsíc povstali proti svým pánům.“ Stará dáma se vyzývavě rozhlédla kolem stolu.

Ethelreda zrudla. „Matko...,“ ozval se varovně Philip.

Edward Kenzy se zasmál. „Přívrženci křesťanského státu si určitě všimli jenom toho, co říkal o reformách, a teď to všude možné šíří. Doufám, že mistr Latimer nezavrhuje dobré jídlo, jinak jsme my všichni u tohohle stolu odsouzeni k plamenům pekelným. I když on si zřejmě myslí, že většina z nás v pekle skončí tak jako tak, a nijak zvlášť ho to nedojímá. Ta vajíčková pomazánka je vynikající, paní Coleswynová.“ Tu a tam se někdo kolem stolu zasmál, ale stará paní Coleswynová nehnula brvou.

„Přinejmenším měl Latimer pravdu v tom, že odsoudil ty rolníky, co povstali proti ohrazování pozemků,“ pokračoval Kenzy vážnějším tónem. „Ve Wiltshiru se prý pokusili zbořit ploty kolem nové obory sira Williama Herberta. Musel na ně poslat dvě stě svých lidí a neobešlo se to bez prolité krve.“ Pohlédl na mě. „Herbertova manželka je sestra zesnulé královny Kateřiny. Možná jste o těch událostech něco zaslechl?“

„Ne, s Herbertovými jsem se setkal jenom jednou,“ opatrně jsem volil slova. „Dá se pochopit, proč se Herbertovým nájemcům nelíbí, když se ohradí velká zemědělská pole jen proto, aby si vysoká šlechta měla kde zalovit. Tahle snaha zřizovat obory pro zvěř má nepříjemné dopady na chudé a oddaluje křesťanský stát.“

Kenzy ze mě nespouštěl vyrovnaný pohled. „Jak vlastně ten křesťanský stát definujete?“

„Celý národ v hospodářské rovnováze a pravidla zajišťující, aby nikdo neživořil v bídě.“

Philip dodal: „Lord protektor v dubnu vydal proklamaci, v níž odsuzuje nezákonné ohrazování pozemků. Prý požádal Johna Halese o zorganizování nových komisí, které budou putovat po celé Anglii a napravovat křivdy napáchané od roku 1485. Mnohé z nich určitě napravit půjdou.“

Zauvažoval jsem nad jeho slovy a odpověděl: „Starých křivd není málo. A při ohrazování pozemků pro ovce přibývají další.“ Pomyslel jsem na statky v Brikewellu. „Ale zrušení všech ohrad, které přibyly od roku 1485...,“ rezignovaně jsem zavrtěl hlavou, „... to je práce pro sto právníků na mnoho let. Kdykoli bude půda vrácena obyčejným lidem, majitelé ohrazených pozemků to zažalují u soudu, a jen v lepších případech nezaberou půdu znovu hned po odchodu komise. Úředníci a majitelé se spojí proti všem snahám o nápravu. Podle mě lord protektor tuhle věc nedomyslel. Možná si opravdu přeje skutečnou reformu, ale ta by vyžadovala pečlivější plánování.“

Kenzy přisvědčil: „Ano. Odkud se mají komise dozvědět, co byl před padesáti lety obecní pozemek, když na to není žádná dokumentace?“

Coleswyn odpověděl: „Dovšvědčí to ti, kdo tehdy byli naživu...“

„Těm, co byli v roce 1485 dospělí, by dnes bylo osmdesát, pokud dožili,“ namítl Kenzy.

„Mohli informace předat dětem, a ty to dovšvědčí.“

„Ale jděte, Philipe,“ odsekl netrpělivě Kenzy. „Dobře víte, že soud takovéhle informace z doslechu nepřipustí. A koho by se komise měly ptát? Nájemců, pachtýřů a chudiny? Tihle by měli rozhodovat, kdo bude v Anglii vlastnit pozemky? Proti vůli místních majitelů? Přeje si snad lord protektor Somerset, aby nohy politického těla vládly hlavě, navzdory všem přirozeným a biblickým precedentům?“

„Lord protektor si pouze přeje spravedlivé uspořádání,“ vážným tónem prohlásil Philip.

„Spíše si přeje zachovat si u chudiny pověst hodného vévody,“ odsekl Kenzy. „Je to tak, jak říká syndik Shardlake, tohle vévoda nedomyslel do konce. Ve skutečnosti jde Somersetovi o jediné – porazit Skotsko.“

„Několikrát jsem již přemýšlel o tom, zda by opravdu neměly raději vládnout nohy,“ projevil jsem velkou troufalost, „když se vezme v úvahu, jak s nimi hlava zachází.“

Stará Margaret Coleswynová se zatvářila pobouřeně. „Chcete snad zpochybňovat společenský řád pocházející od Boha? Mluvíte jako anabaptista, pane, který by chtěl zemi uvrhnout do vražedné anarchie!“

Věnoval jsem jí mrazivý úsměv. „Dobře si pamatuju, jak před třemi lety tradicionalisté obviňovali z anabaptismu všechny protestanty. Je zajímavé,

jak snadno teď kdekoho obviňují z anabaptismu právě reformátoři. Nebyla snad Joan Bocherová shledána vinnou z anabaptistického kacířství? Prý je teď v péči lorda kancléře Riche, který mučil Anne Askewovou. Možná bude taky upálena. Všechno to nabralo divný směr.“

Stařena neodpověděla, jen na mne vrhla zuřivý pohled. Kolem stolu se rozhostilo ticho. K úlevě nás všech sluhové začali roznášet druhý chod – hovězí pečení na bylinkách a kuře v citronové šťávě. Všichni jsme se chutě pustili do jídla.

„Gratuluji k vynikající kuchyni, paní Coleswynová,“ ozval se Edward Kenzy.

„Děkuji. Nebylo snadné všechno dostat, suroviny jsou drahé a těžko k sehnání. Kupci drží zboží, dokud ještě více nezdrazí, aby na něm co nejvíce vydělali.“

„Já vím,“ přisvědčil Kenzy. „Asi se tady všichni shodneme, že rostoucí ceny představují problém.“ Rozhlédl se po spolustolovnicích. „Jenže v čem vězí příčina? Kupci, co čekají na zdražení? Jistěže, ale skutečný problém tkví ve znehodnocení mincí. Není žádná náhoda, že jen letos jsme měli dvě nové ražby a že ceny rostou ještě rychleji než kdy dříve. Největší problém je plýtvání penězi na válku ve Skotsku, kterou nejde vyhrát. Svou šestiletou královnu Marii Skotové raději odstěhovali do Francie, takže za krále Eduarda se teď neprovdá. Navíc jsou už ve Skotsku i francouzská vojska. Podle mě to jediné, na čem záleží lordu protektorovi, je boj v téhle prohrané válce, což je nám všem jen ke škodě.“

Od opačného konce stolu se ozval Nicholas. „Ale Anglie se přece musí chránit, pane. Pokaždé když naše vojska vytáhnou proti Francii, Skotové nám vpadnou do zad. Až získáme kontrolu nad Skotskem, tahle možnost přestane hrozit.“

„Jenže všechna dosavadní tažení lorda protektora skončila katastrofou,“ odsekl podrážděně Kenzy. „Jeho pevnosti ve Skotsku jedna po druhé padly, podpora od skotských protestantů je veškerá žádná a naši vojáci dezertují. A tady je kořen všech našich potíží, mistře Overtone. Stříbro se přestalo dávat do mincí a místo toho se používá na financování prohrané války. Je pravda, že se znehodnocováním měny začal už král Jindřich, ale to nebylo nic proti tomu, co si lord protektor dovoluje teď.“

„Nesouhlasím s tím, že by válka měla být prohraná,“ trval na svém Nicholas. „Zrovna se připravuje nové tažení.“

Ethelreda se ozvala: „Minulý týden jsem viděla, jak Londýnem projíždějí na koních švýcarští žoldnéři ve zbroji a s arkebuzami.“

„Také jsem je viděl, madam.“ Nicholasův obličej se rozzářil mladistvým nadšením pro válku. „Pozoruhodný pohled.“

„A dost strašidelný,“ dodala tiše Ethelreda. „Co když se obrátí proti nám?“
„Dali slib králi.“

Vložil jsem se do debaty: „Dají slib komukoli, kdo jim zaplatí. Přinejmenším v téhle věci souhlasím s panem Kenzym.“

„Národ se ctí v těle by se nikdy neměl bát války,“ ozval se přesvědčeným tónem Nicholas.

Pohlédl jsem na Beatrici, sedící naproti němu. Dokud se řeč nestočila na válku, Beatrice mluvila s Ethelredou Coleswynovou. Na Nicholase teď vrhala výmluvné pohledy, které ho měly odradit od zasahování do konverzace. Připadalo mi to jako ženský trik, aby jí byl vděčný, až se jí uráčí s ním opět promluvit. Zeptal jsem se jí: „A co vy, slečno Beatrice, co si o té válce myslíte vy sama? Souhlasíte s otcem, nebo s mistrem Nicholasem?“

Beatrice se zatvářila zmateně. Zapýřila se a pohlédla na matku. Laura Kenzyová se usmála. „Dcera na takové věci žádný názor nemá. Dostalo se jí výchovy, podle které se zajímá pouze o věci vhodné pro mladou dámu.“

Beatrici se zjevně ulevilo. „Vidíte, Nicholasi,“ řekla, „jaký mám ubohý dívčí rozum.“ Vrhla na mě nenávidný pohled a pak opět oslovila Nicholase. „Nemluvme už o válce,“ vyzvala ho nenuceným tónem. „Příští týden odjízďte na sever. Budu o vás mít obavy.“

„Jenom do Norfolku, slečno Beatrice. Odtamtud je to do Skotska ještě daleká cesta.“ Nicholas zvolil konejšivý tón, ačkoli nám všem muselo být jasné, že Beatrice dobře ví, jak daleká je cesta z Norfolku do Skotska. Nicholas se dotkl její ruky. Beatrice se s úsměvem rozhlédla kolem stolu, jako by říkala: podívejte, jak jsem hloupá.

Jenže, řekl jsem si v duchu, ty vůbec nejsi hloupé děvče.

„Kéž byste tam nemusel,“ řekla Nicholasovi. „Co když se tam naučíte mluvit místním nářečím a já vám po návratu nebudu rozumět?“

„Nu, my jsme dceru přinejmenším naučili řádné mluvě,“ prohlásila Laura Kenzyová. Uvědomil jsem si: nejenže je snob, ale nemá ani smysl pro humor. Zachytil jsem pohled jejího manžela, a ten na mne mrkl jedním okem.

„Lidé v Norfolku nejsou tak odlišní od Londýňanů,“ řekl jsem. „Norwich je koneckonců druhé největší město v Anglii.“

„Má některé úžasné budovy,“ prohlásil Edward Kenzy. „Velkou katedrálu a krásnou radnici.“

„Vy to město znáte?“ zeptal jsem se.

„Ano. Měl jsem kdysi případ, který mě tam zavedl, i když je to už hodně let. Slyšel jsem, že tam teď panuje velká bída.“

V té chvíli nám Philip připomněl, že se blíží desátá, po níž by nikdo neměl

být na ulici. Nikomu z nás nebylo líto, že končí večere poznamenaná podrážděnou konverzací. Stmívání pokročilo a během večere sluhové zapálili svíčky. Philip poslal majordoma, aby sehnal nosiče pochodní, kteří nás měli odvést do našich domovů. Čekali jsme na ně v přívětivém ovzduší venku. Stál jsem vedle Edwarda Kenzyho. „Zajímavý večer, bratře Shardlaku,“ řekl. „Jsem rád, že se shodneme na důsledcích, které má znehodnocení měny. Ale povězte mi upřímně, opravdu byste si přál změnit řád, který panuje ve společnosti? Ne sdílíte snad obavy všech urozených vůči lůze? Nejste raději, když vás ulicemi doprovází pomocník ozbrojený mečem? Neodvracíte se znechuceně od hordy žebráků, kteří vám strkají pod nos boláky a jizvy, z nichž je nejméně polovina namalovaných?“

„Odvracím se s hanbou, bratře Kenzy, ne se znechucením. Nicméně se odvracím, takže nejspíš nemám právo k tomu něco říkat. Přesto bych se rád dočkal nápravy křivd páchaných vůči obyčejným lidem.“

Kenzy neodpověděl. Pohupoval se na špičkách a ukázel hlavou na Nicholase, který se skláněl nad Beatricinou rukou v přehnaném obřadu loučení.

„Nicholas je řádný mladík, i když trochu netaktní.“ Hleděl na mě bystrými očima, lesknoucíma se ve světle svíček za oknem. „Mou ženu oslnila zvučná jména vašich kontaktů u dvora. Kdysi jste pracoval pro samotného lorda Cromwella, že?“

„Tyhle kontakty jsou vždy nejisté, mistře Kenzy. Zůstala mi jen princezna Alžběta a i u ní jsem pouhým pomocníkem jejího hofmistra, mistra Parryho.“

„To Lauře stačí.“ Zasmál se a já jsem si uvědomil, že Kenzymu je srdečně jedno, jak se vztah mezi Nicholasem a Beatricí vyvine – hlavně když mu dá manželka pokoj a nebude ho tím obtěžovat. Znovu jsem pohlédl na mladý pár. Laura Kenzyová zrovna vyjadřovala naději, že k nim Nicholas po návratu z Norfolku přijde na večeri.

„Ach, ano, určitě,“ souhlasila Beatrice a upírala přitom na Nicholase pohled velkých očí. Připadalo mi, že se v tom něžném pohledu tají faleš, kterou on nevidí. Ale který zamilovaný vidí věci jasně?

Kapitola devátá

DEVÁTÉHO ČERVNA BYLA SVATODUŠNÍ NEDĚLE. Od tohoto rána se měly všechny mše řídit novou modlitební knihou. Oblékl jsem si talár a čapku soudního syndika, vzal si svůj výtisk modlitební knihy a vyrazil ke Svatému Pavlovi. Byl jsem sám. Nicholas se návštěvám kostela co nejvíce vyhýbal. Zeptal jsem se Johna Goodcola, jestli by on a jeho rodina nechtěli jít se mnou, ale odpověděl, že s manželkou půjde do svého vlastního kostela. Nenaléhal jsem na ně. Já sám jsem o tento historický okamžik nechtěl přijít.

Prošel jsem branou Temple Bar. V duchu jsem se ptal, jestli nejsem nespravedlivý vůči Beatrici Kenzyové. Sotva jsem ji znal a nebylo na mně, abych schvaloval, nebo neschvaloval, koho si Nicholas vybere. Přesto jsem si umínil, že s ním v Norfolku přivedu řeč na jeho vyvolenou, pokud to půjde udělat nějak taktně.

Prošel jsem další branou, Ludgate, a už jsem měl ve výhledu vysokou věž katedrály svatého Pavla. Okolo bran se kupili obyklí žebráci – děti s rukama jako hůlčičky a muži s chybějícími končetinami, kteří na potkání každému vykládali, jak je zmrzačila válka. Při vzpomínce na včerejší diskusi s Edwardem Kenzym jsem sáhl do opasku a dal šilink jedné na kost vyhublé holčičce. Pokračoval jsem v cestě a slyšel za sebou: „Pane, my taky umíráme hlady!“ Zrychlil jsem krok. Obával jsem se, že by mohli vyrazit za mnou. Bez doprovodu bych se pak opravdu měl čeho bát.

PŘIŠEL JSEM PŘÍLIŠ BRZY, ale katedrála přesto byla plná lidí. Všiml jsem si příslušníků královské gardy, rozmístěných v pravidelných rozestupech podél stěn. V katedrále se sešli snad všichni velcí mužové města – lord primátor Amcoates a ostatní radní v rudých pláštích, představitelé cechů v pestrobarevných oděvech i mnozí členové královské rady se zlatými řetězy kolem krku a v pláštích s kožešinovými límci. Richard Rich v plášti lorda kancléře a s přísným výrazem v hubeném obličejí. William Paget, nedávno povýšený do šlechtického stavu, s hranatým obličejem a vousy rozdělenými do dvou pramenů. Bratr Kateřiny Parrové, nyní markýz z Northamptonu, hubený muž věkem

něco málo přes třicet s kaštanově zbarvenými vousy. Parr bezcílně listoval v modlitební knize. V duchu jsem ho srovnával s jeho zesnulou sestrou, již nebyl podobný snad v ničem. Měl pověst muže sice dvorných způsobů, ale malých schopností. Do královské rady se dostal pouze díky příbuzenskému poměru k nyní již zesnulé královně vdově. Potom jsem uviděl Williama Cecilia, jak si vypoulenýma očima v úzkém obličejí ostražitě prohlíží dav. Zachytil můj pohled a pozdravil mě krátkým kývnutím. Odpověděl jsem rovněž kývnutím a připomněl si onen sychravý, strašidelný den v lednu. Philip Colleswyn s celou rodinou byl na opačné straně kostelní lodi – odděloval je ode mne hustý dav.

Hlavním vchodem vstoupilo procesí kleriků a kráčelo kostelní lodí, hlavy diváků se za nimi otáčely. V čele procesí šel Thomas Cranmer, arcibiskup z Canterbury, s dlouhými bílými vousy a bystrými modrými očima. V ruce držel modlitební knihu a v obličejí měl výraz klidné sebejistoty.

Vstoupil na řečníště a v angličtině, hlasitě a srozumitelně, odtud vedl svatodušní bohoslužbu. Nový text neobsahoval žádné vzývání svatých. Lidé se kradmo rozhlíželi, jako by čekali, odkud se ozvou protesty ve prospěch mše v latině. Neozvaly se. Přesto se napětí v kostele dalo krájet, když se Cranmer blížil k vrcholu bohoslužby: „... *večeře Páně a svaté přijímání, obecně zvané mše*“ v opatrném vyjádření nové modlitební knihy. Úvodní modlitby byly prosty veškerých tradičních obřadů spojených s přípravou mše – mytí rukou, křížování a žehnání. Arcibiskup pozdvihl chléb a víno a zpěvavě pronesl, nikoli však v latině, nýbrž ve srozumitelné angličtině: „Modleme se, milosrdný Bože, jenž nám dáváš ve svatém přijímání účast na životě svého syna, Ježíše Krista, jehož tělo a krev přijímáme, nechať žijeme ve spojení s ním a on s námi.“

Až do konce bohoslužby všechny modlitby pokračovaly pouze v angličtině. Mnozí kolem mne vypadali jako v nábožném vytržení, jiní se tvářili smutně nebo se mračili, ale při Cranmerových promluvách ve velkém prostoru katedrály by člověk slyšel spadnout pověsný špendlík. Mše skončila a Cranmer sestoupil od oltáře. Ozvaly se úlevné vzdechy a všichni vstávali a rozhlíželi se kolem sebe, aby zjistili reakci ostatních. Pohnul jsem se s davem a dával si záležet na tom, abych v obličejí neměl žádný výraz.

Zpozoroval jsem, že se ke mně blíží dva muži odění v právnických talárech a čapkách. Jako první šel Cecil, následovaný vysokým, podsaditým mužem, věkem kolem pětáctiřiceti, jehož hladce oholenou hezkou tvář hyzdil povýšený výraz v hnědých očích s těžkými víčky a ústa s pohrdavě staženými koutky. Dokázal se na člověka dívat spatra, jako na poníženého žadatele, který se něčím provinil a přichází si pro odplatu.

Naproti tomu Cecil se přívětivě usmál a pozdravil mě. Ve tvářích nad řídkými vousy měl neobvyklý ruměnek a oči mu nadšeně zářily. „Nuže, syndiku Shardlaku, co říkáte na nový způsob bohoslužby?“

„Je to velká změna,“ odpověděl jsem nezávazně. Cecilův společník se mírně zachmuřil. Zřejmě k příznivcům této novoty nepatřil. Cecil nás s ráznou věcností představil. „Syndiku Shardlaku, toto je sir Richard Southwell. Spolupracuje jak s královskou radou, tak s princeznou Marií při výkonu jejích povinností lenní paní v Norfolku. Víím, že tam zítra odjíždíte. Říkal jsem si, že by pro vás seznámení se sirem Richardem mohlo být užitečné.“

Uklonil jsem se Southwellovi, který odpověděl letmým kývnutím. Vybavila se mi informace z Parryho dopisu, že mluvil se Cecilem. *Cecil musí tímhle setkáním sledovat nějaký cíl.*

Southwell promluvil hlasem stejně povýšeným jako jeho výraz: „Slyšel jsem, že jste vyslán v případě Johna Boleyna. Nejspíše to je zbytečná cesta. Říká se, že ho skoro určitě popraví.“ V mohutných rukou svíral rukavice.

„Vím o celé věci zatím jen málo, sire Richarde.“ Zaváhal jsem a pokračoval tázavě: „Pokud víím, vaše pozemky sousedí s Boleynovými...“

„Myslím, že ano.“ Southwell přezíravě mávl rukavicemi. „V Norfolku vlastním více než třicet usedlostí, nemůžu si je všechny pamatovat.“

Zdvořile jsem se usmál a odpověděl: „Podle toho, co víím, vaši úředníci již navštívili jeho manželku.“

Southwell se zachmuřil a vrhl na mě chladný pohled přivřených očí, jako by mne jím hodnotil. „Jen jsem se řídil platnými pokyny týkajícími se majetku, který by mohl propadnout koruně. A ať je ta žena sídlící v jeho domě cokoli, zcela jistě to není jeho zákonná manželka. Řekl bych, že přesnější označení by bylo jeho nevěstka.“ Ukázal v úšklebku zkažené zuby.

Cecil konstatoval: „Nalezení těla Edith Boleynové určitě způsobilo jisté právní komplikace.“ Znovu oslovil Southwella. „Jsem si jistý, že si bratr Shardlake tuto skutečnost uvědomuje. Jeho vyšetřování má jen zajistit, aby spravedlnosti bylo učiněno zadost.“

„K tomuto účelu máme soudní poroty, mistře Cecile. Ale teď, pánové, musím na čerstvý vzduch. Možná se v Norfolku setkáme, mistře Shardlaku.“ Zdálo se mi, že v jeho hlase zaznívá výhrůžný podtón. Obrátil se na podpatku a odkračel.

Cecil zvedl obočí a krátce se usmál, když jsme se připojili k davům proudícím ke dveřím. Tiše se ozval: „Omlouvám se za Southwellovo chování, ale on prostě je, jaký je. Říkal jsem si, že byste to měl vědět.“

„Vím, že právník hofmistra Parryho, Copuldyke, se ho bojí.“

Cecil ztišil hlas. „Southwell je jedním z nejbohatších a nejvlivnějších lidí v Norfolku. Vlastní kolem patnácti tisíc ovcí. Dlouhou dobu býval chráněncem vévody z Norfolku, ale když se starý král chtěl před třemi lety vévody zbavit, Southwell proti svému ochránci krivopřísežně svědčil. Za odměnu se stal pomocným vykonavatelem královny poslední vůle a čekatelem na místo v královské radě pro případ, že by některý z jejích členů zemřel. Princezna Marie teď koupila velkou část majetku starého vévody a Southwell se stal jejím chráněncem. Kolem a kolem vzato, je to velmi mocný muž.“

„Není tedy přítelem ani princezny Alžběty, ani rodiny Boleynových.“ Na okamžik jsem zaváhal. „Říkal jsem si, že možná usiluje o nemovitý majetek Johna Boleyna.“

Cecil na mě vrhl pronikavý pohled. „Bude-li Boleyn odsouzen a Southwell projeví zájem o koupi jeho bývalého majetku, nesnažte se mu stavět do cesty. V náboženských otázkách je stoupencem starých tradic a nijak zvlášť se tím netají. Proto nevystoupal v kariéře tak vysoko, jak by možná mohl. Nicméně mu lord protektor důvěřuje. Princezna Marie odmítla přijmout na svém dvoře novou modlitební knihu a Southwell se může stát významným prostředníkem pro nezbytná vyjednávání s princeznou.“

„Vypadá to, že nikomu nesmím položit do cesty ani stéblo,“ postěžoval jsem si.

„Je to v nejlepším zájmu princezny Alžběty. A i ve vašem, pokud jde o Richarda Southwella.“

„Slyšel jsem, že byl svého času usvědčen z vraždy.“

Cecil se rozhlédl a tiše odpovídal. „Ano. Před sedmnácti lety ve Westminsteru zavraždil jiného majitele norfolkské půdy. Myslím, že ho probodl nožem. Zaplatil pak starému králi hodně peněz, aby si vykoupil milost. Mimochodem, loni mlčky strpěl, aby jeho sluha unesl čtrnáctiletou norfolkskou dědičku a přinutil ji vdát se proti její vůli. Rodina té dívky se obrátila o nápravu k lordu protektorovi, takže mi to skončilo na talíři. Dědička se vrátila k rodině a Southwell si musel od lorda protektora vyslechnout svoje.“ Pohlédl na mě. „Je výjimečně hrubý a nemilosrdný a má velmi mocné zastánce. Takže bude nejlepší, když se mu budete klidit z cesty.“

„Říkal jsem si,“ odpověděl jsem, „že vlastní pozemky po obou stranách Boleynova majetku, a proto by mohl mít něco společného s tou vraždou. Jestli je opravdu schopen toho všeho, co jste mi popsal...“

Cecil zavrtěl hlavou. „Od té záležitosti s loňským únosem se Southwell musí mít na pozoru.“ Pak vyhrkl: „Prokristapána, podobné domněnky rozhodně nešířte!“

„Nebudu nic šířit. A budu se mu klidit z cesty. Nejedu do Norfolku, abych vyhledával potíže, mistře Cecile.“

Cecil se pousmál. „Jenže potíže mají jaksi ve zvyku najít si vás samy.“ Zarazil se a ohlédl se na Cranmerův pulpít. „Dnes se podařil významný krok. Zanedlouho pokročíme ještě dál a bude jasné, že při mši jde jen o připomínku Kristovy oběti, ne o tělo a krev Páně.“

„Tohle si lord protektor přeje?“

Vážně se na mě podíval. „Tohle si přeje sám král. Jsou v té věci zajedno.“

Došli jsme ke dveřím. Cecil se ke mně obrátil a potřásl mi rukou. „A užijte si Norwiche, mistře Shardlaku, je to krásné město. Lidé v Norfolku většinou dávají přednost reformované víře, bez ohledu na Southwella a Marii. Hlavně moc nevystřkujte hlavu z davu.“ Sešel po schodech ke skupince čekajících sloužících a já jsem vyšel ven, do slunečního svitu.

Přistoupil ke mně Philip Coleswyn, následovaný Ethelredou a jejich dvěma malými dětmi. Podobně jako Cecil, i Philip měl obličej rozjasněný nadšením. „A je to!“ prohlásil.

„Cranmer je skvělý kazatel.“

„Jsem rád, žeš včera přišel na večeri,“ pokračoval Philip. „Jen je mi líto, že se nám hovor tak vymkl z ruky.“

Usmál jsem se. „To už se v dnešní době stává. Jídlo bylo dobré a společnost zajímavá. Děkuji, žeš pozval Kenzyovy.“

„Edward Kenzy je starý zpátečník, ale přesto si nemůžu pomoci, aby mi nebyl sympatický.“

„Také ho mám celkem v oblibě. Upřímně říká, co si myslí.“

„Ale jeho manželka...“ Ethelreda se zarazila.

Philip zvedl obočí. „Čím méně o ní budeme mluvit, tím lépe.“ Všichni jsme se zasmáli. „Až se vrátíš z Norfolku, musíme spolu znovu povečeřet.“

„Přijdu rád.“

Chvilí jsem za nimi hleděl a záviděl jim rodinné štěstí. Potom jsem odkráčel. Náhle jsem si vzpomněl na Edwarda a Josephinu Brownovy. *Jejich dítě už touhle dobou bude na světě. Až budu v Norfolku, vyhledám je*, umiňoval jsem si.

Přestal jsem dávat pozor na to, kudy jdu. Vzhlédl jsem a spatřil hlouček u ústí jedné z uliček vedoucích do ulice Carter Lane. Obklopoval klečícího muže, který si zakrýval obličej dlaněmi. Mezi prsty se mu řinula krev a na dláždění se rozlévala do jasně červených skvrn.

Kolem něj stálo půl tuctu vojáků v bílých blúzách se svatojiřským křížem. Vybavila se mi Boleynova dvojčata na nádvoří a kluk, kterého tam mučili. Tohle však bylo horší. Dav, který se skládal převážně z učňů – ale viděl jsem

v něm i pár dělníků a dokonce i několik žen –, přihlížel a ozvaly se z něj pochvalné výkřiky, když jeden z vojáků pečlivě zamířil a kopl muže těžkou botou do boku. Muž zasténal a opřel se rukou o zeď, aby zabránil pádu na zem.

„Nejsem žádný špión,“ řekl se silným skotským přízvukem. „Žiju v Londýně už deset let a poctivě pracuju...“

Kdosi z davu křikl: „Když jsi Skot, co děláš tady? Proč nebojuješ ve skotském vojsku?“

„Ano, nemáš snad v těle čest?“ Voják, který předtím muže kopl a vypadal, že je vůdcem skupinky útočníků, napřáhl nohu k novému úderu. „Hej, špióne, dej dolů ty ruce! Zmaluju ti ksicht, že tě vlastní matka nepozná!“

Náhle se přiblížila další skupina lidí. S úlevou jsem se díval na statnou postavu lorda primátora Amcoatese v červeném plášti a s masivním zlatým řetězem kolem krku. Doprovázeli ho púltucet konstáblů vyzbrojených dřevěnými obuškami. Obličej, lemovaný dlouhým šedým plnovousem, měl rudý vztekem. Po jeho boku kráčel další voják, důstojník, věkem kolem čtyřiceti, vysoký a štíhlý s orlím nosem a krátkými hnědými vousy. Vypadal, že je zvyklý velet, ale momentálně měl v obličeji podrážděný výraz.

„Ve jménu krále, zastavte tuhle výtržnost!“ křikl primátor na vojáky. „Prokristapána, nechám vás všechny pověsit za dezerci a vzpouru! Kapitáne Drury, napomeňte své muže k pořádku!“ Zíral přitom na důstojníka, který na primátora upíral odmítavý pohled přimhouřených očí. Přesto vojáky okřikl a zavelel jim, ať se postaví do pozoru. Okamžitě poslechli a odstoupili od ležícího Skota. Primátor nyní oslovil dav, který se mezitím začal sám od sebe rozpouštět. „Bežte všichni pryč!“ vykřikl. „Najděte si nějaké kohoutí zápasy!“ Skot se mezitím pokusil vstát, ale opět upadl. Všiml jsem si modřin v jeho obličeji. Vyplivl na zem několik zakrvácených zubů. Při tomto pohledu se kapitán Drury usmál tak škodolibě, až mě z toho obešla hrůza.

„Tak copak to tu máme?“ oslovil Drury vojáky jakoby žertovným tónem.

„Vyzabili jsme do města, pane, zjistit, co se děje,“ odpověděl muž, který násilí vůči Skotovi vedl. „Ten skotský dobytek vyšel z hospody a zavolal na nás, že jsme anglický prasata! On... poskvnil naši čest, pane.“

Ležící muž zvedl rozbitý obličej a se zoufalou snahou se pokusil promluvit. Hlas měl zastřený a z úst mu kapala krev. „To jsem neudělal! Kupoval jsem od stánkaře knihu pohádek. Vojáci zaslechli můj přízvuk a hned se na mě vrhli! Žiju v Londýně už deset let a poctivě si vydělávám na živobytí...“

Primátor Amcoates na něj vrhl znechucený pohled. „Jak? Jakou máte práci?“

„Pracuju pro obchodníka s obilím, pane. Mistra Jacksona na nábreží U Tří jeřábů. Nosím pytle s obilím a pomáhám ve skladu – mám ženu a děti...“

Primátor se obrátil ke kapitánovi Drurymu. „Vaši muži mají být ve svém táboře, ne se potulovat po městě a tropit výtržnosti.“

Drury odpověděl: „Ten muž je urazil. Mohl by to být špión.“

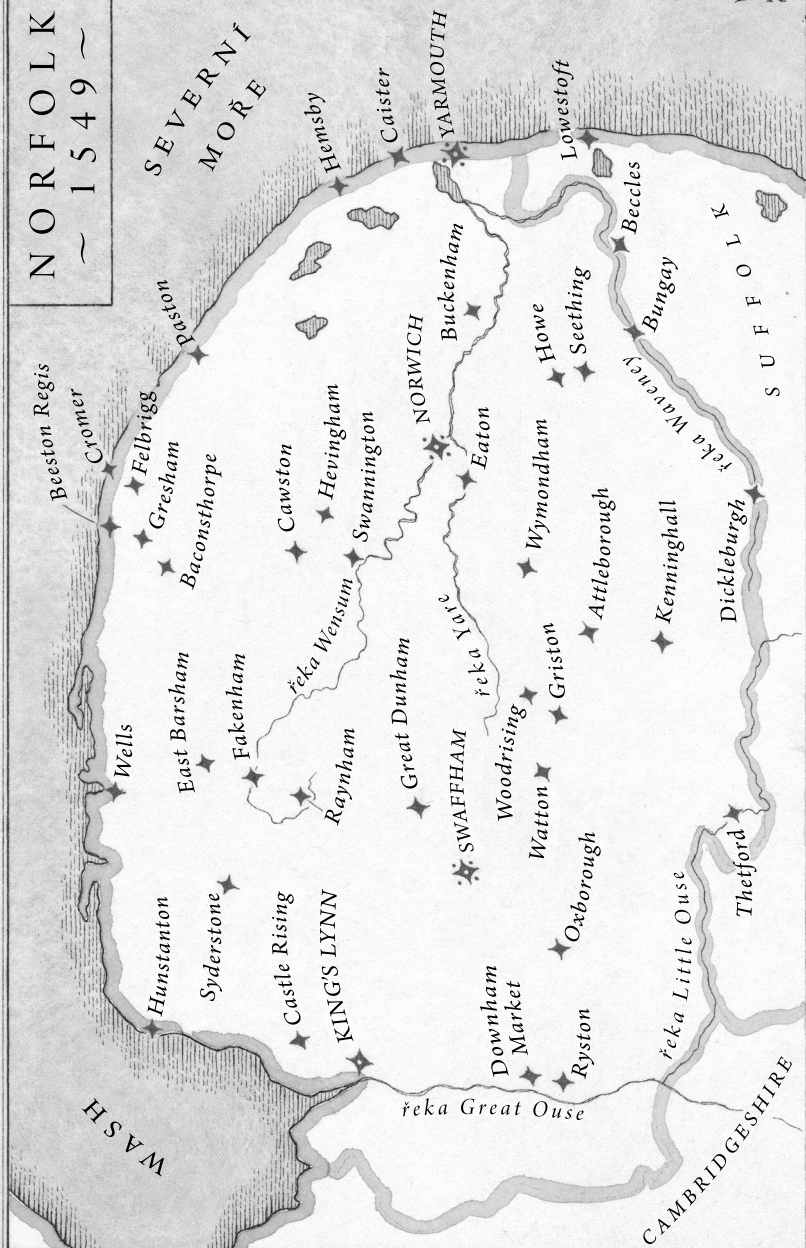
„Špión by se snažil uniknout pozornosti.“ Primátor zvýšil hlas. „Prokrista-pána, Drury, možná jste velitel první královské rot, ale já nestrpím žádné výtržnosti vašich vojáků! Varuji vás, lord protektor Somerset o nich dobře ví. Teď si vezměte ty svoje muže a odveďte si je do tábora v Islingtonu.“

Drury pohlédl na své muže a potom se primátorovi troufale podíval do očí. „A co s tím skotským dobyt看, pane? Nebude potrestán za urážení vojáků Jeho Veličenstva?“

Amcoates odpověděl zuřivým pohledem, ale Drury nehnul ani brvou. Nakonec si primátor povzdechl a kývl konstáblovi. „Odveďte ho k výsledku.“

Kapitán Drury předvedl další odpudivý úsměv, uklonil se a vydal vojákům rozkaz, aby se za ním seřadili. Ti poslechli a celý útvar odpochodoval. Dva konstáblové popadli Skota každý z jedné strany a odvěkli ho. Paty mu nadskakovaly na dláždění a z obličeje mu kapala krev. Pomyslel jsem na starého přítele George Leaona, který býval kapitánem ve francouzské válce a zahynul na palubě lodi *Mary Rose*. Kdyby ten přistihl své muže při takovém chování, styděl by se do hloubi duše. Ale válka se táhla už příliš dlouho a připravovala muže o lidskost. Podíval jsem se na jasně rudou čerstvou krev na dláždění, lesknoucí se ve slunečních paprscích. Kéž by to býval poslední pohled tohoto druhu, který jsem onoho léta musel strpět!

NORFOLK ~ 1549 ~

Část druhá

NORWICH

Kapitola desátá

MĚLI JSME DO NORWICHE DORAZIT VE ČTVRTEK třináctého června, pět dní před zahájením porotního soudu, někdy po poledni. Naše dlouhá cesta na sever vedla Middlesexem a Hertfordshirem. Potom jsme zamířili na severovýchod, do Norfolkku. Počasí bylo teplé a slunečné, ale cesty byly po studené zimě a deštivém jaru v dost ubohém stavu. Mnohokrát jsme museli zpomalit a trmácet se bahnem. Cesta naplnila mé očekávání v tom, že jsem cítil stále větší potíže se zády. Když jsme překročili hranici Norfolkku, záda mě již značně bolela. Nicholas si o mě dělal starosti, ale Toby Lockswood se tvářil, že mé potíže nevidí, a stále nás hnál co nejrychleji. Pýcha mi bránila mu nařídit, aby zvolnil tempo. Ráno druhého dne mu však zřejmě Nicholas promluvil do duše a Toby trochu zpomalil. Zrychlili jsme jen tehdy, když jsme se setkali se skupinkami mužů bez pána. Nebylo jich právě málo a všechny mířily na jih, směrem k Londýnu.

Jak jsem si všiml, Toby a Nicholas, kteří v hostincích sdíleli pokoj, spolu nevycházeli příliš dobře. Sotva na sebe promluvili. Vůči mně se Toby choval vstřícně a zdvořile, byť s určitým chladným odstupem. S Nicholasem to bylo jinak. Když jsem Nicholase přijímal do svých služeb, přinesl si z venkova zvyk dívat se spatra na lidi nižšího původu, i když s nimi musel profesně spolupracovat. Vždycky jsem mu to vyčítal a teď jsem viděl, jak totéž uplatňuje vůči Tobymu.

Hranici Norfolkku jsme překročili u Thetfordu. Cesta nyní vedla převážně lesy, jen občas jsme narazili na malé farmy a pastviny. V lesích většinou rostly věkovité duby, které se přívětivě zelenaly. My jsme však neměli čas kochat se jejich krásou a museli jsme jet stále dál. Nedaleko za Thetfordem ukázal Toby doprava a řekl, že několik mil tímto směrem leží palác Kenninghall, kde žije princezna Marie.

Jeli jsme širokou cestou přes Attleborough a o něco větší město Wymondham – tato jména mi nic neříkala. Blížili jsme se k Wymondhamu a mě překvapilo, že jej Toby označuje za „Windham“. Na mapce byla uvedena delší verze názvu.

„To město se jmenuje Wymondham, ne?“ ozval jsem se.

„To občas v Norfolku děláme,“ odpověděl. „Vynecháme slabiku, když je slovo moc dlouhé. Jdeme pohodlnější zkratkou.“

Usmál jsem se. Toby se jen málokdy pokoušel zažertovat.

Za Wymondhamem se ráz okolí změnil. Ubylo lesů a rovinatá krajina kolem nás až k obzoru byla obdělávaná, s výjimkou občasných písčitých vřesovišť porostlých pomněnkami a rozrytých králíčími norami. Podle očekávání následovala mozaika polí rozdělených do úzkých pruhů, ale občas přerušených uzavřenými farmami – některé z nich byly docela velké. Zarazila mě plocha pozemků ohrazených pro ovce – byla mnohem větší, než bych očekával. Samotné ovce vypadaly jinak, než jsem byl zvyklý – vlna se na nich kadeřila v dlouhých pramenech, na rozdíl od krátkého rouna, obvykle vídaného poblíž Londýna. Ohrady se skládaly z proutěných překážek vysokých kolem pěti stop, vzájemně propojených kovovými sponami. Jejich řady se táhly míle podél cesty, zvenčí občas lemované strouhami. Na polích jsme viděli rolníky, jak protrhávají plevel v obilí, které by v této roční době – polovině června – mělo být už o dost vyšší. Na ovčích pastvinách jsme lidi téměř neviděli, jen občas pasáka se psem nebo pomocníkem. Jeden pes nás hodnou chvíli sledoval podél ohrady a divokým štěkotem přitom plašil ovce. Hloupá zvířata se napřed snažila utéct, potom se srazila do houfu a polekaně bečela.

Projeli jsme několika vesnicemi. Otevřenými okny jsme viděli tkalce u stavů a ve dveřích domů postávaly ženy a děti, jimž se v rukou otáčela vřetena na předení vlny. Mnoho lidí nás sledovalo nepřívětivými pohledy. Jen málokdo nám na pozdrav smekl čapku nebo se uklonil, jak bývalo mezi obecným lidem zvykem při průjezdu panstva. V jedné vesnici před nás vyjel vůz z nějakého dvora. Táhla ho kostnatá herka, kterou za ohlávku vedl muž v haleně. Vůz jel prostředkem cesty a nenechával nám na žádné straně dost místa na předjetí. Říkal jsem si, že nás možná neviděl. Zvýšil jsem hlas: „Prosím, člověče, nechte nás projet!“

Muž jel nevsímavě dál. Nicholas se zachmuřil a vztekle křikl: „Z cesty, kmáne! Máme důležitou práci!“ Muž jen odhodlaně pokračoval prostředkem cesty. Toby vrhl na Nicholase odmítavý pohled. „Tady hrubost nepomůže, pane!“ prohlásil. Do posledního slova vložil tolik kousavosti, kolik jsem od něj ještě neslyšel. Oslovil muže před námi a použil přitom přehnaný norfolkský přízvuk: „Kašli na panské brykule toho chlapa, kámo. Buď té lásky a nech nás projet, spěcháme do Nářiče.“

Muž se na Tobyho ohlédl, přikývl a zajel s vozíkem ke straně.

Po chvíli se Nicholas Tobyho zeptal: „Co to jsou panské brykule?“

„Když ze sebe někdo dělá víc, než je,“ stroze opáčil Toby. „Dobře že na sobě nemáte taláry. V poslední době nejsou právníci v Norfolku zrovna v oblibě.“

PŘENOCOVALI JSME V HOSTINCI VE WYMONDHAMU. Záda mě teď bolela tak, že jsem nedokázal chodit bez pomoci hole, kterou jsem měl s sebou. Podkoní odváděli koně a Nicholas starostlivě prohodil: „Nevypadáte právě nejlíp, pane.“

„Zítřa v Norwichi budu v pořádku. To už nebudu muset jet na koni.“ Ztišil jsem hlas. „Myslím, že by ses měl lépe chovat k Tobymu. Jeho znalosti místních poměrů jsou pro nás důležité.“

Nicholas se zachmuřil. „Snažím se, ale on se netají tím, že mu nejsem sympatický. Po večerech se mi snaží dávat lekce, jako by mi byl roven. Tvrdí, že všechno zlé v naší zemi zavinili lakotní šlechtici. Je to nudné a opovážlivé. Navíc nebezpečné, když se vezmou v úvahu zprávy o nepokojích na západě.“

V tom měl pravdu. V každém hostinci, kde jsme se zastavili, se vedly řeči o povstání v Cornwallu, které se mezitím rozšířilo i do Devonu a říkalo se, že i do Hampshiru. Nikdo nevěděl, jestli jde o protesty proti nové modlitební knize, ohrazování pozemků pro ovce nebo obojímu.

„Se mnou tak nikdy nemluví,“ poznamenal jsem.

„Platíte jeho mzdu. Začínám chápat, proč se k němu Copuldyke chová nevlídně.“

Mírně jsem řekl: „Nu, Nicholasi, sám jsi mi říkal, že tvůj otec se nevyznačoval příkladným šlechtickým chováním.“

„Já se snažím, abych na tom byl líp a dodržoval, co ode mne původ vyžaduje,“ odpověděl s pýchou v hlase.

„Tak se snaž vycházet s Tobym. Zkus trochu držet na uzdě...“ usmál jsem se, „... ty svoje panské brykule.“

Nicholas se neusmál a jen procedil mezi zuby: „Pokusím se.“

VYRAZILI JSME NÁSLEDUJÍCÍ DEN BRZY RÁNO. Když do Norwiche zbývalo několik mil, Toby ukázal na písčitou cestu. „Tudy se jede k brikewellským statkům,“ upozornil mě. Podíval jsem se směrem, jímž cesta vedla. V dálce jsem viděl střechu patrového domu – možná patřil právě Johnu Boleynovi.

Kolem poledne jsme překročili řeku Yare. Tou dobou jsme již viděli vysokou věž norwichské katedrály. Přijeli jsme blíž a odkryl se nám pohled na další věže a věžičky a na městské hradby s cimbuřím. Hradby sahaly daleko, až na břeh řeky Wensum, protékající městem. Voda v řece byla hnědá a břeh lemovalo rákosí.

Po cestě jelo mnoho vozů, přivázejících do města zboží. Museli jsme čekat, když jsme dorazili k největší a nejzdobnější z městských bran. Měla na obou

stranách zdvojené věže a samotný vstup do města procházel vysokým obloukem dvoukřídlové brány. Vozy jím mohly projíždět jen po jednom, takže se jich před námi vytvořila celá řada a všichni jsme čekali na průjezd. Trčeli jsme před dřevěným mostem, vedoucím k bráně přes příkop, zčásti naplněný páchnoucími odpadky podobně jako u londýnských bran. Také zde stála šibenice a na ní visela napůl shnilá mrtvola nějakého odsouzence v řetězech, kterou oklovovaly vrány. Ohlédl jsem se a pohledem přejel hradby. Byly postaveny z tmavého kamene a trčelo z nich mnoho věžiček. Všiml jsem si, že na některých místech jsou hradby pobořené. „Ty hradby nevypadají moc obranyschopně,“ řekl jsem Tobymu. „A jsou nižší, než bych čekal. V Londýně i Yorku jsou vyšší.“

Přikývl. „Taky jsou pro parádu, ne na obranu. Postavili je před velkou morovou ranou, která na zem udeřila před dvěma staletími. Tehdy byl Norwich větší než dnes.“

VJELI JSME BRANOU DO MĚSTA. Překvapilo mě množství otevřených prostranství. Po naší pravé ruce stály na rozlehlé zatravněné ploše terčové pahorky k nedělnímu cvičení v lukostřelbě. Nalevo bylo zbořeníště jakési velké budovy. „Svatá Marie,“ řekl Toby. „Bývalý velký zádušní kostel. Koruna ho prodala rodu Spencerových, jednomu z nejvýznamnějších v Norwichi.“

Jeli jsme dál. Budov kolem nás – obytných domů i obchodů – přibývalo. Za některými jsme viděli zahrady a dvory. Prostředkem ulice vedla strouha, již tekl smrdutý obsah. Mnoho obchodů prodávalo kožené zboží a ve vzduchu se vznášel silný pach čerstvě vydělaných kůží. V ulicích panoval ruch, i když zdaleka ne takový jako v Londýně. Podobně jako v hlavním městě zde byli vidět dělníci v kožených a plátěných halenách, učni v modrých pláštích, ženy se šátky na hlavách a tu a tam šlechtic vyšňořený ve zdobeném kabátci s vypaným poklopem a s mečem po boku. Každého šlechtice obklopoval průvod ozbrojených sloužících, zatímco mnozí občané vypadali nuzně – bosí, se špinavými a otrhanými oděvy a s propadlými tvářemi. Ulici lemovali žebráci a muži bez práce, bezcílně pozorující kolemjdoucí. Někteří z nich s nepřátelským výrazem. Pomyslel jsem na Josephinu a ptal se sám sebe, jak se jí a jejímu manželovi asi daří.

Po naší levici se na dvou vzájemně na sobě postavených, uměle vybudovaných travnatých pahorcích tyčil normanský hrad – obrovská kamenná kostka s cimbuřím, v nejnižším patře obložená tmavým kamenem a ve vyšších vápencem, původně bílým, nyní zašedlým nánosem věků. I tento normanský

hrad – podobně jako ostatní – jako by byl přímočarým ztělesněním arogantní moci. Většina starých hradů se teď používala jako žaláře. Toby ukázal na jednu z menších budov v sousedství. „Tohle je úřední síň, kde se budou konat procesy porotního soudu.“

„A mistr Boleyn je v cele na hradě.“

„Odtamtud není úniku,“ pohlédl Nicholas na mocné zdi. „Jediná jeho cesta ven povede k soudu.“

„A od soudu,“ navázal Toby, „buď na svobodu, nebo na šibenici. Máte pravdu, mistře Overtone, jinou možnost nemá.“

Neodpověděl jsem, ale pomyslel jsem na Alžbětinu žádost o milost, kterou jsem měl u sebe. Doufal jsem, že ji nebudu muset použít.

Vjeli jsme na velké náměstí s tržnicí – největší, jaké jsem kdy viděl. Mělo obdélníkový tvar a sklánělo se k řece. Minuli jsme honosný chrám. Všiml jsem si, že ve velkém okně směřujícím na východ je stále ještě vidět barevné sklo. „Svatý Petr Mancroft,“ řekl Toby. „Do tohoto kostela chodí v neděli nejbohatší občané města.“

Na travnatých pahorcích pod hradem se chystal dobytčí trh. Muži obcházeli ohrady a pečlivě si prohlíželi zvířata. Tržiště samotné se stálými stánky a obchody na horním konci a otevřeným dlážděným prostranstvím na dolním bylo nyní uzavřené. Muži v kožených zástěrách uklízeli odpadky nakupené na dláždění. „O středách a sobotách bývá trh,“ řekl Toby. „Tuhle sobotu tady nebude k hnutí.“

Projeli jsme tržnicí. Uprostřed stál bohatě zdobený kříž, vysoký jako patrový dům. Na horním konci náměstí se tyčila impozantní budova z tmavého kamene a vápence, s jednou stěnou ozdobenou šachovnicovým vzorkem černých a bílých čtverců. „Radnice,“ vysvětlil Toby. „Tady se řeší záležitosti města, platí se poplatky a scházejí se tu radní a cechy.“ U vchodu do radnice stála skupinka pánů v bohatě zdobených pláštích a s ozbrojeným doprovodem. Pánové se rozhlíželi po náměstí a tiše mezi sebou rozmlouvali. „Městští radní a úředníci,“ pokračoval Toby. „Představitelé významných rodů – Stewardů, Anguishů a Sothertonů. Ten malý tlustoch v červeném hábitu je Thomas Codd, letošní primátor.“ Vedle radnice stála další šibenice. Na téhle se žádný oběšenec nehoupal. Kousek dál byl městský pranýř a pod stříškou studna.

„Říkal jste, že tchán Johna Boleyna je radní?“

„Ano, Gawen Reynolds. Od dceřiny vraždy se on i jeho žena zavřeli ve svém domě v Tomblandu. Reynolds je známý jako povýšenecký dědek se vzteklou povahou, ale když za ním přijdete v taláru soudního syndika, možná vás přijme.“ Toby se nevesele usmál. „Provdal dceru za Johna Boleyna v době,

kdy se Anna Boleynová měla stát královnou. Čekal, že si tak pozvedne společenské postavení. Jenže to se přepočítal.“

Než jsem mohl odpovědět, zdánlivě odnikud se vynořil houf žebravých dětí, které obklíčily naše koně a zvedaly ruce, vyhublé jako hůlčičky, a křičely: „Milosrdenství, páni!“ a „Umíráme hlady!“

Prekvapilo mě, že to byl Toby, kdo je odehnal a zuřivě je napomínal: „Nechte toho řevu! Zmizte!“ Jeli jsme dál, sledováni proudem nadávek. „Blbý hrbáč! Lakomci! Podvodníci!“ Pohlédl jsem na Tobyho. „Člověk tady musí být pevný, pane, ještě víc než v Londýně,“ řekl tiše. „Jestli se tu o vás rozkřikne, že máte sklony k dobročinnosti, nebudete mít chvíli klidu. Není snadné odolat. Mnoho jich opravdu trpí hladem. Město před měsícem zavedlo novou daň na chudé, ale z toho mála, co se vybere, chudí nedostanou skoro nic.“ Hlas se mu chvěl zlostí.

Na horním konci tržiště nedaleko radnice jsme viděli řadu hostinců. Postávaly před nimi skupinky lidí, kteří mezi sebou rozmlouvali. *Tam budou bydlet právníci v době porotního soudu*, řekl jsem si. Jak jsme se blížili k radnici, najednou se od jedné skupinky oddělil podsaditý muž věkem kolem čtyřiceti a vydal se k nám. Měl na sobě černé nohavice a zelený kabátec, hnědé vlasy zakrývala velká červená čepice. Co na jeho vzhledu upoutalo Tobyho, byla skutečnost, že má místo pravého předloktí kovovou tyč s hákem a koženou pochvou na konci. Na háku visela kožená brašna.

„Jacku!“ naklonil jsem se k němu a sevřel jeho podanou levici. „Nečekal jsem, že tě v Norwichi uvidím tak brzy!“

„A já jsem vás tu nečekal vůbec! Ale když jsem viděl to sročení žebráků, bylo mi jasné, že to musíte být vy. A co ty, Nicholasi? Jak se ti daří, dlouháne?“

„Docela dobře.“ Toby se překvapeně díval na jejich vzájemně srdečné vztahy. Přestože můj bývalý pomocník vyrůstal jako dítě ulice, všemožně Nicholasovi pomáhal a všechny tři nás spojovaly úděsné zážitky. Mimo jiné při nich Barak přišel o pravou ruku, kterou mu usekl profesionální zabiják.

Ukázal jsem na Tobyho. „Tohle je pan Lockswood. Pochází z Norwiche a pomáhá nám s případem, co nás sem přivedl.“ Potřásl si rukama.

„Takže vy tu máte nějaký případ?“ zeptal se Barak. „U porotního soudu?“

„Ano.“

„Něco majetkového? Jde o pozemek?“

Zaváhal jsem. „Ne tak docela. Docela rád bych to s tebou probral, kdybys na mě měl čas. Ale jak to přijde, že už jsi tady? Porotní soud začne až příští týden.“

„No jo, soudci jsou stále ještě v Cambridgeshiru. Já jsem jeden z těch, co

vyslali napřed. Máme se v Norwichi porozhlédnout a zjistit, které proklamace lorda protektora se řádně dodržují – což jsou vlastně všechny –, co lidi říkají na modlitební knihu a kdo by mohl být vhodný jako porotce.“ Ukázal hlavou ke skupince lidí, s nimiž předtím hovořil. „To je teď moje práce.“ Přimhouřil oči. „Tak jaký případ to máte? Je to trestní věc? Nebudete smět obžalovaného zastupovat.“

„Probereme to později,“ odpověděl jsem tiše. „Kde bydlíš?“

„V hostinci u řeky. U Modrého kance. Na vzdálenějším konci ulice Holme Street. Není to právě nejbližší, ale poskoci jako já nedostávají nejlepší ubytování. Kde bydlíte vy?“

„U Dívčí hlavy v Tomblandu.“

„To je moc hezký hostinec. Míjel jsem ho cestou do města.“ Odmlčel se a zadíval se na mne. „Vypadáte pobledlý, jste v pořádku?“

„Ale ano,“ přisvědčil jsem podrážděně. „Jen mám trochu potíže se zády. Můžu se s tebou sejít u Modrého kance na pivo? Řekněme v sedm.“

„Tak dobře. Povíte mi, do jakého průšvihů jste se zamotal tentokrát.“ Barak mrkl jedním okem na Nicholase, zasalutoval Tobymu protézou ruky, obrátil se a odkráčel ke svým druhům.

VYJELI JSME Z TRŽIŠTĚ do spletitých uliček ve středu města a potom jsme projížděli řinčivým hlukem ve čtvrti slévačů a kovářů. Poznamenal jsem, že mnoho budov vypadá, jako by byly nové. Toby odpověděl: „Před čtyřiceti lety ve středu města vypukly dva velké letní požáry. Klidně by se to mohlo stát znovu, ty nové domy jsou většinou z omítnutého dřeva. Jenom kamenné budovy, jako jsou kostely, tehdy vydržely.“

„V tomhle městě je kostelů hodně,“ konstatoval Nicholas.

Toby se vzácným úsměvem prohlásil: „Říká se, že v Norwichi je více kostelů a pivnic než kdekoli jinde v Anglii.“ Potom se obrátil ke mně. „Tak tohle byl váš bývalý pomocník.“

„Ano. Jack Barak.“

Minuli jsme velkou starobyklou budovu, postavenou z kamene, do níž dělníci vnášeli role látek. Toby mi řekl, že to původně byl dominikánský klášter, který král Jindřich po rozpuštění klášterů prodal městu. Potom jsme jeli ulicí – podle Tobyho se jmenovala Elm Hill – lemovanou novými domy, postavenými po velkém požáru. Většinou to byla sídla bohatších občanů města. Ulice končila kostelem z tmavého kamene a těsně před koncem ji křížovala širší hlavní ulice. Nedaleko se přes hnědou vodu řeky klenul most. Toby odbočil opačným směrem,

dolů z kopce. Výhledu vévodila mohutná katedrála se štíhlou vysokou věží. V dále se tyčil kopec, na plochou norfolkskou krajinu překvapivě vysoký. Po jeho úbočí se trávou pohybovaly ovce, které z dálky vypadaly jako světlé tečky.

Jeli jsme směrem ke katedrále. Toby zastavil těsně před koncem hlavní ulice, která ústila na široké prostranství před okrskem katedrály, obehnaným zdí. „Tohle je Tombland,“ vysvětlil.

„Proč se mu tak říká? Býval tu hřbitov?“

„Ne. Říká se tomu tak od nepaměti. Možná to jméno pochází od starých Sasů. Tady mají domy jen ti nejbohatší.“ Ukázal nalevo, kde byla otevřená velká brána ve zdi rozlehlé budovy. „A tohle je hlavní vchod do vašeho hostince U Dívčí hlavy.“

BRÁNA VEDLA NA NÁDVOŘÍ mezi stájemí. Odkudsi se vynořil obtloustlý muž středního věku, oděný v pěkném černém kabátci. S přívětivým úsměvem k nám přistoupil. Podal mi nahoru ruku, abych na ni ze sedla dosáhl. „Vítejte u Dívčí hlavy, pane. Jmenuju se Augustus Theobald a vedu nejlepší hostinec v Norfolku.“ Nechal nám přinést špalek. I tak pro mne nebylo sesednutí snadné a potom jsem skoro nedokázal ani stát. Nicholas mi musel podat mou hůl, kterou jsme vezli přivázanou na hřbetě nákladního koně. Opřel jsem se o nedalekou pumpu a snažil se nemyslet na hroznou bolest mezi lopatkami. Mistr Theobald se zatvářil znepokojeně. „Jste v pořádku, pane?“

„Ano. Ale máme za sebou dlouhou jízdu z Londýna. Na chvíli si lehnu a bolest přejde.“

„Určitě?“ zeptal se Nicholas. Ještě nikdy mě v takových bolestech neviděl.

„Ano. Jen žádnou paniku!“ Oslovil jsem hostinského. „Mistr Thomas Parry nám tu objednal pokoje pro tři.“

Hostinský rozpačitě odpověděl: „Obávám se, že objednal pokoje jen pro dva.“

„To je v pořádku,“ ozval se Toby. „Napsal jsem do hostince a zrušil rezervaci pro mne. Farma mých rodičů je odtud jen tři míle. Můžu bydlet u nich a každý den sem přijet, abych vám pomáhal.“

„Takže tenhle problém je vyřešený,“ řekl jsem mistru Theobaldovi. „Mohl byste zařídit, aby nám odnesli zavazadla do pokojů? A může se někdo postarat o koně? Potřebují pořádně vytrít do sucha.“

„Samozřejmě,“ odpověděl s úklonou hostinský.

„Zůstaň s nimi, Nicholasi, a dohlédni na naše věci. Potřebuju něco probrat s Tobym. Mistře Theobalde, mohl bych si někde promluvit s panem Lockswoodem?“ Sevřel jsem ruku kolem hole. „Někde, kde bych si k tomu mohl sednout.“

Theobald nás zavedl dovnitř budovy a ukázal nám velkou, pohodlně vyhlížejší jídelnu i další místnosti. Neopomněl se zmínit, že ve své době v hostinci pobývali i Kateřina Aragonská a kardinál Wolsey. S úklonou nás opustil v prostorném, hezky zařízeném salónu. Sluha nám přinesl dva poháry s pivem a chléb a sýr na uvítanou. S úlevou jsem se posadil do křesla a konečně si opřel unavená záda. Na Tobyho jsem vrhl přísný pohled.

„Měl jste mi říct, že plánujete bydlet u rodičů. Máme tady hodně práce a málo času a vaše znalosti místních poměrů nutně potřebujeme.“

„Omlouvám se.“ Velkou rukou si hladil kudrnaté černé vousy a potom do mě zabodl neústupný pohled modrých očí. „Ale matka je nemocná a přála si mě vidět. Slibuji, že budu vstávat tak brzy, abych sem dorazil, v kteroukoli hodinu to bude potřeba.“

„Je její nemoc vážná?“

„Je zesláblá a z práce na farmě bývá v poslední době hrozně udýchaná. Přitom letos nebude úroda stát za nic.“

„To je pravda,“ přisvědčil jsem.

„Doufám, že se na mě nezlobíte, pane,“ dodal.

Povzdechl jsem si. „Ne, chápu vás. Ale potřebuji, abyste tady zítra byl opravdu brzy. Půjdu do žaláře na hradě navštívit Johna Boleyna, pak se pokusím promluvit si s rodiči Edith Boleynové. Pozítří chci navštívit statky v Brickewellu. Dnes večer si promluví s Barakem, jak jste sám slyšel, takže teď můžete vyrazit k rodičům. Jak daleko je to odsud k hostinci U Modrého kance?“

„Nakreslím vám plánek.“ Zadíval se na mě pochybovačně. „Budete ale schopen tam dojít?“

„Budou, když se budu opírat o hůl.“ Opět jsem ve vlastním hlase cítil onen podrážděný podtón. „A teď si na chvíli lehnu.“

„Měl byste si s sebou vzít mistra Nicholase.“

„Říkal jsem si, že půjdu sám. Chci s Barakem probrat... osobní věc.“

Lockwood ze mě nespouštěl vážný pohled. „Nedá se doporučit, aby se večer ulicemi Norwiche procházel dobře oblečený cizinec o holi. Lupičů je tu více než v Londýně.“

„Tak dobře.“ Pohlédl jsem na něj. „Je tu hodně honosných budov, ale zřejmě i hodně bídy.“

„To ano. Už dlouhé roky se největší obchodníci s vlnou snaží vytlačit tkaní látek mimo město, aby se vyhnuli cechovním předpisům. Zároveň tento druh činnosti soustřeďují do svých rukou. Často nezákonně vyvážejí látky do Evropy, do Holandska. Významné rody, které jsme dnes viděli zastoupené před radnicí, jsou stále bohatší. Ale pro chudé je to úplně jinak. Spoustu lidí vyhnalo z polí